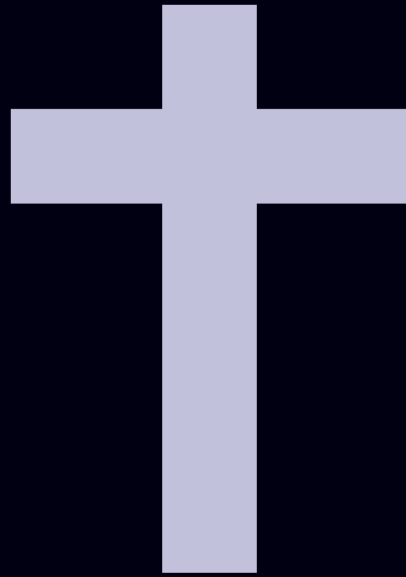

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the
Romanian language

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the Romanian language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word.

See Revelation 22:18-19.

2021-09-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Sep 2021 from source files dated 27 Sep 2021

4f9f9ae0-0ef8-56e8-b029-fd38a1a2bfd8

Contents

Luka 1

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ănvăcāla, čudesur, morče pă krušji, uskrsnuće dām morc, unesenje ăm nor. Una dām mari temă dām asta Evandjelje ăj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael ăm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Ăm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šcijec mulc su apukat să skrijă dogadajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikic as re svedoci dām kap dă šje ur skris šje ur vāzut šă šje svite Isus, jej ăs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ăngăndit dām elši pă rānd să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ănkriđală dă vorbilje dă šje u fost ănvăcat kă ăj aje anume.

Andalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Ăm zăljiljelje kănd kralj Herod vladale ăm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dām svečenički rodu alu Abiji,† šă mujere aluj isto are dām pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj ăs re ăm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij,

daje kă Elizabeta nu puće să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ăm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă ăm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.‡ ¹⁰ Šă ăntreg narodu aščipta afară ăm udvar šă să aruga ăm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje andalu alu Domnu su năstămit ăm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parci§ dă žrtvenik hundī are miomiris. ¹² Zaharija kănd u vāzut pă andal tari su ănfrikušatăsă.

¹³ Daje andalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavje šă mulc sur ăm făluša la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari ăm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar ăm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt. ¹⁶ Mulc fišjori kari ăs Izraelci sur ăntoršji dă rānd dă la jăl ăm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji ăm nenće alu Domnu ka vjesniku ăm duhu šă ăm pućere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ăntorkă pă eje kari ăs nevjerni să apušji mudrost dă la heje kari ăs pravednă, să pripremalaskă narod păntru Domnu.”

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu andalu Gabrijel kari stăće ăm nenće alu Dimizov: “Dă pă šje uj šči kă aje ăj anume? Tu vejs kă mes aku om bătărnj šă băšăca ame ăj isto ăm aj.”

¹⁹ Andalu ju ăntors vorba: “Numilje amnjov ăj Gabrijel šă ju mes ku Dimizov* să askultă šje mu spunji, aša mes mănāt să svitesk ku činji šă săc aduk Hir fālos. ²⁰ Punji mă ureci, kănd mar nu maj ănkrizut dă vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti păn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ăm pravă vremei.”

* ^{1,2} jej ăs slugurlje alu vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.” † ^{1,5} Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ ^{1,9} Svečenci trăbuje să acăci tamjan kari are dulšji mândru miros, dăde prinos alu Dimizov ăm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar ăm nontru ăm Hram. § ^{1,11} desna parci lok hundī andalu are pă lok dă čast * ^{1,19} ju mes ku Dimizov ăm original skrijă: “kari stă la Dimizov”. Asta ăj zăs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dă la Dimizov, ar trăbuji să fijă dovoljan dokaz alu Zahariji.

²¹ Lume ašcripta afară pã Zaharija, šã sã čudule šje fašji atita dobã ãm svetište. ²² Kãnd u vinjit afarã nu puće sã svitaskã. Jãl svite ãm znakovur šã nu puće sã svitaskã njimika pãn šje nu ju su ave kupilu. Šã atunšje ur prišjepi kã u avut vizijã ãm svetište.

²³ Kãnd u završalit vreme dã služba aluj ãm Hram, Zaharija u fužjit akasã. ²⁴ Atunšje maj dã pã zãljilje bãšãca aluj u rãmas gãrjonã, šã nu jãšã afarã šinšj lunj.† Elizabeta u zãs: ²⁵ “Domnu ãj ala kari u fãkut asta aku: Dimizov su ujtat pã minji ku milã šã u lot ãndãrãt rušãnje dãm oči alu ominj.”‡

Andalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasã lunj dã kãnd Elizabeta are gãrjonã, Dimizov u mãnat pã andalu aluj pãšci Gabrijel ãm varuš ãm Galileja kari sã čamã Nazaret. ²⁷ Jãl u vinjit la fatã ãm pãr kã su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sã čima Marija. ²⁸ Gabrijel u vinjit šã u zãs: “ãnfãlušešci tu kari ješc izabralitã! Domnu ãj ku činji! Blagoslovulitã ješc tu ãntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenã dã pozdravu aluj šã je u ãnšjirkat sã sã ãngãndaskã šje značalešci. ³⁰ Andalu ju zãs alji: “Nuc fijã frikã, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milã. § ³¹ Punji ureci, vi rãmãnje gãrjonã, vi fãta fišjoru šã tu ji punji numi Isus! ³² Jãl u fi mari, šã u fi čimat Fišjoru lu Hãl Maj Mari! Šã Domnu Dimizov ju da autoritet sã vladalaskã ka kralju ka kum ãj predaku aluj David. ³³ Šã jãl u vladalit ãm familija lu Jakov dã erikeš, šã kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u ãntribat atunšje pã andal: “Kum poçi asta fi kã ju mes fatã ãm pãr!”

³⁵ Andalu ju ãntors vorba: “Duhu Svãnt u vinji pã činji, šã pučere dã Hãl Maj Mari ću astupa ku umbrã. Dãm ala rãnd Kupilu Svãnt šje u fi fãtat dã la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov. ³⁶ Punji ureci: Rodãkinja asta Elizabeta ãj bãtãrnã šã isto u ave fišjor, kã je nu puće sã ajvi majmult, ali aku

ãj mar ãm šasã lunj dã kãnd ãj gãrjonã. ³⁷ Kã njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zãs Marija: “Da ju mã ligizesk ku asta sã fjuv ropkinja alu Domnu. Lasã fijã aša kum tu zãšj.” Atunšje andalu u fužjit dã la je.

Elizabeta u kunuskut pã kupilu alu Marija dãm injimã kã jãl ãj Mesija

³⁹ Dovã tri zãlji dã pã aje Marija su gãtat šã u mers pã kalji, je su ãngribit ãm unu sat ãm Judeja pã đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ãm nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzãt Elizabeta pozdravu lu Marija u sãmçãt pã kupilu alji kum tari su miškat ãm injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješc blagoslovulitã tu ãntri mujer, šã blagoslovulitã ãj kupilu atov! ⁴³ Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjetilaskã? ⁴⁴ Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dã fãlušãjã ãm injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenã daje kã tu aj ãnkrizut kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešci pã Dimizov ãm kãncit

⁴⁶ Atunšje Marija u zãs:

“Duša ame ãl slavalešci pã maj mari Domn,

⁴⁷ šã duhu amnjov sã ãnfãlušešci ãm Dimizov Spasitelju amnjov,

⁴⁸ daje kã jãl su ujtat ku milã pã minji pã poniznã ropkinja aluj,

aku toçi generacijurlje mur čimamã blagoslovljenã,

⁴⁹ daje kã svemogući Dimizov u fãkut mari djelur ku minji,

šã numilje aluj ãj svãnt.

⁵⁰ Pãlãngã totã sãmãncia, Dimizov ãj milos pãlãngã eje kari ãl poštivalešci.

⁵¹ Ku mãnã aluj jãl u fãkut pučernjišji lukrur.

Jãl u arunkat afarã pã eje kari asre ponosnã ãm suflićilje alor šã pã eje kari asre umišljeni.

⁵² Pã heje bãlour vladar lju vãrlji dã pã prijestolje,

a pã heje kari ãs ponizni lju ridikatulji.

† 1,24 Dã pã šinšj lunj, toc u vide kã ãj gãrjonã. Atunšje ominji nu su akãca dã Elizabeta kã inka ãj nerotkinjã.

‡ 1,25 Asta ãj daje kã sãmce rušãnji kã je nu ave kupij. § 1,30 Tu aj aflat la Dimizov milã Idiom “ãflã milost” značalešci kã benji ješc apukat dã la šjinjiva: “Dimizov u odlučilit kã cu da mila” ili “Dimizov cu arãta bunjeme aluj.”

⁵³ U rănjit pã flãmãnz ku mãnkaru bunã,
a pã gãzdašji lju mãna ku mãnjlje
golji.

⁵⁴ Jãl u ažutat pã Izrael sluga aluj
su ăngãnditusã dã milã aluj,*

⁵⁵ ka kum u obečalit alu precu anoštri dã
kãnva
sã fijã pljinj dã milã pãlãngã Abraham șã
pãlãngã potomku aluj dã erikeș.”

⁵⁶ Marija u rãmas ku Elizabeta tri lunj
atunșje su ăntorsãșã akasã.

Ivan Krstitelj su avutãșã

⁵⁷ Kãnd u vinjit vreme alu Elizabeti sã
ajvi kupil, je u fãtat fișjor. ⁵⁸ Șã kãnd ur
auzãt susjedi șã njamu kã Domnu are bun
pãlãngã je, jej ur vinjit una la je șã sã ăm
fãlușe ku je una.

⁵⁹ Kupilu trãbuje sã fijã obrezalit pã optã
(8) zuva, șã kãnd or vinjit una sã fakã asta,
jej gãnde sã ăj đe numi Zaharija dã pã
tatusu. ⁶⁰ Mumãsa u odbijilit șã u zãs: “Nu,
jãl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zãs: “Njime dãm njamuc nu
u fost čimat dã pã numiljala!” ⁶² Șã așã jej
ăntriba ku znakur pã tatusu alu kupilula,
kum su čima. ⁶³ Zaharija u šjirut pločicã
dã skris șã u skris: “Ivan ăj numilje aluj!”
Toc asre ămirac. ⁶⁴ Șã dãm ala șas Dimizov
u dãsvãkut gura alu Zaharija șã poči sã
svitaskã. Șã jãl dãde slavã alu Dimizov!

⁶⁵ Atunșje frika u vinjit pã tot susjedu
șã ăm totã parce dã Judeja pãm đalur șã
spunje șje su dogodulit. ⁶⁶ Toc kari ur
auzãt dã aje cãnje ăm firi șã sã ăngãnde:
“Șje u fi dãm ala kupil? Anume mãna alu
Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvuleșci šjinji ăj Mesija șã Ivan

⁶⁷ Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dã
Duhu Svãnt, atunșje prorokovale șã zãșje:

⁶⁸ “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,
Kã jãl u vinjit șã sã otkupilaskã pã
narodu aluj!

⁶⁹ Jãl u rãđikat pãntu noj pã spasitelju
silni!‡

Dãm potomstva lu sluga amnjov la
kralj David.§

⁷⁰ Asta nju fost spus
dãm gurãlje dã proroci aluj svãnc dã
kãnva:

⁷¹ spasenje dã la dužmanji anoštri
șã dãm mãnĵ* kari toc nji mãrzãleșci.

⁷² Are milosrdan pãlãngã precu anoštri,
șã u ispunulit savezu aluj svãnt.

⁷³ Ăm zakletvã kari u dat lu Abraham, alu
predaku anostru:

⁷⁴ sã nji izbavalaskã dãm mãnĵ alu dužmanj,
sã pučenj poslužulenj pã jãl fãr dã
frikã,

⁷⁵ șã sã kustãnj svãnt șã đirept ăm toči
zãljilje dã kustu anostru.

⁷⁶ Șã tu Ivan fișjoru amnjov, tu vi fi čimat
proroku alu Maj Mari Dimizov,
kã tu vi meržji ăm nenče alu Domnuluj
șã sã ăj đireș kalje aluj,

⁷⁷ Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fãlos dã
spasalala
șã dã jirtala dã grehurlje alor.

⁷⁸ Kutotu asta ăj dã rãnd dã sufljitu milos
alu Dimizovu anostru,
ka sorilje kari svitlizeșci u vinji afarã
dãm nor pã noj sus†

⁷⁹ u da luminã alu eje kari šãđi ăm tun-
jerik,‡ șã ăm umbra alu morči.
Nju punji pișjorilje anoštri pã kalje dã
putuljalã.”§

⁸⁰ Ivan u kriskut șã su ămbãlurit ăm
duh. Kusta ăm pustinjã pãn șje nu su arãtat
javno alu Izraelc.

* **1,54** Dimizov nu poči ămujta. Kãnd ăș dușji ăm firi, Dimizov sã ăngãdeșci, aje značaleșci kã Dimizov djeluvuleșci dã pã obečanje șje u dat. Asta sviteșci dã obečanje aluj: “u obečalit alu precu anoštri kã u fi milosrdan.” **1,55** Gal 3,16 † **1,66** mãna alu Domnuluj ăj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jãl”. ‡ **1,69** Ăm original skrijã: “rog dã spasenje pãntu noj”. Rog dã životinjã are simbol dã pučere alji sã sã potã branalaskã. Dã Mesija sã sviteșci ka kum ar fi jãl rog kari ari pučeri sã spasalaskã Izrael ka “šjinjiva ku pučeri sã nji spasalaskã.” § **1,69** ăm original skrijã: “ăm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavaleșci familija aluj, potomci aluj. * **1,71** Vorba “mãna” predstavaleșci pučeri kari rej ominj koristileșci protiv dã ominji alu Dimizov. † **1,78** Asta ăj metaforã dã điriptači. Ajișje sã sviteșci dã duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarã kari svitlizeșci pã pãmãnt. Veđi Mal 4,2. ‡ **1,79** eje kari šãđi ăm tunjerikasta ăj metaforã hundĩ nuj duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lji falaleșci duhovna điriptači sviteșci kã jej šãđi ăm tunjerik: “ominji kari nu ščijã điriptači”. § **1,79** kalje dã putuljalã ăj metaforã dã kust kari osoba ari putuljalã ku Dimizov: “sã kustãnj kust ku putuljalã” ili “sã umblãnj pã kalji kari nji dușji la putuljalã”.

2

*Isus su avut am Betlehem
(Mt 1,18-25)*

¹ Am aje vremei da pa sje su avut Ivan, zapovjed u fost manata da la car August sa faka skitura da stanovništvo am antragaca. ² Aje are elsi skitura da stanovništvo kari u fost kand Kvirinije are vladar da Sirija. ³ Aša toc ur mers sa sa prijavalska am varusu hundi preci alor u kustat.

⁴ Aša Josip dam mik varus Nazaret am Galileja, u mers am varus Betlehem am Judeja hundi su avut David daje ka jej as re njamu alu kralj David.* ⁵ Josip u mers akulo sa sa jivaska da skitura una ku Marija zaručnica aluj, kari are garjona. ⁶ Sa kum asre dam Betlehem akulo vreme u vinjit sa sa ajvi kupilu. ⁷ Je u avut elsi fišjor, lu anvalitalu sa lu pus am hištalo[†] daje ka nu are soba pantru jej am fugadov.[‡]

Anđalu najavalašči alu pastiri ka Isus Spasitelj su avut

⁸ Am ala lok da apropi da Betlehem asre pastirur kari ramanje afara pa otvoreno sa paze stadurle alor tota nopce. ⁹ Sa dam turdata su pojalit anđalu alu Domnuluj! Anđalu u stat am nence alor, sa slava alu Domnuluj lju svitlazat pa jej. Sa pastiri u galbanjit am ubraz da frika. ¹⁰ Ali anđalu lju zas: “Nu va fijja frika! Ju vjuv sa va aduk Hir falos, da mari falušaja pantru tota lume. ¹¹ Am varusu hundi su avut Kralj David, astas su avut Spasitelj. Jal are Krist, Domnu! ¹² Asta aj znak da pa kari sa al scijec: voj vic afla pa kupilu anvalit am hištalo.”

¹³ Atunšje dam turdata langa parce da anđal u vinjit mulc anđej dam nor kari hvalale pa Dimizov. Sa jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov am nor sa pa pamant putuljala alu eje ominj kari lju izabralit.”

* ^{2,4} Betlehem are mik varus, akulo David su avut, a u fost zas ka akulo su ave sa Mesija (Mih 5,2). † ^{2,7} hištalo are čist, molji sa uskat ka fanu, sa fijja molji pantru kupil mik. Marija sa Josip as re una am aje prostorija hundi as re zivadur. ‡ ^{2,7} nu are soba pantru jej am fugadovdaje ka ur vinjit mulc ominj am Betlehem sa sa prijavalska pa skitura da stanovništvo. § ^{2,19} Marija canje da vorbilje alor sje ur spus da kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “am falušaja canje aje”. * ^{2,21} obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zashji ka obrezanje da fišjor aj žrtva da roditelji kari traba sa aduka (Lev 12,1-4). ^{2,23} Izl 13,2 ^{2,24} Lev 12,8 † ^{2,25} pa Mesija sa izbavalska pa Izrael Am original skrija: “aščipta utjeha da Izrael” ‡ ^{2,27} am Hram “am udvaru da Hram.” Numa svečenici puće tuna am zgrada da Hram.

¹⁵ Da pa sje ur fužit anđelji da la pastir am nor, pastiri ur zas una la alt: “Haj aku am Betlehem, sa sa viđenj aje da sje Domnu nju spus!”

¹⁶ Aša sur angribit am Betlehem sa ur aflat pa Marija, sa pa Josip, a kupilu are am hištalo. ¹⁷ Sa kand pastiri ur vazut pa kupil, jej sur apukatasa sa spuja sje lju fost spus da la anđej da kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzat sje pastiri ur spus, jej toc asre amirac. ¹⁹ Ali Marija canje toci vorbilje alor am sufljicilje alor sa mult su gandit da jelji. § ²⁰ Atunšje pastiri ur fužit la stadurle alor sa jej dađe hvala sa slava lu Dimizov da kutotu stvarurle sje ur auzat sa sje ur vazut, točno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osmu zuva kand kupilu su avut u fost obrezalit,* sa u fost čimat Isus, numilje u data aluj da la anđal majnti da sje Marija u ramas garjona.

Isus sa Marija traba sa merga am Hram

²² Sa kand u vinjit vreme alu Marija obred da čistilala kum are zapovjedalala da la zakonu alu Mojsije, Marije sa Josip ur dus pa Isus am Jeruzalem sa al posvetilaska la Domnu, ²³ ka aj skris am zakonu alu Domnu: “Tot elsi fišjor u fi posvetilita la Domnu.” ²⁴ Jej traba isto sa aduka žrtva: “Dova grlicur ili doj tanjira puomb,” kum aj zapovjedalit da la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pa Mesija

²⁵ Atunšje are om am Jeruzalem sje sa čima Šimun. Jal are pravedan sa svet sa aščipta pa Mesija sa izbavalska pa Izrael† sa Duhu Svant are ku jal. ²⁶ Sa Duhu Svant majnti ju spus aluj ka no mori majnti da sje no vide pa Mesija alu Domnu anostru. ²⁷ Aša Duhu Svant lu dus pa Šimun am Hram‡ kand ur adus roditelji pa kupilu Isus am nontru sa sa faka obred kum are običaju da zakonu alu Mojsije. ²⁸ Šimun lu apukat

ăm mǎnjilješ pǎ Isus, slavale pǎ Dimizov, šǎ u zǎs:

²⁹ “Aku lasǎ pǎ sluga atov sǎ morǎ ăm putuljalǎ, Domnu,

kum tu aj zǎs,

³⁰ kǎ oči amej ur vǎzut spasenje ata. §

³¹ Asta tu aj fǎkut dǎ totǎ lume.

³² Asta ǎj lumina dǎ ominj* šǎ lji svitlizaskǎ alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dǎ Izrael!”

³³ Tata šǎ mama alu Isus asre umpljec ku ămiralǎ dǎ kutotu šje Šimun u zǎs dǎ jǎl.

³⁴ Atunšje Šimun u blagoslovulit pǎ jej šǎ u zǎs lu Marija: “Dimizov u odredilit pǎ ala kupil kǎ pǎntru jǎl mulc Izraelc ur kǎde šǎ su riđikasǎ. † Jǎl ǎj odredilit sǎ fijǎ znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilǎ ³⁵ aša u vinji pǎ luminǎ gǎndurlje askunšǎ alu mulc, a maču či ǎmpunžji ăm duša ata.” ‡

Ana u prepoznulit pǎ Mesija

³⁶ Are isto aša proročica Ana fatǎ alu Fanuel kari ǎj dǎm pleme alu Ašer. Ana are tari bǎtǎrnǎ mujeri, je are šapči aj ăm brak ³⁷ šǎ aku ǎj vǎdojǎ, mar hundiva osamdeset patru aj. § Ana nu fužje dǎm Hram, nego služule akulo zuva šǎ nopce ăm post šǎ ăm aruguminći. ³⁸ Baš pǎ aje vremi Ana u vinjit, hvalale pǎ Dimizov, šǎ je spunje dǎ kupilu Isus alu toc kari ašćipta pǎ Dimizov sǎ otkupilaskǎ pǎ Jeruzalem.*

³⁹ Dǎ pǎ šje ur fǎkut Josip šǎ Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dǎ la jej, jej ur mers ăm napoj ăm varušu alor Nazaret ăm Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut šǎ su ǎmbǎluritǎsǎ, are pljin dǎ mudrost, šǎ blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešći ku učitelji ăm Hram

§ **2,30** spasenje ata “Spasalala” spunji dǎ osobǎ kari u adušji spas–kupil mik kari ǎj Isus–kum Šimun cǎnji: “Spasitelj kari tu aj mǎnat”. * **2,32** lumina Asta metaforǎ značalešći kǎ kupilu u ažuta alu ominj sǎ vadǎ šǎ sǎ prišjepi pǎ ista način ka kum lumina ažutǎ alu ominj benji sǎ vadǎ. † **2,34** ur kǎde šǎ su riđikasǎ Ešće vorbi značalešći: “asta kupil u fašji kǎ mulc ur kǎde ili ur vinji dǎ apropi la Dimizov”. ‡ **2,35** MačAsta metaforǎ spunji dǎ tuga mari kari

Marija u sǎmcǎ: “Tuga ata u fi aša tari dǎ ču dure ka kum maču čar ǎmpunžji ăm sufljit.” § **2,37** “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vǎdoja 84 aj ili 2) are vǎdoja kari are bǎtǎrnǎ 84 aj. * **2,38** sǎ otkupilaskǎ pǎ Jeruzalem Asta značalešći: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jǎl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ăm Jeruzalem”. (vedi Iz 52,9). † **2,49** kasa alu Tata Isus svitešći dǎ Hramu alu Dimizov ‡ **2,49** Tata amnjov Roditelji aluj trǎbuje sǎ šćiji dǎ svrha aluj kari Tata aluj lu mǎnat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, šćije kǎ Dimizov ǎj pravi Tata aluj (nu Josip, bǎrbatu alu Marija). § **2,51** u cǎnut kutotu vorbilje ăm sufljituš Dǎ kutotu šje Marija u auzǎt, zǎšji kǎ ǎj ka blago kari je cǎnje tari ăm sufljitu alji, pǎze, šǎ cǎnje dǎ aje. * **2,52** u kriskut ăm gǎnd šǎ ăm telǎare maj kufiri šǎ maj bǎlour. † **2,52** ku milǎ dǎ la Dimizov šǎ dǎ la lumi Asta svitešći kum krišće duhovno šǎ ăm telǎ: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult šǎ maj mult a ominji ăl plǎšje maj mult šǎ maj mult.” * **3,1** 27 ili 28 aj dǎ pǎ Krist

⁴¹ Roditelji alu Isus mǎržje ăm tot anu ăm Jeruzalem sǎ fijǎ akulo pǎ blagdan dǎ Pasha. ⁴² Aša kǎnd are Isus dvanaest aj dǎ bǎtǎrn jǎl una ku jej u mers pǎ blagdan ka kum stalno mǎržje. ⁴³ Šǎ kǎnd u trikut blagdanu jej sur gǎtatǎsǎ akasǎ, ali fǎr dǎ šćučilje alu roditelji, kupilu Isus u rǎmas ăm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gǎnde kǎ ǎj hundiva ăm grupǎ. Jej ur trikut mari kalji totǎ zuva, kapu sur apukatǎsǎ sǎ ăl koći ǎntri njamu šǎ ǎntri hej kari ăl kunošći. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem šǎ ăl koći. ⁴⁶ Tri zǎlji dǎ pǎ aje jej lor aflat. Isus are ăm Hram, šǎde ǎntri učitelji dǎ zakonu alu Mojsije, punje ureče šǎ lji ǎntriba. ⁴⁷ Toc kari ăl punje ureče asre ămirac la fire aluj, šǎ la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ămirac kǎnd lor vǎzutǎlǎ akulo šǎ mumǎsa ju zǎs: “Fišjoru amnjov adǎšje njaj fǎkut asta anovǎ? Tata atov šǎ ju as renj ăm mari brigur dǎ činji, pǎšći tot či kutanj!”

⁴⁹ Isus u ǎntors vorba: “Ali adǎšje mǎ kutac? Nu šćijec kǎ ju aš trǎbuji sǎ fjuv ăm kasa† alu Tata amnjov?” ‡ ⁵⁰ Jej nur prišjiput šje gǎnde sǎ lji spujǎ.

⁵¹ Ali Isus u mers ăm napoj ku roditelji ăm Nazaret, šǎ jǎl lju u pus ureći. Šǎ mumǎsa aluj u cǎnut kutotu vorbilje ăm sufljituš. § ⁵² Šǎ ăm aje vremi Isus u kriskut ăm gǎnd šǎ ăm telǎ* šǎ ku milǎ dǎ la Dimizov šǎ dǎ la lumi. †

3

Služba alu Ivan šje bučazǎ

(Mt 3,1–12; Mk 1,2–8; Iv 1,19–28)

¹ Kǎnd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj

ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ăm Itureja șă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena,[†] ² Ana șă Kaifa asre mar popur,[‡] Dimizov u mănăt porukă alu Ivan, fișjoru alu Zaharija, kari kusta ăm pustinjă. ³ Șă așă Ivan u mers ăm toci lokurlje pă lăngă rijeka Jordan să propovjedălaskă daje kă toc kari u greșălit, a heje kari su pokajalit să lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunșje lju bučuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă eșce vorbi:§

“Graju alu unu kari mužjeșci ăm pustinjă șă să auze:

pripremlec kalje pântru Domnu;
ravnalecă kalje!*

⁵ Lasă totă dolina să fijă umpljetă
șă totă planina să fijă ăm tokmă ku
alčilje,[†]

șă kăljilje krivă să fijă pravă,

șă kăljilje kari nus ravnă să fijă ravnă[‡]

⁶ atunșje totă lume u vide Spasenje dă la Dimizov.”

⁷ Alu gărmaďă dă lumi kari ur vinjit la jăl să să bučazi, Ivan zășje: “Voj leglo alu otrovni șarpi, šinji vu upozorulit să ănșjirkăc să skăpăc dăm kazna șje u vinji pă voj?§ ⁸ Arătăc plodur dă ănkăjală!* Nu vă apukăc să vă zășjec una lu alt: Abraham ăj tata anostru![†] Ju vă zăk: Dimizov poći dăm

petriljeșce răďika pă kupij alu Abraham!”
⁹ Mar aku săkure dă sudu alu Dimizov ăj pusă sus să taji dăm korjen ljemnu.[‡] Tot ljemnu kari nu adușji bun plod u fi tijet ăndărăt șă vărlijit ăm fok.

¹⁰ Gărmaďă lu ăntribat pă jăl: “Șje să fășjenj atunșje?”

¹¹ Ivan u zăs: “Dakă avec dovă kămașă atunșje ămpărcăcăvă ku ala kari nari njiș una. Dakă avec mănkaru isto așă trăbă să vă ămpărcăc.”

¹² Akulo asre isto șă poreznici kari ur vinjit să să bučežă șă jej lor ăntribat: “Učitelju, șje să fășjenj?”

¹³ Ivan u ăntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dă kită șje avec pravo să locă!”

¹⁴ Șă kătănjilje isto lor ăntribat: “A noj? Șje trăbă noj să fășjenj?”

Alor lju zăs: “Nu loc ku săla dă njime banj, njiș nu svedočulec krivo protiv dă șjinjiva§ șă fijec zadovoljni ku plata avostră!”

¹⁵ Lume asre aku plinj dă așčiptalur, șă să ăntriba ăm sufljičilje alor, nar puće Ivan să fijă Mesija. ¹⁶ Ivan lju ăntors vorba alu toc: “Ju vă bucez ku apă, ali unu kari u vinji kari ăj maj bălour da minji șă lu kari nu mes vredan să ăj ljeg žnirancurlje aluj.* Jăl vu bučuza ku Duhu Svănt șă ku fok.[†]

¹⁷ Jăl cănji furka[‡] ăm măna aluj, șă jăl u čistili teleku§ temeljito. Jăl u akulježi făjna

[†] 3,1 Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetraru are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rodenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fișjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mișj djelovur kari să čima provincije ka kum as re Galileja șă Samarija. [‡] 3,2 Ana șă Kaifa asre mar popur ili “kănd Ana șă Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popă a Židovi ur nastavalit să ăl prepoznulaskă čak șă kănd Rimljani lu pus să fijă žinjiru aluj, Kaifa, să ăl zamjenilaskă ka pă mari pop. § 3,4 Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. * 3,4 Ominji asta fașji să să pokajalaskă dă grehurlje alor: “Pripremlecăvă să auzec poruka alu Domnu kănd vinji.” [†] 3,5 Ili “jeu u maknuli tota gropa dă pă drik.” [‡] 3,5 Kănd ominji pripremleșci driku pântru kralj kari vinji, jej ravnaleșci kutotu șje ăj riďikat ili șje ăj ănžjos punji sus să fijă kutotu ravno. 3,6 Iz 40,3-5 § 3,7 Ivan fișje dă njimik pă ominj daje kă tražale pă jej să lji bučază să lji kaznalaskă Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pućec să skăpec dă la gnjevu alu Dimizov numa dakă vic fi bučuzac.” * 3,8 Ăm original skrijă: “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă ponașanja alu om să usporeduleșci ku plod. Ka kum dă la biljkă să așčaptă să ajvi plod kari ăj bun primjer dă aje biljkă așă dă la om kari zășji kă su ănkăjit, să așčaptă dă la jăl să kușci kum Dimizov sviteșci. [†] 3,8 Ili “Noj șcenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” [‡] 3,9 Săkure ăj usporedba dă kazna kari maj șjeva su apuka: “Dimizov ăj ka omu kari u punji săkure pă korjenu dă ljemnu.” § 3,14 nu svedočulec krivo protiv dă șjinjiva ili “nu optužulec pă njime ku mișjuna numa să kăpătăc banj dă la jej.” * 3,16 Dăzljigat žnirancurlje dă sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kă ala kari vinji ăj maj mari, dă Ivan nuj vredan să fijă robu aluj. [†] 3,16 ku fok “Foku” ăj usporedba ili dă 1) sud ili 2) dă čistilala [‡] 3,17 vijača. Asta ăj alat dă arunkala dă pšenică ăm zrak a zrna dă pšenică su odvojuli dăm pljevă. Zrnurlje ăs grelji șă kađi đos a pljeva kari nuj bună dușji văntu. Asta alat ăj slično ka furka. § 3,17 “Teleku” ăj lok hundi pšenică ăj tari mult să să apușji șje trăbă. “Čistilala” teleku značaleșci kă ăj gata ku žito: “să zavrșalaskă ku žito”.

ăm skladišta aluj, ali jăl u arđi jarba uskată
ăm fok šje nu să ašćinžji.”* 18 Šă ăm mulći
poticajur svite alu lume šă alu cară dă Hir
fălos.

19 Ivan lu făkut dă njimik pă car Herod dă
rănd kă jăl su lot una ku Herodijada băšăcă
alu fraćisuš† isto aša šă dă alci stvarur relji
šje u făkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje
relji šje u făkut jăl u pus maj una: jăl u
ănkujet pă Ivan šje bučază ăm čemică.

*Ivan bučuza pă Isus
(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)*

21 Kănd asre totă lume bučuzac dă la
Ivan, Isus isto are bučuzat. Kănd Isus su
arugat su dăsvăkut noru, 22 šă Duhu Svănt
u vinjit žos pă jăl am formă dă purombu
šă graj dăm nor u svătit: “Tu ješč Fišjoru
amnjev plăkut! Tu ješč fulušuja ame!”

*Isus fišjoru alu Dimizov šă alu Adam
(Mt 1,1-17)*

23 Aku Isus are hundiva trideset aj dă
bătărn kănd su apukat javno să propov-
jedălaskă. Isus are cănut dă fišjoru alu
Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

24 Eli are fišjoru alu Matat,
Matat are fišjoru alu Levi,
Levi are fišjoru alu Malki,
Malki are fišjoru alu Janaj,
Janaj are fišjor alu Josip,

25 Josip are fišjoru alu Matatija,
Matatija are fišjoru alu Amos,
Amos are fišjoru alu Naum,
Naum are fišjoru alu Hesli,
Hesli are fišjoru alu Nagaj,

26 Nagaj are fišjoru alu Mahat,
Mahat are fišjoru alu Matatija,
Matatija are fišjoru alu Šimij,
Šimij are fišjoru alu Joseh,
Joseh are fišjoru alu Joda,

27 Joda are fišjoru alu Johanan,
Johanan are fišjoru alu Resa,
Resa are fišjoru alu Zerubabel,
Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

28 Neri are fišjor alu Malki,
Malki are fišjoru alu Adi,
Adi are fišjoru alu Kosam,
Kosam are fišjoru alu Elmadam,
Elmadam are fišjoru alu Er,

29 Er are fišjoru alu Jošua,
Jošua are fišjoru alu Eliezer,
Eliezer are fišjoru alu Jorim,
Jorim are fišjoru alu Matat,
Matat are fišjoru alu Levi,

30 Levi are fišjoru alu Šimun,
Šimun are fišjoru alu Juda,
Juda are fišjoru alu Josip,
Josip are fišjoru alu Jonam,
Jonam are fišjoru alu Eljakim,

31 Eljakim are fišjoru alu Meleja,
Meleja are fišjoru alu Mena,
Mena are fišjoru alu Matata,
Matata are fišjoru alu Natan,
Natan are fišjoru alu David,

32 David are fišjoru alu Jišaj,
Jišaj are fišjoru alu Obed,
Obed are fišjoru alu Boaz,
Boaz are fišjoru alu Sala,
Sala‡ are fišjoru alu Nahšon,

33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
Aminadab are fišjoru alu Admin,
Admin are fišjoru alu Arni,
Arni§ are fišjoru alu Hesron,
Hesron are fišjoru alu Peres,

Peres are fišjoru alu Juda,
34 Juda are fišjoru alu Jakov,
Jakov are fišjoru alu Izak,
Izak are fišjoru alu Abraham,
Abraham are fišjoru alu Terah,

Terah are fišjoru alu Nahor,
35 Nahor are fišjoru alu Serug,
Serug are fišjor alu Reu,
Reu are fišjor alu Peleg,
Peleg are fišjor alu Eber,

Eber are fišjor alu Sala,
36 Sala are fišjoru alu Kenan,
Kenan are fišjor alu Arpakšad,

* 3,17 Ivan svitešći dă Krist kari u vinji să sudulaskă ka kum jăl ar fi lukroju pă pămănt kari aj spreman să odvujalskă
zrnurle dă pšenică dă la pljevă: “jăl cănji furka daje kă aj spreman” ili “jăl aj spreman să sudulaskă ka kum lukroju
pă pămănt aj spreman să vijalaskă pšenică”. † 3,19 car Herod dă rănd kă jăl su lot una ku Herodijada băšăcă alu
fraćisuš Herod Antipas su lăsat dă la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip
fraćilje măšćoj (vedi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om să fijă una ku mujere
alu fraćisu dakă jăl inka kustă. ‡ 3,32 Sala, Sala Orikic ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”. § 3,33
Admin, Admin ... Arni, Arni Orikic ave grčki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”.

Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

*Draku ănšjarkã pã Isus
 (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)*

¹ Isus, pljin dã Duh Svânt su ăntors dãm rijeka Jordan, šã ăl dušje Duhu pãm pustinjur* ² četrdeset zãlji, hundi u fost ănšjirkat dã la draku. Ăm zãljiljelje nu u mãnkat njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

³ Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešći alu petrilješće sã sã fakã pitã.”

⁴ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svântã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ăm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet. ⁶ Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu pučeresta šã mândremesta kari ăj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk. ⁷ Kãnd čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

⁸ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svântã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešći sã pã jãl služulešći!’”

⁹ Dã pã aje draku lu dus ăm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! ¹⁰ Kã ăj skris ăm svântã kenvija:

‘Jãl u zapovjedali alu andelji aluj sã či pãzãskã’,

¹¹ šã ‘ču dušji pã mãnã sã nu ču luvešć ku pišjorilje ăm petrã.’”

¹² Isus ăntoršji vorba: “U zãs ăj ăm svântã kenvija:

‘Nu ănšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toći ănšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

*Isus sã ăntoršji napoj ăm Galileja
 (Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)*

¹⁴ Isus meržji ăm napoj ăm lok dã Galileja ăm pučere lu Duh, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšćitot ăm aje regijã. ¹⁵ Jãl ănvãca ăm sinagogurlje alor šã toc ăl slavale.

*Isus are mãnãt dãm sinagoga
 (Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)*

¹⁶ Jãl u vinjit ăm varuš dã Nazaret, hundi jãl u kriskut šã pã obiçaju aluj, jãl u mers sãmbãta ăm sinagogã. Šã su skulat sã čitalaskã. ¹⁷ U datã la jãl svitak† dã la proroku Izaija, a jãl u dãsvkut svitku šã u aflat lok hundi skrijã:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj ăj pã minji dasupra.

Dãm ala rãnd jãl mu izabralit‡ pã minji sã vã propovjedalaskã Hir fãlos la sãrašj.

Jãl mu mãnãt pã minji sã spuj alu hej šje ăs ljigac kã poći sã fijã dãsvãkuc

šã lu orb kã poći sã vadã

šã sã đe slobodã alu hej tlaçalic,

¹⁹ šã sã proglasalesk anu pljin dã milã alu Domnuluj.”

²⁰ Isus u ăncis svitku šã u dat ăm napoj la pomoćniku šã u šãzut. Šã toc ku oći ăm sinagoga u mucãt pã jãl. ²¹ Su apukat sã ănveci: “Astãs asta svântã karçi, kari ac auzãt ku urečilje avoštři, su ispunulitãsã.”

²² Jej toc sã ămira la toći vorbilje dã milã šje kãđe dã pã gura aluj. Šã jej su ăntribat: “Nuj jãl fišjoru alu Josip?”

²³ Jãl lju zãs: “Ăj una izrekã kari sigurno ac pripunji pã minji. A šã meržji: ‘Doktoru, ăntrãmãći pã činji sãngur!’ Kutotu aj fãkut, kum anj auzãt, ăm varuš dã Kafarnaum, fã šã aišje, ăm kraju atov!” ²⁴ Šã jãl u zãs: “Anume, ju vã zãk niti unu prorok nu u fost ăm benji apukat ăm kraju aluj.

²⁵ Anume, ju vã zãk, kãnd ăm doba alu proroku Ilija ăm Izrael, noru are ăncis a

* 4,1 “Pustinjã” ăj lok hundi nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4,4 Pnz 8,3 4,8 Pnz 6,13 4,10 Ps 91,11-12 4,11 Pnz 6,13 4,12 Pnz 6,16 † 4,17 “Svitak” znaçalešći kã ăj skris karçi pã pelji dã vakã. ‡ 4,18 Toçno znaçalešći “pomazalit ku uloj”. 4,19 Iz 61,1-2

ploje nu kăde tri aj šă šinšj lunj šă are mari fomi păm totă pământu šă asre mulci vădojur ăm Izrael. ²⁶ Tot Ilija nu u fost mănăt la njišj unu dăm jej osim la vădoja ăm Sarfata dapropi dă varušu Sidon. ²⁷ Isto aša ăm vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ăm pământu dă Izrael. Šă njiš unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

²⁸ Kănd ur auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mirgiš, ²⁹ jej sur skulat sus šă lur mănatulă afară dăm varuš. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varušu făkut, ăm namjeră să ăl ămpingă žos să ăl amori. [§] ³⁰ Ali jăl u fužjit ăntri jej šă u mers pă kalje aluj.

Isus u mănăt afară pă drak dăm omula
(Mk 1,21-28)

³¹ Jăl u mers žos ăm Kafarnaum ăm varuš dă Galileja. Šă akulo sămbăta ănvăca. ³² Lume asre ămirac la ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri.

³³ Unu dăm ominjije ăm sinagogă ave rov duh ăm jăl, aje are drak. Šă jăl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ “A! Tu Isus dăm Nazaret, šje găndešci dă la noj? Aj vinjit să nji uništilec? Ju šćuv benji šjinji ješč tu, tu Svântu alu Dimizov!”

³⁵ Isus lu lot pă frikă šă ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlijit pă omula žos ăm nenće alu toc šă u jăšăt afară, šă njimik nu ju făkut.

³⁶ Eje kari ur văzut asre tari ămirac šă zăšje una lu alt: “Šjefaldă vorba ăj asta? Ku autoritet šă ku pučeri šă relji duhovur jašă afară pă vorba aluj!” ³⁷ Hiru dă jăl u mers ăm tot kotu dă regijă ăntragă.

Isus ozdravalešci pă sokra alu Petar
(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸ Kănd u fužjit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre sokra alu Šimun ăm pat bičagă ku fok mari ăm je. Šă jej lor ăntribat pă jăl să ăj ažući. ³⁹ Isus u mers la je u lot pă frikă pă foku šă foku u lăsatu.

Je odma su skulatăsă šă su apukat să lji poslužulaskă.

Isus ozdravalešci pă mulc

⁴⁰ Mar kănd să slăbuze sorilje žos* toc kari ave njam šă urtaš dăm mulci bičišugur lJOR adus la jăl. Šă jăl lju ăntrimat aša dă jăl punje mănjlje aluj pă jej unu pă kići unu. ⁴¹ Mulc dăm jej ave drašj ăm jej šă kum jăše afară, drašjije dăm jej mužje: “Tu ješč Fišjoru alu Dimizov!” Ali jăl lju răspită šă nu lji dăde să svitaskă kă jej šćije ka jăl ăj Krist.†

Hir fălos să širelešci păm Judeja
(Mk 1,35-39)

⁴² Mar kum vinje zuva jăl u fužjit dăm kasă pă lok pustulot. Gărmadă dă lumi ăl kuta, šă kănd lor aflată gănde să ăl căjă să nu fugă dă la jej. ⁴³ Ali Isus lju zăs: “Ju trăbă să mă duk ăm alčilje varušur să spuj Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov.‡ Dăm asta rănd am fost mănăt pă pământ.”§ ⁴⁴ Šă aša u mers să propovjedalaskă păm sinagogur ăm Judeja.

5

Isus u čimat pă Šimun, Jakov šă pă Ivan
(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

¹ Ăm una ză Isus stăće lăngă Genezaretsko* jezero, kănd gărmadă să astrănzje la jăl să audă vorba alu Dimizov. ² Jăl u văzut doj čamcur kum asre pă mal răžamac, kari u lăsat ribari kănd ăš čistile mrežurlje. ³ Jăl u tunat ăm čamac kari are alu Šimun, šă lu ăntribat să ăl ămpingă maj ăm sus dă la mal. Atunšje jăl u šăzut žos šă su apukat să ănveci pă gărmadă dă lumi.

⁴ Kănd u fost gata ku ănvăcala, jăl u zăs alu Šimun. “Ămpinži ăm maj adănkă apă šă slăbuzăc mrežurlje ăm apă.” ⁵ Šimun ju ăntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totă nopće šă njimik nanj apukat: ali pă vorba ata ju uj slăbuză mreža ăm napoj ăm apasta.” ⁶ Kănd u făkut aša jej u apukat mari boglă dă pešč, atit dă mreža kit nu puknje.

4,26 1 Kr 17,8-16 4,27 2 Kr 5,1-14 § 4,29 Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svântă hundi Dimizov lji ažuța lu hej šje nu kunušci karče svântă dă kit numa la židovur. * 4,40 Sămbăta să apukă dă jer kănd sorilje kađi žos pă năm adauza kănd sorilje kađi žos. † 4,41 Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabralit”. ‡ 4,43 Kraljevstvo značalešci pă asta lok ăj hundi ominji ănkredi ăm Dimizov. § 4,43 Dimizov u dat zadatak să spuji dă jăl šă lu mănăt pă Isus pă pământ * 5,1 Genezaretsko jezero ăj isto šă Galilejsko jezero.

⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dă pă alčilje čamcur sâ lji ažući; jej ur vinjit, šă umpljet dovă karur dă pešč dă maj šjeva sâ äntupe.

⁸ Känd u vâzut Šimun Petar aje jâl u kâzut la pišjorilje alu Isus šă u zăs: “Mak-naleščici dă la minji, Domnu, kă ju mes grešnă om!”† ⁹ Frikă delj svântă u kâzut pă jej šă pă ominj šje ur vinjit sâ lji ažući, känd ur vâzut kic pešč ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre ämirac Ivan šă Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šă urtašji alu Šimun. Ali Isus u zăs alu Šimun: “Nuc fijă frikă. Dă aku, maj menkulo tu vi apuka pă ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dă apă pă mal, ur lăsat kutotu šă lor sljedilit pă jâl.

Isus ozdravalešci pă om ku gubă

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Isus are äm unu däm varušurljelje. Om pljin dă gubă lu vâzutulă pă jâl šă su arukânt pă đinučiš äm nenče aluj šă sâ aruga la jâl: “O Domnu, dakă numa tu vuješć, tu mă poc čistili.”

¹³ Isus u măcăt măna aluj šă lu taknult, šă u zăs: “Ju gändesk. Fi čistilit!” Šă odmah guba lu lăsat. ¹⁴ Atunšje lu purunšjitulă sâ nu spujă alu njime, čar asta sâ fakă: Elši sâ mergă la popă šă sâ sâ areci, dă pă aje, dă dokaz dă vražă, vi trăbuji sâ adušj žrtvă dă čistilală ka kum Mojsije u zapovijedălit.

¹⁵ Svat dă jâl su širilit maj pă dăparci, aša dă gärmadă dă lumi ur vinjit sâ pujă ureci la jâl, šă sâ fijă ozdravalic. ¹⁶ A jâl sâ tărăje pă lok pustulot šă sâ posvetilaskă la aruguminici.

Pučeri alu Isus sâ jerci grehurlje

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷ Äm una ză, Isus änvăca, ave äm nenči pă mulc farizej šă učitelj dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjit däm toci kumpänjilje dă Galileja šă Judeja šă däm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sâ ozdravalaskă pă bičež. ¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šă adušje pă om kari nu puče sâ umblji. Šă jej gände sâ äl adukă la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pă hundi sâ äl adukă äm nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatăšă pă krov šă lor

slăbuzăt äm nontru päm krov ku pat dă tot la dă dă nenče alu Isus.

²⁰ Känd u vâzut änkriđala alor, jâl u zăs aluj: “Omulji, grehurlje atelji äs jirtaci.”

²¹ Pă ešće vorbi farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije sâ gände: “Šjinji äj omusta šje svitešci aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poći sâ jerci grehurlje?”

²² Isus šcije šje sâ gändešci, šă jâl lju zăs: “Adăšje vă äntribăc ešće stvarur äm sufljičilje avoštri? ²³ Šje äj maj ušuri dă zăs: ‘Grehurlje cis jirtaci!’, ili sâ zăšj: ‘Skolăci šă umblă?’ ²⁴ Ali numa sâ šcijec kă Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pă pämănt sâ jerci grehurlje. Dakă zăk alu fišjoru kari nu poći sâ umblji: ‘Skolăci, jec patu šă dući akasă!’”

²⁵ Šă odma su skulatăšă šu lot patu pă šje are pă košci, šă u fužjit akasă, šă pă kalji slavale pă Dimizov. ²⁶ Šă toc akulo asre ämirac, šă jej slavale pă Dimizov. Šă ku ämirală svite: “Astăs anj vâzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedilešci pă Isus

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

²⁷ Dă pă aje Isus u jišăt afară šă lu vâzutulă pă carinik[§] šje sâ čima Levi,^{*} jâl šăde äm carinarnică. Isus u zăs: “Sljedilešci mă pă minji!” ²⁸ Šă jâl su skulat u lăsat kutotu, šă lu sljedilit.

²⁹ Atunšje Levi äm kasa aluj u făkut mari slavălală päntru jâl; ku jej šăde mulc carinici šă alci la masă. ³⁰ Farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, sur apukat sâ gumunjaskă kapu su apukată sâ svitaskă alu učenikurlje alor: “Adišje mănăc šă bijec ku carinici šă ku grešnici?”

³¹ Isus u äntors vorba: “Eje kari äs sänătoš nu trăbă pă doktor, numa aluje kari äs bičež. ³² Ju nam vinjit sâ čem šă sâ äntork pă pravedni, nego pă grešnă.”

Usporedbur dă post

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³ Jej atunšje jară u zăs: “Učenici alu Ivan šă alu farizejilor postulešci mulci rändur šă sâ arogă, ali učenici atej mănănkă šă be. Adăšje äj aša asta?”

† 5,8 Šimun u vâzut ku Isus äj svânt. ‡ 5,10 Šimun u sviti dă Isus la ominj. § 5,14 Lev 14,2-32 § 5,27 Židovi mrzăle pă poreznici daje kă poreznici asre Židovi kari äs izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pă Izrael. Ešće poreznici as re nepošteni ur furat banj alu Izraelci. * 5,27 Levi äj ista osobă šje äj šă Matej.

³⁴ Isus u ăntors vorba: “Pućec sã punjec pã gošć dã nuntã sã postulaskã kãnd ăj mladoženja ku jej? ³⁵ Ali u vinji zã kãnd mladoženja u fi lot ăndãrãt dã la jej, šã kãnd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jãl lju spus dã una usporedbã: “Njime no rupi um dãrab dã la novã colã šã su kãrpaskã pã bãtãrnã, kãnd ar fašji aje, pã haj novã colã ar ave gaurã, a alu haj bãtãrnã nar pasali dãrãbu dã la novã col. ³⁷ Njime nu varšã nov vinu ăm bãtãrnã šã mari ćuturica;† nov vinu ar puknji ăm ćuturica šã sar vãrsa vinu, a ćuturica ar propadnuli.‡ ³⁸ Nov vinu trãbã sã fijã vãrsat ăm novã ćuturica§. ³⁹ Šã njime dã pã šje u be vin bãtãrn nu gãndešći sã be nov, kã zãšji: ‘Bãtãrn ăj dãstul dã bun.’ ”*

6

Isus ăj Domnu dã sãmbãta (Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un datã pã zuva dã sãmbãta Isus trãšje pãm šjeva ka poljã dã pšenicã. Ućenici aluj ur skos pšenicã šu u ribile ku mãnjlje šã mãnka. ² Ali orikic dã farizej ljur zãs alor: “Adãšje fãšjec šjeva šje nu ăj ku zakonu ăm tokmã pã zuva dã sãmbãta?”*

³ Isus ju ăntors vorba: “Nac ćitalit ăm Svãntã kenvija, šje u fãkut David kãnd are jãl šã ućenici aluj flãmãš? ⁴ Kum ur tunat ăm kasa alu Dimizov, David šã u lot pita kari are pusã ăndãrãt dã žrtvã, kari ćar poći popa sã mãnãšji, šã su umpãrcãt dãm pite ku urtašji?” ⁵ Atunšje jãl lju zãs alor: “Fišjoru Omuluj ăj Domnu dã sãmbãta.”

Isus u ozdravalit mãnã njimurogã (Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Pã alta zuva dã sãmbãta jãl u mers ăm sinagogã šã su apukat sã ănveci. Akulo are om alu kari are mãnã njimurogã.† ⁷ Šã ućitelji dã zakonu alu Mojsije šã farizeji sã ujta pã jãl sã vadã dakã lu ăntrimalã jãl pã zuva dã sãmbãta. Šã jej dabe šjeva ašćipta sã fakã krivo sã potã sã svitaskã protiv dã

jãl. ⁸ Jãl šćije šje sã gãndešći, šã u zãs alu omuluje ku mãnã njimurogã: “Skolãci šã hajd dã dã nenci.” Jãl su skulat šã stãce akulo.

⁹ Isus atunšje u zãs alor: “Ju gãndesk sã vã ăntreb, ăj benji sã fašj benji pã zuva dã sãmbãta, ili relji? Sã spasalaskã kustu ili sã uništilaskã?” ¹⁰ Atunšje su ujtat okolo pã tot omu, šã jãl u zãs alu omuluje: “Mãcešćic mãnã!” Jãl u fãkut aša, šã mãnã ju fost sãnãtosã ka hajelantã. ¹¹ Ali jej asre tari mirgiš šã sur apukat sã svitaskã šje sã fakã alu Isus.

Isus aš akulježi pã apostoli aluj (Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Una zã u mers pã planinã sã sã arožji, šã jãl u fost akulo totã nopće ăm aruguminći la Dimizov. ¹³ Haje zua jãl u ćimat pã dvanaest (12) ućenikur la jãl pã kari lju akuljes šã lju ćimat apostoli. ¹⁴ Ešće asre:

Šimun pã kari lu ćimat Petar, šã
fraćisu Andrija,
Jakov šã
Ivan,
Filip šã
Bartolomej;
¹⁵ Matej šã
Toma,
Jakov fišjoru alu Alfej šã
Šimun ćimat Revan,
¹⁶ Juda fraćisu lu Jakov šã
Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešći dã nagradur šje u fi (Mt 4,23-25; 5,1-12)

¹⁷ Kum vinje ku jej ăm napoj žjos, jãl u stat pã ćistinã dã đal hundi asre grupa dã ućenici aluj šã mari gãrmadã dã lumi sur akuljesãsã, jej ur vinjit dãm Judeja šã dãm varuš Jeruzalem šã dãm Tir šã Sidon varušurlje lãngã more. ¹⁸ Jej ur vinjit šã ăl punje ureći, šã sã fijã ozdravalic dãm bićišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pã heje kari ave relji duhovur ăm jej. ¹⁹ Mulc gãnde sã pujã mãnã pã jãl daje kã pućeri

† 5,37 Ćuturica ăj pelji dã la birkã ili dã la kecã hundi sã bagã strugur šã atunšje sã fašji vin. ‡ 5,37 Kãnd nov vinu su ănãkrit ar krišće, ar rupe bãtãrnji ćuturicurlje kã nar puće maj sã sã mãcaskã. § 5,38 Strugulje kãnd sã punji ăm ćuturica atunšje krešći una ku pelje dã životinjã šã atunšje sã fašji ăm vin. * 5,39 Asta svat spunji dã ănvãcala kum bãtãrnji ănvãca ku hej kari vodulešći sã ku Isus kum ănvãca. Aje ăj kã ominji kari ăs ănvãcac pã ănvãcala bãtãrnã, nari vojã sã sã ănveci novi stvarur šje Isus ănvãcã. 6,1 Pnz 23,25 * 6,2 Farizeji cãnje kã maj mik lukru ku mãnjlje sã trljãlešć fãn ăm zuva dã sãmbãta ăj protiv zakon. 6,3 1 Sam 21,1-6 6,4 1 Sam 21,1-7 † 6,6 Mãnã alu njimurog are desna.

fužje dām jāl šā puće pā toc sǎ lji isc-jelilaskǎ.

²⁰ Atunšje su ujtat ǎm oć pā ućenici aluj šǎ u svǎtit:

“ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari šćec sǎrašj kǎ kraljevstva alu Dimizov aj avostrǎ.

²¹ ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari šćec flǎmǎnž, kǎ vic fi sǎtulj.

ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari plǎnžjec, kǎ voj vic rǎđi.

²² ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari šćec mǎrzǎlic, rušunac šǎ mǎnac ku relji dǎ rǎndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kǎnd u vinji zue, ǎnfǎlušǎcǎvǎ šǎ sǎrec pǎm sus dǎ fǎlušǎjǎ. Kǎ sigurno nagrada avostrǎ u fi mari ǎm nor. Haleluja! Nus are aša šǎ proroci tretiralicǎ dǎ la mošurlje alor!

²⁴ Ali jao avovǎ, kari šćec gǎzdašj, kǎ ac apukat utjehǎ!

²⁵ Jao avovǎ kari šćec sǎtulj, kǎ voj vic fi flǎmǎnž.

Jao avovǎ kari aku rǎđec, kǎ voj vic žalali šǎ plǎnžji!

²⁶ Jao avovǎ dǎ kari toc benji svitešćí, aša isto fišjec pǎ mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

Isus ǎnvacǎ sǎ plǎšjenj pǎ dužmanji anoštri (Mt 5,38–48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mǎ punjec urećí, vǎ zǎk: ‘Plǎšjecǎvǎ pǎ dužmanji avoštri. Fǎšjec benji alor kari vǎ mǎrzǎlešćí.

²⁸ Blagoslovulec pǎ eje kari vǎ blastǎmǎ! Arugǎcǎvǎ dǎ eje kari relji vǎ kivinješćí.

²⁹ Hǎl kari čí luvešćí pǎšćí una parćí dǎ ubraz, ǎmbijǎ šǎ haje parćí atunšje. Šǎ alu hǎl kari ac je šuba nuj branalec sǎ ǎc je šǎ kǎmaša. ³⁰ Dǎ alu toc, šje šjeri dǎ la činji. Dakǎ je šjinjiva šjeva šje ǎj atov, nu šjire sǎ ac đe ǎm napoj. ³¹ Aša maj, fǎšjec alu altora kum ac gǎndǐ sǎ vǎ fakǎ avovǎ.

³² Dakǎ plǎšjec numa pǎ eje kari vǎ plašji pǎ voj, šjefǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Ka šǎ čak šǎ grešnici plašji pǎ eje kari lji plašji pǎ jej.

³³ Šǎ dǎkǎ fǎšjec numa benji alu eje kari fašji vovǎ benji, šjefǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Čak

šǎ grešnici fašji aje. ³⁴ Dakǎ dǎđec kećinj alu alor dǎ la kari ašćiptǎc sǎ vǎ ǎntorkǎ ǎm napoj, šjefǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Čak šǎ grešnici dǎ kećinj alu grešnici sǎ potǎ ǎm napoj sǎ kepićí kit lju dat.

³⁵ Plǎšjec pǎ dužmanji avoštri, ažutǎcǎlji šǎ dǎđec kećinj, ali nu ašćiptǎc sǎ vǎ ǎntorkǎ ǎm napoj. Atunšje voj vic kǎpǎta mari nagradǎ šǎ voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari[‡] Dimizov[§] daje kǎ jǎl aj bun alu nezahvalni šǎ alu ubraznjiš. ³⁶ Fijec miloš kǎ jǎl Tata dǎm nor ǎj pljin dǎ milǎ.”

Isus nji ǎnvacǎ kum sǎ izabralenj bun učitelj

(Mt 7,1–5)

³⁷ “Nu sudulec pǎ njime, šǎ njime nu vu suduli pǎ voj. Nu osudulec pǎ njime, šǎ njime nu vu osuduli! Jirtǎc šǎ vu fi jirtǎc. ³⁸ Dǎđec šǎ vu fi dat bunǎ merǎ astrǎnsǎ, zdrǎnšinatǎ šǎ tari multǎ u fi vǎrsatǎ ǎm saku avostru.* Kǎ ku ista mjerǎ šje voj dǎđec vu fi datǎ.”

³⁹ Jǎl lju spus izrekǎ: “Poćí unu orb sǎ adukǎ dǎ mǎnǎ pǎ altu om orb? Nar kǎđe jej amǎndoj ǎm gropǎ? ⁴⁰ Ućeniku nu poćí fi maj mari dǎ učiteljju. Jǎl u fi ka učiteljju aluj kǎnd su vježbǎli dǎstul dǎ benji.†

⁴¹ Adǎšje vǎ ujtǎc tot la cupljigǎ ǎm oću alu urtaku, a ǎm oću atov nu ves dǎrab dǎ ljemn? ⁴² Kum poc zǎšji alu urtaku: ‘Lasǎmǎ sǎ skot cupljigǎ dǎm oćuc’, kǎnd nu ves dǎrǎbu mari dǎ ljemn ǎm oću atov? Licemjeru, elší skoćec dǎrǎbu dǎ ljemn dǎm oćuc, kapu vi puće maj benji sǎ skoc cupljigǎ dǎm oću alu urtaku.”

Isus ǎnvacǎ šje svitenj ǎj ǎm sufljit

(Mt 7,17–20; 12,34–35)

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, šǎ tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod.

⁴⁴ Tot ljemnu ǎj kunuskut dǎ pǎ plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dǎm mǎršunj.[‡] ⁴⁵ Om bun fašji bunji stvarur daje kǎ ari bunǎ sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kǎ sufljitu lji rov. Gura svitešćí, dǎm šje ci sufljitu pljin.”

[‡] 6,35 Maj Mari Dimizov znaćalešćí kǎ jǎl ǎj tari mari šǎ glavni. [§] 6,35 voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakǎ čí ponašalešć ka Dimizov. * 6,38 Isus dǎ primjer kum kǎnd kumpir šjeva hǎl kari vindi cu da maj mult dǎ kit šje aj pǎlćit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult. † 6,40 Omu trǎbǎ sǎ fijǎ tari oprezan kǎnd ǎš je pǎ učitelj, kǎ jǎl u fi atunšje kǎ učiteljju. Dakǎ učiteljju krivo ǎnvacǎ daje kǎ ǎj duhovno orb, u fi prevaren šǎ ućeniku. ‡ 6,44 Ponašalala alu om aratǎ šjefǎldǎ ǎj om, šjefǎldǎ aj sufljitu aluj.

*Om kari aj mudar askultă šje Isus anvacă
(Mt 7,24-27)*

⁴⁶ “Šă dăšje mă čimăc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fășjec šje vă zăk? ⁴⁷ Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji să puji ureći la vorba ame, šă askultă: ⁴⁸ Jăl aj ka omu šje u gradalit kasa šă u kapalit adănkă să puja temeljurlje pă petră. U vinjit poplava šă u luvit apa am kasa šă njiš nu su zdrănjinat daje kă are benji gradalită. ⁴⁹ Ali ala kari auzăt šje am zapovjedalit a nu făkut aje ka omu šje u gradalit kasă pă pământ făr dă temelj. Atunšje u luvit apă am kasă, su răsăpit dăm turdată šă u fost răstunată dokraja šă čar gunojă u rămas.”

7

*Isus u ozdravalit pă sluga alu stotnik
(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)*

¹ Kănd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jăl u mers am varuș dă Kafarnaum. ² Akulo are stotnik* kari ave sluga pă kari al cjenile šă kari are aša bičag dă are pă morči. ³ Stotnik u auzăt da Isus† šă u mănat pă orikic Židov‡ kari asre glavni la jăl, šă să să arožji, să vijă să antremi pă sluga aluj. ⁴ Jej ur vinjit la Isus šă să aruga tari la jăl să vijă. Jej u zăs: “Omusta anume zaslužulešći să fašj aje pântru jăl ⁵ daje kă plašji pă narodu anostru, šă jăl aj ala kari u făkut sinagogă pântru noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Šă jăl no mers dăparci dă la kasa, kănd stotnik u mănat pă urtašji aluj să zăkă: “Domnu, nu či činji să vij am kasa ame kă ju nu mes vredan să vijă tu dăsup krovu amnjov!§ ⁷ Kă njiš ju nu mă smatralăsk kă mes vredan să vjuv la činji. Aša numa ză vorba dă pă loku hundî ješč šă sluga amnjov u fi antrimat. ⁸ Kă šă ju mes kătănă kari trăbă să apukă zapovjedur dă la vođa amnjov, ka kum am kătănî dăsupă minji kari trăbă să mă

askulči. Ju kănd zapovijedalaskă alu unu: ‘Dući!’, šă jăl merži, šă alu aluje: ‘Hajdi!’, šă jăl vinji, šă alu sluga amnjov kănd aj zăk: ‘Fă asta!’, šă jăl fašji.”*

⁹ Kănd Isus u auzăt aje šje u zăs, jăl su amirat, šă su antors la gărmaďă šje al sljedile šă jăl lju zăs: “Ju vă zăk kă njiš pă unu Židov dăm Izrael nam aflat ku dăstafel vjeră!”† ¹⁰ Kănd heje mănac dăla stotnik su antors akasă, jej or aflat pă sluga sănătos.

Isus u skulat pă om mort

¹¹ Dă pă aje, Isus u mers am varuș šje să čamă Nain.‡ Učenici aluj šă gărmaďă dă lumi umbla dă pă jăl. ¹² Ali kum ur vinjit dă apropi la uša dă varuș, u văzut kum dušje pă om mort să al angropi. Mumăsa alu omula mort are vădoja, šă je ave čar unu fišjor. Šă la mărmanči măržje multă lumi. ¹³ Kănd u văzutu Domnu, jăl ave milă, šă ju zăs: “Nu plănžji.” ¹⁴ Atunšje jăl u pus măna pă kărpašo,§ šă ominji šje al dušje u stat. Atunšje jăl u zăs: “Fišjorulji, ju ac zăk: ‘Skolăci!’” ¹⁵ Šă omu mort su skulat šă su apukat să svitaskă šă Isus lu datălă la mumăsa.

¹⁶ Mari frikă u kăzut pă jej toc šă su apukat să hvalalaskă pă Dimizov, šă zăšje: “Mari prorok u vinjit antri noj! Dimizov u vinjit să ažući alu lume aluj.”* ¹⁷ Šă hiru dă asta u mers am Judeja šă okolo.

*Ivan Krstitelj antriba dakă u vinjit Mesija
(Mt 11,2-11)*

¹⁸ Učenici alu Ivan† aj spunje dă kutotu šje să dogadaľe. Kapu Ivan u čimat pă doj učenikur aluj ¹⁹ šă lju mănat la Domnu să al

* 7,2 Stotnik aj rimski vojnik kari zapovijedalešći alu 100 vojnikur. † 7,3 Stotnik u auzăt kă Isus u iscjelilit pă mulc ominj, šă kă aj dapropi, kă să antors am Kafarnaum. ‡ 7,3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik găndē kă Isus ar punji ureći la molbă dakă židovi lor antriba. Anume, židovi šă rimski vojnici asre neprijateljji. § 7,6 Židovi nar tuna am kasa alu hej kari nus Židov să nu fijă neprihvatljivi la Dimizov. * 7,8 Aša ka stotnik kum ari autoritet să naredilaskă alu kătănîlor, Isus ari autoritet să naredilaskă alu bičišug să nestalaskă. † 7,9 Isus očekivăle dă la Židov să ajvi dăstafel vjeră alu nu ave. Jăl nu očekivăle dă la hej kari nus Židov să ajvi dăstafel vjeră a anume, asta om ave. ‡ 7,11 Asta aj lok dapropi hundî prorok Elizej u riđikat dăm morc pă unu fišjor alu una mamă majnti sto aj dă kănva (ujtăči la 2 Kr 4,8-37). § 7,14 Kănva kărpašo are dăsvăkut šă are tari ušuri. * 7,16 Ominji găndē kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj am Kenvija bătărnă u riđikat dăm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37). † 7,18 Ivan Krstitelj u fost am čemică.

ăntrebi: “Ješc tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să ašcriptănj pă altu?”[‡]

²⁰ Kănd u ažuns jej la Isus, jej u zăs kă Ivan šje bučază nju mănat să či ăntribănj: “Ješc tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să ašcriptănj pă altu?”

²¹ Isus baš ăntrima atunšje pă multă lumi dăm bičișugur, mukur šă lji oslobodule dăm rov duh, šă alu mulc ominj orb lji dăde să vadă dăm tot sufljitu. ²² Isus lju ăntors vorba: “Dušjec ăm napoj la Ivan šă spun-jecăj šje ac văzut šă ac auzăt, šje ăm făkut: kă orbi ăs ăntrimac, šă poči viđe, šlagărzăci poči umbla, gubavci să čistilešci, šă surži poči să audă, morci să skolă ăm kust, šă alu sărașj propovijedalešci Hir fălos.”[§] ²³ Šă blagoslovulit ăj om kari nu află njimika ăm minji šje poči uvredălaskă.”

Mudră ănvăcala alu Isus šă alu Ivan šje Bučază

(Mt 11,12-19)

²⁴ Kănd u fužjit glasnici alu Ivan ăndărăt, Isus su apukatăsă să spujă alu gărmaďă dă Ivan: “Šje ac mers să viđec ăm pustinjă? Trskă kum să ljagăna pă vănt? Naravno kă nu! ²⁵ Ili šje ac mers să viđec? Atunšje ac mers să viđec kum ăj ămbărkată ăm šjefelj colji delj măndri? Naravno kă nu!”^{*} Eje kari ăs măndru ămbrăkac šă kustă ăm luksuz, pă eje lji pućec afla ăm palaćur dă kraljur. ²⁶ Atunšje šje ac mers să viđec? Pă prorok? Naravno kă da! Ju vă zăk, šă maj mult dă prorok! ²⁷ Jăl ăj om dă kari aj skris ăj ăm svăntă kenvija:

‘Ujtăcăvă, asta ăj amnjov glasnik mănat să pripremalaskă ăm nenći kalje ata.’[†]

²⁸ Anume vă zăk, dăm toc ominj kari su avutăsă, nu are maj mari dă kit dă Ivan. Ali majmikă ăm kraljevstva alu Dimizov ăj maj mari dă jăl!”[‡]

[‡] **7,19** Židovi oćekivăle kă Mesija u fi kralj kari u vinji să lji spasalaskă dă la rimska vladavina, a nu numa să fijă duhovni Spasitelj. Ivan kunušće proroćanstva dă Mesija ka kum šćije šă Iz 42,7; 61,1-2 (ujtăci Lk 4,18-19). Aša u oćekivalit Isus să fijă kralj, a pă Ivan šă pă alci ominj kari ăs pravedni să lji lași afară dăm ĉemică, a să lji kaznalaskă pă ominj kari u odbacalit pă Mesija (ujtăci kum Ivan propovjedalešci ăm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit.

[§] **7,22** Ešće stvarur kari Isus u făkut, arăta kă jăl ăj Mesija, kum ăj ăm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ăm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2. ^{*} **7,25** Ivan purta urăci colji (Mt 3,4). [†] **7,27** Dimizov u zăs kă glasniku alu

Isus kari u pripremili kalje alu Isus ăj Ivan. **7,27** Mal 3,1 [‡] **7,28** Ivan u ispunulit proroštvo kă jăl u pripremlit kalje alu Isus. Jăl nu văzut kă kraljevstvo su ispunulit, daje kă lu amurut majnti dă šje Isus u uskrnulit, atunšje jej kari su obratalit dă pă šje Isus u uskrnulit ari maj mari blagoslov dă kit Ivan. **7,33** Mt 3,4 [§] **7,35** Hej kari u

apuka pă Ivan šă pă Isus su arăta kă ănvăcala ăj mudră. ^{*} **7,36** Are obiĉaj pă gozbă ka pă asta večeră numa bărbec šăde đos kănd jej as re pă košci lji are măndru la masă. [†] **7,37** Are obiĉaj ăm aje vremi kă alci puće să să ujci kănd jej asre la večeră a jej nu mănka.

²⁹ Toc kari u auzăt ur priznalit kă šje Dimizov ănvacă ăj benji, ĉak šă poreznici. Eje ăs kari Ivan lju bućuzat. ³⁰ Ali farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave păntru jej. Jej ur odbjilit să lji bućeži Ivan.

³¹ Isus u zăs atunšje: “Ku šje să usporedilenj pă ešće ominj ăm asta vremi? Kum samănă jej? ³² Jej ăs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešci, kari šadi pă trg, šă să ĉamă una pă alt:

‘Kănd anj kăntat păntru voj, voj nac žukat,

šă kănd anj kăntat trišĉ kănciși păntru voj, voj nac plăns!’

³³ Aša kănd u vinjit Ivan šje bučază jăl nu mănka pită njiș nu bije vin, mar voj ac zăs: ‘Jăl ari drak ăm jăl!’ ³⁴ Šă ju, Fișjoru alu Omu, am vinjit, šă ju mănkam šă bjem, ali voj zăšjec: ‘Ujtăcăvă! Flămănd šă butor, urtaku lu poreznici šă alu greșnici!’ ³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arătat kă ăj anume dă la toc kari u apukat.”[§]

Isus ănvacă: alu šinji ăj maj mult jirtat, ala maj mult u plașji

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

³⁶ Unu dăm farizej Šimun, lor ĉimatulă pă jăl pă večeră, aša Isus u mers la farizejula akasă šă šu aflatusă lok la masă.^{*} ³⁷ Dăm turdată u vinjit una tari greșnă mujeri, kari u saznalit kă jăl ăj akulo šă kă mănănkă la farizej,[†] šă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros ăm skumpă ujağă dăm petră. ³⁸ Je u stat dănapoju aluj, la pișjorilje aluj, šă su apukat să plăngă. Atunšje su apukat să ăj spelji pișjorilje aluj ku lăkrmilje alji, šă să ašĉargă pișjorilje ku păru alji. Je ăj săruta pișjorilje aluj, šă ku uloj mănže.

³⁹ Känd u väzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeără, jăl să ängände äm jăl sängur: “Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je äj tari grešnă mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zäs: “Ju am šjeva să ac zăk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zäs: “Učitelju ză.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dăde kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalânt pedeset banj dăm aržjint. † ⁴² Njiš unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să äj äntork, šă omula u jirtat alu amändoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să äł plakă maj tari?”

⁴³ Šimun ju äntors vorba: “Kă ar trăbuji să fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zäs: “Benji aj prosudulit.”

⁴⁴ Atunšje su äntors la mujere šă jăl u zäs alu Šimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit äm kasa ata ali nu maj dat apă päntru pišjorilje amelji, § a je mu lju spălat ku lăkrmilje šă lju aščers ku päru alji. ⁴⁵ Nu maj särutatämä pă minji, ali je mu surätat pišjorilje dă känd u vinjit äm nontru, no stat să mă säruči. ⁴⁶ Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dăm asta ränd ju äc zăk cijă: ‘Mulči grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucänj dă jirtat, ala maj pucän mu arätat plăkätură.’”

⁴⁸ Atunšje u zäs alu mujere: “Grehurlje atelji äs jirtaci.”

⁴⁹ Atunšje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat să svitaskă una ku alt: “Šinji ar puće asta să fijă kari šă grehurlje jartă?”

⁵⁰ A jăl u zäs alu mujere: “Änkriđala ata ću spasalit. Dući äm putuljală.”

8

Isus propovjedalešci päm mulči lokur

¹ Dă pă aje, Isus u mers päm alčilje varušur šă satur, să propovjedälaskă šă să svitaskă dă Hir fälos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dă pă jăl, ² šă šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur šă dăm bičišugur: Marija (kari are dăm varuš Magdala, kari u mănat sedam drašj dăm je), ³ Ivana (băšăca alu upravitelj Kuza a jăl are

upravitelj päntru Herod), Suzana, šă mulči alčilje cängäšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samănă

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gărmadă să akuljiže šă lume inka vinje la Isus dăm tot varušu. Isus u svätit alor ku usporedbă ⁵ “Om šje samănă u mers să seminji sãmănca aluj. Šă kum sãmăna orikiči dăm sãmancurljelje u kăzut pă kalji. Šă sãmănca are kăłkată, pän šje nor vinjit vrabujilje šă lju mănkalji. ⁶ Šă orikiči ur kăzut äntri petri šă jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kă lji ibize vlagă. ⁷ Šă orikiči sãmăncur ur kăzut äntřă măršunj šă u kriskut ku jej una, ali lji šăguša măršunji. ⁸ Šă orikiči u kăzut pă bun pămănt, šă u kriskut šă u avut sto rändur majmult.” Känd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureći voj kari avec ureći să auzăc!”

Isus objasnalešci šje značalešci usporedba dă om kari samănă

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Učenici aluj lor äntribat pă Isus atunšje, šje značale usporedbe. ¹⁰ Isus u zäs: “Avovă Dimizov u dopustulită să prišjipec tajnurlje dă kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trăbă să să spujă äm usporedbur; ka kum u zäs prorok Izaija:

Äs eje kari să ujtă

ali nu veđi,

kari auđi

ali nu prišjepi.

¹¹ Aku usporedba značalešci asta: Sãmănca äj ka Vorba alu Dimizov. ¹² Sãmănca kari äj pă kalji, äs ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šă lji je vorba ändărät dăm sufljičilje alor, să nu potă änkradă să nu să spasalaskă. ¹³ Aje sãmănca äntri petri äs la ominj kari auđi Vorba šă u apukă ku fälušăjă ali nari korjen. Jej änkređi nu dă lungat šă atunšje äm vreme dă änsjirkală jej kađi ändărät. ¹⁴ Sãmănca kari u kăzut äntri măršunj šă ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej să astränži ku brigurlje äm kust, šă dă gäzdăšije, šă žändur äm kust, šă eje nu adušji bun plod. ¹⁵ Ali sãmănca kari kađi pă

† **7,41** Unu banj dăm aržjint = una dnevnică alu radnik.

§ **7,44** Äm aje vremi känd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pišjorilje kă jej umbla pă drikur kari asre pljin dă prašină. **8,10** Iz 6,9

bună pământ aje eje ominj *kari audi Vorba šă u cãnji ăm sufljitu bun, jej ăs ustrajni šă u aduși bun plod.”

Kum prišjipenji istina alu Dimizov
(Mk 4,21-25)

¹⁶ “Njime nu acăcă lampă sã u pujã dăsup ter ili dăsup pat. Nu, jãl u punji pã svi-jećnjak aša toc u vide luminã kãnd vinji ăm nontru ¹⁷ atunșje kutotu šje ăj aku askuns, šă šje ăj pã askuns fãkut, kutotu u jãšã afarã. ¹⁸ Daje pãzec kum auzãc. Kã šinji ari ju fi dat maj mult, šă šinji gođe nari njimika, dã la jãl u fi lot čak šă aje carã šje samãnã kã ari.”†

Familija alu Isus ăs eje kari kustã vorba alu Dimizov
(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumãsa šă fracì sã ăl posjetilaskã pã Isus ali jej nu puće sã vijã apropi dã jãl dã rãnd dã gãrmadã. ²⁰ Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumãta ata šă fracì atej stã afarã či aščaptã.”

²¹ Isus lju u zãs: “Mama ame šă fracì amej ăs eje kari audi Vorba alu Dimizov, šă u kustã.”

Isus putulješči oluja
(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²² Una zã Isus šă ućenici aluj ur tunat ăm čamac šă sã mergã pã alta parćì dã galilejsko jezero. Isus u zãs: “Hajd pã haje parćì!” Aša sur maknulis dã la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pã Isus lu furat somnu. Atunșje oluja ku vãntu una su slãbuzãt pã jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu sã umplje ku apã.

²⁴ Jej ur mers la Isus šă lor skulatulã ăm frikã šă mușje: “Domnu, Domnu noj nji ăntupenji!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vãntu šă alu valuvurljelje sã sã putuljaskã. Oluja su putuljit šă are putuljalã. ²⁵ “Hunđi vi ănkriđala?”, Isus lju ăntribat pã jej.

Ali jej asre plinj dã frikã šă ămiralã, šă u zãs una la alt: “Šinji ăj asta čak šă vãntu

šă valuvurlje ăl punji urećì pã jãl kãnd zapovjedalešćì?”

Isus mãnã pã drașj dãm om
(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶ Jej ur plovulit pãn la malu dã Gerasa, kari ăj pã alta parćì dã Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pișjorilje pã pământ, ju vinjit dãdãnenćì om dãm varuș kari are mar da multã dobã ku drașj ăm jãl. Jãl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasã mar ăm gropur. ²⁸ Kãnd lu vãzutulã pã Isus, jãl u mușjit tari šă u kãzut dãdãnenćì la jãl šă dãm tot graju u mușjit: “Šje gãndeșc dã la minji, Isuse Fișjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mã arog la činji sã nu mã mučuleșc!” ²⁹ Draku ăl cãnje mar multã vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl pãze, ali jãl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mãnãt ăm pustinjã. Isus u dat zapovjed alu rov duhu sã jeși afarã dãm jãl.

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jãl u zãs: “Legija”, daje kã mulc drașj asre ăm jãl. ³¹ Šă jej sur arugat la Isus sã nu lji đe zapovjed sã mergã ăm gropã fãr dã dno.‡

³² Akulo are mari stadã dã porșj šje mãnka pã parće dã đal, šă jej sur arugat sã dozvolulaskã sã tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit. ³³ Drașji dãm omula u fușjit ăm gãrmadã porșj, šă stada dã porșj ur arljigatã dã pã đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji šje pãze stado u skãpat kãnd u vãzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuș šă ăm sat. ³⁵ Šă lume ur vinjit sã vadã šje u fost aje. Kãnd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pã omu šje are ku drașj ăm jãl are ămbrãkãt, šă šãđe la pișjorilje alu Isus ku fire sãntosã. Šă kãnd u vãzut aje kutotu jej sur ănfrikușat. ³⁶ Hej kari ur vãzut or spus kum Isus u osloboduleșćì pã omu ku drașj. ³⁷ Ali tota lume dãm lok ăm Gerasa ur zãs alu Isus sã fugã dãm akulo kã asre tari ănfrikușac. Isus u tunat ăm kar šă gãnde sã fugã ăm napoj.

³⁸ Omu dãm kari Isus u mãnãt afarã dãm drașj sã aruga la Isus: “Pot sã fug ku činji?”, ali Isus lu mãnãt šă ju zãs: ³⁹ “Dućì ăm napoj

* **8,15** Bun sufljit: ăj sufljit kari ăj spreman sã audã vorba alu Dimizov, šă sã u askulćì. † **8,18** Jasno ăj dãm kontekst kã Isus sviteșćì dã prișjipalã šă dã ănkriđalã. Asta značaleșćì: “Šinji gođ ari prișjipalã šă ănkriđalã ju su da maj mult prișjipalã. Šinji gođ nu ari prișjipalã u zgubi šă haj šje ari šă prișjipala šje u ari u zgubi šă prișjipala šje jãl gãndeșćì kã ari”, ili “Dimizov u fașji alu hej kari ănkređi ăm istinã ur prișjipe šă maj mult. Dimizov u fașji dã hej kari nu ănkređi ăm istinã, jej nu u prișjepi istina njiș haj pucun šje jej gãndeșćì kã jej prișjepi.” ‡ **8,31** Gropã fãr dã dno dã drașj

akasă, șă spunji alu toc kutotu șje Dimizov u făkut dă činji.” Așa u mers akasă șă u șirilit am varuș kutotu șje Isus u făkut pântru jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sânătosă

⁴⁰ Gărmaďă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parči dă jezero, jej toc tari ăl așčipta pă jăl. ⁴¹ Atunșje su pojavaľit om kari să čima Jair voďa dă sinagogă. Jăl u vinjit la Isus șă u kăzut žos la pișjorilje aluj șă să aruga la jăl să vijă la jăl akasă daje kă ⁴² jedina fata aluj dă dvanaest aj (12) dă bătărnă are pă morči.

Isus u mers dă pă Jair kănd mulc să ămpinžje să fijă dapropi dă jăl. ⁴³ ăm gărmaďe are mujeri kari kărvarale dvanaest (12) aj șă je u čiltit kutotu șje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puće să u ozdravalaskă. ⁴⁴ Je u vinjit pă dănapoj șă su apukat pus dă cola alu Isus, șă sănžilje u stat să kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus măna pă minji?”, u ăntribat Isus.

Toc zășje kă nu ur pus. Atunșje Petar u zăs: “Domnu, tu vejs kum să ămpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zăs: “Šinjiva u pus namjerno măna pă minji kă am sămcăt pučere kum jašă afară dăm minji.” ⁴⁷ Kănd u văzut mujere kă majmult nu poči cănje ăm je, je u vinjit ăm nenči trămurănt dă frikă, u kăzut ăm njenće alu Isus șă u spus la toc adășje u pus măna pă jăl, șă kum u fost ozdravalită dăm turdată. ⁴⁸ Isus u zăs: “Fato, ănkriďala ata ču ozdravalit. Duči ăm putuljală!”

Isus u skulat dăm morči pă fata alu Jair

⁴⁹ Kănd Isus svite ku mujere, glasniku dăm kasa alu vladaru dă sinagogă u vinjit șă u zăs: “Fata ata ăj mortă. Nu ăl gnjavalı pă učitelj!”

⁵⁰ Kănd u auzăt Isus aje, jăl u zăs alu Jair: “Nuc fijă frikă! Numa ănkreďi mijă șă je u kusta!”

⁵¹ Kănd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov șă mumăsa șă tatusu alu fate haje. ⁵² Šă toc ăm kasa plănžje șă u žalale, așă jăl u zăs: “Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!”[§]

⁵³ Jej ăl răďe pă Isus, kă jej asre sigurnı kă je ăj mortă. ⁵⁴ Isus atunșje u apukatu dă măna șă dăm tot graju u mužjit: “Skolăci kupilu amnjov!” ⁵⁵ Šă duhu alji su ăntorsăsă șă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunșje să ăj de șjeva să mănășji. ⁵⁶ Roditelji alji asre ămirac a Isus lju purunșjit pă roditelji să nu spujă alu njime șje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl șă jăl lju dat pučeri șă autoritet pă toc drașj, șă pučeri să ăntremi bičișugur. ² Atunșje Isus lju mănat afară șă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov șă să ozdravalaskă pă bičež. ³ Isus lju zăs alor: “Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiș botă, njiș taškă, njiș mănkarı, njiș banj. Njime să nu je maj una kămașă ku jăl. ⁴ ăm kari goďe kasa măržjec, fijec akulo păn șje nu fužjec dăm varuș. ⁵ Hundı goďe nu vă punji ureči, fužjec dăm ala varuș șă ăm znak dă upozorenje kă ăl laș la sudbina aluj, skutăřăcăvă prașina dă pă pișjori.”

⁶ Așă jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos șă ozdravalaskă pă bičež pă hundı goď meržji.

Herod gănde să vadă pă Isus (Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Vladar Herod* u auzăt dă kutotu șje Isus u făkut, șă are zăbunjit kă orikic zășje kă Ivan Krstitelj u uskrnulit dăm morc. ⁸ Šă orikic zășje kă prorok Ilija su arătat pă pământ kănd alci gănde kă unu prorok dă kănva u vinjit ăm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji ăj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be șčipta să vadă pă Isus.

Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj (Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)

¹⁰ Kănd sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu șje ur făkut. Atunșje Isus lju dus pă lok pustulot apropı dă varuș Bet-saida. ¹¹ Lume ur saznalit șă ur sljedilit

§ 8,52 Isus șčije kă je ăj mortă ali jăl șčije kă ju da kust ăm napoj.

* 9,7 Vladar Herod jăl vladale ăm Galileja kari

are una parči dă Izrael.

pă Isus. Aša lju apukat la jăl šă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. ¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šă ur zăs: “Mănă pă lumi ändărăt, aša să mergă să aš aflji lok dă kulkat šă dă mänkät kă noj šćenj am pustinjă ajišje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dăđecălji šjeva dă mänkät.”

Jej ur äntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită šă doj pešč. Noj sängur să mărženj šă să kumpăränj mänkari dă totă lumesta?” ¹⁴ Jej ur umărat hundiva pet hiljada dă bärbec,† Isus u zăs alu učenici aluj:

“Punjecălji să šadă am grupur po pedeset lumi să šadă una.” ¹⁵ Šă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dărabur dă pită šă doj dărabur dă pešč šă su ujtat sus am nor, Isus u blagoslovulit šă u ruptă am dărăbelji, atunšje u dat alu učenici aluj să pujă dăđänenći alu lumi. ¹⁷ Šă jej toc ur mänkät šă asre sätulj. Šă jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărăbelji šje ur rămas.

Petar priznalešči kă Isus aj Krist
(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)

¹⁸ Undată känd su äntors Isus pum parći să să aroži, učenici asre ku jăl šă Isus u äntribat: “Šje zăšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur äntors vorba: “Ivan šje Bučază, makar orikic zăšji Ilija prorok a hejelanc kă ješč prorok dă kănva kari u uskrsnulit dăm morc.”

²⁰ Isus u äntribat: “A voj? Šje zăšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u äntors vorba: “Tu ješč Krist kari aj mănat dă la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kă jăl u muri, šă u uskrsnuli
(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale să spujă asta alu šjinjiva kă jăl aj Mesija. ²² Atunšje Isus u zăs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trăbă să păc mulći patnjur.

Bătärnji kari äs glavni äntri židovur, mari popur šă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrsnuli.”

Kum să fijenj učenici alu Isus Krist
(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)

²³ Atunšje Isus u zăs alu toc: “Dakă šinjiva gändešči să mă sljedälaskă pă minji, elši trăbă să odbijalaskă să kušči dă pă žändurlje aluj, jăl sängur să äš je krušje aluj totă zua šă să mă sljedälaskă pă minji.‡

²⁴ Šinji gođ gändešči să äš spasalaskă kustuš ala lu perđi do kraja, šă šinji gođe šu perđi kustuš päntru minji ala su spasalisă vječno.

²⁵ Šje ari benji om dăm aje dakă kapătă celi svet, a jăl aj uništilit ili părdut? ²⁶ Dakă aj alu šjinjiva rušunji dă minji ili dă vorbilje amelji, šă ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dă ala om, känd uj vinji am slava aluj, am slava alu tatusu šă am slava alu svănc andeji. ²⁷ Anume ju zăk, äs orikic kari stă ajišje kari nor muri majnti dă šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus arată slava aluj
(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)

²⁸ Hundiva osam zălji dă pă ešce svatur Isus u lot pă Petar, Ivan šă pă Jakov ku jăl, šă u mers sus pă đal să să aroži. ²⁹ Atunšje kum să aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šă coljilje aluj sur ščimbat am alb dă svitlăze.

³⁰ Doj ominj su pojavaalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šă prorok Ilija. ³¹ Jej su arătat am slavă šă jej svite dă morči§ aluj šje u fi am Jeruzalem.

³² Pă Petar šă pă urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šă lor văzut pă Isus am slava aluj ku doj ominj šje stăce ku Isus. ³³ Känd jej fužje, Petar u zăs alu Isus: “Domnu, anovă nji benji ajiše! Lasă făšjenj tri koljibur: unu päntru činji, šă unu päntru Mojsije šă unu päntru prorok Ilija.” Jăl nu šcije šje svitešči, sămăna kă bulunzešči. ³⁴ Šă känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pă Petar šă pă urtašji aluj šă jej su änfrikušat.

† 9,14 Nu asre numa bärbec, nego šă mujer šă kupij (vedi Mat 14,21) ‡ 9,23 Zločinac kari are osudulit să mori pă krušji trăbuje să dukă krušje pän la lok hundu u fi amurăt. Ku asta svat, Isus gände să zăkă dakă gändenj să fijenj učenici aluj, trăbujenj să fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostră, trăbujenj să fijenj poslušni šă spremni să punjenj ureči la Isus. § 9,31 morči Vorba kari aj prevodilită “morči”, pă ljmiba dă grčki aj Jăšală, šje arată kum Isus u muri. Am kenvija bătärnă “Jišala” značalešči kum Dimizov u oslobodulit pă Izraelci dăm ropstvă am Egiptat. Morče alu Krist pă krušji aj “Jăšală” daje Dimizov nju otkupilit dăm ropstva dă grehur.

³⁵ Atunšje su auzāt graj dām oblak: “Asta aj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jāl!” ³⁶ Kānd graju su auzāt, Isus are sāngur. Učenici ur tākut šā nor spus alu njime šje ur vāzut.

Isus u mānat afarā pā drak dām kupilula
(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

³⁷ Hajelantā zā Isus šā učenici aluj ur vinjit žjos dā pā dal šā āl ašcipta gārmadā dā lumi. ³⁸ Ām gārmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mā arog, ujtāci pā fišjorum daje kā jāl aj jedini kupilu amnjov!” ³⁹ Ujtāci, duh āl napadalešci šā jāl dām turdatā cāpā, āl skutārā ām gārčur šā fašji spumi la gurā šā dabe fužji dā la jāl, ku mukā ām āl bači. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakā ar puče jej sā mājā pā draku afarā ali jej nu puče.”

⁴¹ Isus u āntors vorba: “O voj nevjernā šā ubraznikā generacijā! Kitā dobā trābā sā fjuv ku voj? Kitā dobā trābā sā vā trpālesk? Adāl pā fišjoruc ajišje!” ⁴² Kānd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vārljit žjos šā āl skutura am gārčur. Isus lu mužjit pā duhu rov šā pā kupilu lu ozdravalit, šā ām napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc āmirac la autoritetu aluj šā kit aj dā mari Dimizov.

Isus jarā spunji dā morče aluj
(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Atunšje kānd inka toc sā āmira šje u fākut, Isus u svātīt ku učenici aluj: ⁴⁴ “Zapamtalecā vorbilješče, šā āngāndecāvā dā jelji.” Isus u zās: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ām mājilje alu omuluj.” ⁴⁵ Jej nor prišjiput šje u gāndīt jāl ku aje sā zākā. Značenje are askunsā dā la jej, a alor lji are frikā sā āl āntrebi pā jāl dā aje.

Šjinji aj maj mari ām kraljevstva alu Dimizov
(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

⁴⁶ Učenici su apukat sā raspravljalaskā šinji dām jej ar puče sā fijā maj mari. ⁴⁷ Isus lji šcije gāndu ām sufljičilje alor atunšje Isus u lot pā kupil mik šā lu pus lāngā jāl

⁴⁸ atunšje lju zās: “Šinji gođe apukā pā kupilusta mik ām numilje amnjov apukā pā minji. Šā šinji gođe apukā pā minji, apukā isto šā pā ala kari mu mānat. Daje kā maj mik āntri voj aj maj mari.”

Šjinji nuj protiv dā voj, ala aj dā voj
(Mk 9,38-40)

⁴⁹ Ivan u zās: “Domnu noj anj vāzut pā unu om kari ām numilje atov mānā drašj afarā dām ominj šā noj anj zās sā nu fakā aje, daje kā jāl nu aj unu dām noj.”

⁵⁰ Isus u zās aluj: “Nu aj branalec, kā šinji gođe nuj protiv dā voj, aj dā voj.”

Samaritanci nu apukā pā Isus a jāl nu lji uništīlešci

⁵¹ Vreme are apropi kānd Isus trābuje sā fijā dus napoj ām nor, atunšje tari su odlučulit sā mergā ām Jeruzalem. ⁵² Isus u mānat glasnišj ām nenci la jāl a jej ur vinjit ām unu sat ām Samarija sā pripremalaskā lok pāntru jāl. ⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat ām benji, daje kā are pā kalje dā Jeruzalem.* ⁵⁴ Kānd ur vāzut učenici Jakov šā Ivan ur āntribat: “Domnu, gāndešc sā čimānj fok dām nor sā lji uništālaskā?”† ⁵⁵ Isus su āntors la jej šā lju fākut dā njimika pā Jakov šā pā Ivan. ⁵⁶ Šā jej ur mers ām altu sat.

Nuj lako sā fijenj učenici alu Isus
(Mt 8,19-22)

⁵⁷ Kum māržje Isus šā učenici pā kalji, šjeva ka omu u zās alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundi gođ vi meržji šā tu!”

⁵⁸ Isus u zās: “Lisicurlje ari sklionište šā vrābujilje ari gnejzdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundi sā ām puajā kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zās: “Sljedilešci mā!”

Omu u zās: “Domnje, lasāmā elši sā mā dukā sā āngrop pā tata amnjov.”§

* **9,53** Samaritanci šā Židovi jej dām tri jej sā mrzāle. Daje Samaritanci nu gānde sā ažuči alu Isus pā kalje aluj ām Jeruzalem-glavni varuš alu židov. † **9,54** Jakov šā Ivan u dā osudā kā jej šcije kā jej ās proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pā Dimizov. 2 Kr 1,10-12 ‡ **9,58** Isus spunji ku izrekā sā ānveci pā om kum sā fijā učeniku aluj. Isus gāndešci dakā ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj. § **9,59** Nuj jasno kā tata alu omula u murit, a jāl trābā sā āl āngropi odma, ili omula gāndešci sā rāmāji maj du lungat pān šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta aj ām aje kā ala om gāndešci elši šjeva sā fakā majnti dā šje u sljedili pā Isus.

⁶⁰ Isus u zäs aluj: “Lasä pä morc sä äš ängropi pä morc,* ali tu dući šä propovjedalešći kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zäšje: “Ju čuj sljedili pä činji, Domnu ali elši lasämä sä mä pozdravalesk ku toc akasä.”

⁶² Šä Isus ju äntors vorba: “Njime kari punji mäna pä plug šä sä ujtä äm napoj dä pä jäl,† nuj bun dä kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sä spuji dä kraljevstva dä Dimizov

(Mt 11,21-27; 13,16-17)

¹ Dä pä ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šä lju mänat äm nenći, doj pä doj la tot varušu šä lok la kari jäl isto aščipta sä mergä. ² Isus u zäs alor: “Žetva äj mari ali pucänj äs lukroj, däm ala ränd arogäci la stäpänu dä žetva sä mäji maj mulc lukroj äm polja aluj.* ³ Aku dući ali punji ureći. Ju vä mä j pä voj ka pä birkä mikä äntri lup! ⁴ Nu loc ku voj đibularuš ili taškä ili cipiliš, šä nu sta dä lungat äm svat ku ominji pä kalji sä nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje träbä sä zäšjec känd vinjec la kasa äj: ‘Putuljalä fijä la kasasta!’ ⁶ Dakä om kari gändešći putuljalä kustä äm kase putuljala u fi ku jäl, ali dakä nu, putuljala u vinji äm napoj la voj. ⁷ Rämänji äm aje ista kasa, mänänkä šä be šje ari jej, kä lukroju äj vredan dä šje u lukrat. Nu vä selilec däm una kasa äm alta.†

* **9,60** Isus nu gändešći doslovno kä morci ur ungrupa pä alci morc. Šje ar puće sä fijä “morc” äs: 1. asta äj metaforä dä hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta äj metaforä dä hej kari nu sljedilešći pä Dimizov, kari äs duhovno morc. Poanta äj äm aje kä učeniku nu slobud sä dopustulaskä njimik šje lar zadržali sä nu sljedilaskä pä Isus. † **9,62** Njime kari sä ujtä dä napoj känd kapalešći, nu poči sä vadä plug hundi träbä sä mergä. Aje osobä träbä sä fijä koncentriranä sä sä ujči äm nenći sä potä benji kapali. Aša značalešći kä träbä sä nji ujtänj ravno dä kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sä punjenj familija pä loku alu Dimizov. Nu značalešći kä träbujenj sä nu nji brinulenj dä familija anosträ. ‡ **9,62** Isus odgovaralešći ku izreka sä änceci pä om kum sä fijä učeniku aluj. Isus podrazumijevälešći kä osobe nuj bunä dä kraljevstvo alu Dimizov dakä nji ujtänj pä ominj äm prošlost äm lok sä sljedilenj pä Isus. * **10,2** Isus zäšji kä mulc ominj äs spremni sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u änväca, šä sä äžući alu ominj. † **10,7** Isus nu svite kä jej träbä sä rämäji äm aje kasa totä zua, mar träbä sä sä kulši akulo äm totä nopče, kit god äs akulo; ku alčilje vorbi, nu vä kulkäc äm alta kasa. ‡ **10,11** Asta äj simbol sä nji areći sä odbacalenj pä ominj däm ala varuš; ku alčilje vorbi; “Aša kum voj ac odbacalit pä noj, aša Dimizov u odbacali pä voj do kraja pä voj.” § **10,12** Sodoma: varuš (vedi Stv 19,24-28) * **10,13** Ominji kari kusta äm Korazin, äm Betsaida as re Židovi kari träbuje sä aščepci pä Mesija. Ominji kari kusta äm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pä Mesija kä u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešći čak kä šä eje kari nus Židovi träbä prepoznulaskä pä Mesija daje kä u fäkut kutotu čudurlje. † **10,13** Äm aje kulturä, ominji träbuje sä porči colji kari äs fäkući däm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šäde äm šinušä, sä areći kä lji žalji, šje u zgrešilit protiv dä Dimizov. ‡ **10,17** Ajišje “numilje” aratä pučere alu Isus šä autoritet.

⁸ Dakä märžjec äm bilo kari varuš šä jej vä apukä äm benji voj mänkac šje vä punji dädänenći ⁹ šä ozdravalecä pä bičež kari ar fi akulo, šä spunjecälji kä Kraljevstva alu Dimizov äj apropi. ¹⁰ Ali däkä vinjec äm varuš hundi nu vä apukä, atunšje dušjecävä pä ulicur šä zäšjec: ¹¹ Čak šä prašina däm varušu avostru kari su apukat pä pišjorilje anoštri, brisälec dä pä noj, protiv dä voj!‡ Ali šä voj ac träbuji sä šcijec kä kraljevstva alu Dimizov äj apropi. ¹² Ju vä zäk kä pä zuve dä sudulalä u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dä kitä dä varušula.”§

Isus lji fašji dä njimik pä heje kari nu askultä

(Mt 11,20-24)

¹³ Isus u zäs: “Jao avovä ominjilor däm Korazine! Jao avovä ominjilor däm Betsaido! Kä sä vi fost dastafel čudo äm varuš Tira šä am Sidon* ka kum su dogodulit la voj äm varušu avostru, jej dä känva sar vi änkäjät, šäzut äm colji dä kecä, šä äm šjinušä znak dä änkäjalä.† ¹⁴ Anume äm zuve dä sudulalä Tira šä Sidonija maj benji ur trešji dä tu! ¹⁵ Šä voj ominji däm Kafarnaum! Pänäm nor voj vic rädika? Äm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ Šinji gođe auđi pä voj, mä auđi pä minji, a šjinji odbacalešći pä voj, pä minji odbacalešći, šä šjinji gođe odbacalešći pä minji, odbacalešći pä Dimizov kari mu mänat!”

Dä šje sä nji änfälušänj

17 Sedamdeset doj učenikur su ăntors ku fălušăjă. Jej ur zăs: “O Domnje, čak šă drašji nji punji ureci ăm numilje † atov.”

18 Jăl lju zăs alor: “Ju mă ujtam la Sotona kum kađi ka munje dăm nor. § 19 Aku punjec ureci! Ju vam dat autoritet să kălkăc pă šarpi šă pă škorpionur* šă ku kutotu pučere pă sála dă dužmanj, † šă njimik nu vic păcă rov. 20 Tot daje nac trăbuji să vă ănfălušăc kă duhovur vă punji ureci. Fijec făloš la aje kă numilje avoštři ăs skrišă ăm nor.” ‡

*Numa Fišjoru otrkilešči pă Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)*

21 Ăm ala šas Isus su ănfălušăt ăm Duhu svănt šă u zăs: “Tata, Domnu pă pămănt šă pă nor, ju dov hvală cijă daje kă tu aj askuns ešce dă la mărđoj šă dă la păršjipuc, šă aj arătat alu hej ‘mišj’ § pă pămănt. Da, Tata, cijă asta că să veđi.”

22 Šă Isus u zăs: “Kutotu mu fost dat ăm povjerenje dă la Tata amnjov. Njime nu kunošci pă Fišjoru šă njime nu kunošci pă Tata, numa Fišjoru kunošci, šă alu heje kari Fišjoru găndešci u kunošci pă Tata.”

23 Atunšje kănd are jej săngur, Isus su ăntors la učenici aluj šă u zăs: “Blago avovă kă oči avoštři asta veđi! 24 Sigurno mulc proroš šă kraljur dă kănva gănde să vadă stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut să vadă, šă să audă šje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

*Isus svitešci dă maj mari zapovjed
(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)*

25 Šjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskušulaskă pă Isus šă lu ăntribat: “Učitelju šje trăbă să fakă să kapăt kust dă erikeš? Kum ăl pot kăpăta?”

26 “Šje zăšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

27 U ăntors vorba: “Plaši pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata,

ku pučere, šă ku kutotu găndu atov, pă susjedu atov kă pă činji săngur!”

28 Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, aša fă šă vi kusta.”

29 Ali kum gănde să areci kă ăj pravedan, lu ăntribat pă Isus: “Ali šinji ăj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

30 Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šă lăpădat, bătut pă morci dă la pljačkaš šă lăsat pă drik.

31 Popa dă židov slučajno măržje pă kalje šă kănd lu văzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parci. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kănd u vinjit pă lokula šă lu văzut, isto u mers pă alta parci dă kalji.

33 Napokon †Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl šă kănd lu văzut lu apukat mila dă jăl. 34 Jăl u mers la jăl u vărsat uloj šă vin, šă ju ănvălit ranurlje. Atunšje lu pus pă magar šă lu dus ăm fugadov aša su brinulit dă jăl. 35 Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju dat lu gazda dă kasa šjeva ka banji ‡ šă u zăs: ‘Je sama dă jăl, šă đakă asta nu u fi dăstul banj, dă kutotu šje u čilti, ju cuj plăci razlika kănd mă ăntorkă ăm napoj.’

36 Dă pă găndala ata šje găndešc kari dăm ešce tri su arătat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

37 Jăl u ăntors vorba: “Ala pă kari lu apukat mila dă jăl.”

Atunšje Isus ju zăs aluj: “Dući šă fă šă tu isto ka jăl.”

Dă šje trăbă să nji brinulenj

38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ăm unu sat hundi are mujeri šje să čima Marta kari lu apukat pă jăl ăm kasa alji. 39 Marta ave soră šje să čima Marija kari u šăzut la pišjorilje alu Domnu šă punje ureci la kutotu šje jăl svite. 40 Ali Marta

§ 10,18 Isus koristilešci usporedbă să usporedilaskă kum Dimizov u pobjedit pă Sotona kănd 72 učenikur aluj u propovjedilit ăm varušur. Sotona u kăzut đos dăm nor, ka kum munja luvešci đos. * 10,19 Šarpilje šă škorpionu ăs metaforă dă relji duhovur. † 10,19 Dušmanu ăj Sotona. ‡ 10,20 Dimizov u skris numilje alor pă skritura ăm nor, a aje značalešci kă jej ari vječni kust. § 10,21 Asta ăj dă ominj kari nari iškulj, ali ăs spremni să apušji ănvăcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukă šă slušalešci pă hej lu kari lji ănkredi. 10,27 Pnz 6,5 10,27 Lev 19,18 * 10,29 Ali šinji ăj susjedu amnjov Asta om gănde să ščiji pă šjinji jăl trăbă să plakă: “Pă šjinji trăbă să smatrulesk pă bližnji amnjov šă să ăl plak ka pă minji săngur?” † 10,33 Samaritanci asre stranci kari Židovi lji mărzăle. ‡ 10,35 Ăm original skrijă: “ăs doj denarur”

are ăm brigur dă kutotu šje trăbă să fakă. Aša u vinjit la Isus šă ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji săngur kutotu să poslužulesk? Šjeva zăj să vijă să ăm ažući.”

⁴¹ Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinulešč šă či uznemirilešč dă mulći stvarur. ⁴² U biti numa una stvar trăbujă, šă Marija maj benji u akuljes, šă aje no fi lotă dă la je.”

11

Primjer dă aruguminći

(Mt 6,9–13; 7,7–11)

¹ Undată kănd Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenici aluj u vinjit la jăl šă ju zăs: “Domnu, ănvacănji să nji arugănj, kum ănvăca Ivan Krstitelj pă učenici aluj.”

² Isus lju zăs alor: “Kănd vă arugăc zăšjec:

‘Tata, la să fijă svănt numilje atov, la să vijă kraljevstva ata, ka kum ăj pă nor la să fijă pă pământ!

³ Pita* anostră kari ăj ăm totă ză, dă nji astăs.

⁴ Šă jartănji grehurlje anoštri, ka kum noj jartănj alu eje kari grešilešći protiv dă noj.

Nu nji da să kăđenj ăm ănšjirkalur, mar skoćinji afară dăm rov.’ ”

Isus nji ănvacă kum să fijenj ustrajni ăm molitvă

⁵ Isus u zăs alor:† “Haj să zăšjenj kă avec urtak la kari măržjec ăm miržuku dă nopći šă ăj zăšjec: ‘Urtaku amnjov, dăm kećinj tri dărabur dă pită. ⁶ Urtaku u vinjit dă pă kalji la minji, šă nam šje să ăj puj dădănenći.’ ⁷ A jăl ăm nontru aj zăšji: ‘O nu mă gnjavali! Uša ăj mar ănkujetă, kupiji amej šă ju ăščenj ăm pat, šă jednostavno, nu mă pot skula să ac dov pită.’ ⁸ Ju vă zăk: šă dakă nu u meržji daje kă ăs urtašj, u fašji aje să nu să rušunji.

* **11,3** Pita are dostupnă akulo tota zua kari ominji mănka, aje nuj čar pită mar mănkar. † **11,5** Isus spunji asta puvešći să objasnalaskă kă urtaku avostru să nu vă odbilaskă mar să vă ažući dakă avec mari potrebă šă dakă ăl ăntreb maj mulći răndur. Aša njiš Dimizov pă noj nu nji odbili, mar nju da dakă unj fi uporni. ‡ **11,15** Beelzebul Beelzebul ăj altu numi dă Sotona ili dă drak. Unjer să skrijă “Beelzebub”. Asta anume značalešći “gospodar dă mušč”, šje značalešći “vladar pă drašj.” Asta numi ăj povezano ku numilje dă lažni dimizov “Baal-zebuba” dăm Ekron (veđi 2 Kr 1,2, 3, 6). § **11,16** Ili “Jez gănde dă la Isus să areçi kă autoritetu aluj ăj dă la Dimizov.” * **11,18** Ajišje “Sotona” ăj dă rănd dă demonur kari sljedilešći pă Sotona ka pă jăl săngur. Ku alčilje vorbi: “Dakă Sotona šă članovi dă kraljevstva alor să borulešći una ku alt kraljevstvo aluj nu su cănje.” † **11,20** žejtu alu Dimizov svitešći dă pučere alu Dimizov (veđi Izl 8,19).

⁹ Šă ju vă zăk: Arugăcăvă, šă vu fi dat! Kutăc, šă vic afla! Kukunjec, šă vu fi dăsvkut. ¹⁰ Kă šjinji gođ să arogă, kapătă! Kari kotă, află! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su dăsvašji.

¹¹ Kari ăj tata ăntri voj: kănd kupilu šjeri pešći dali ăm lok dă pešći dă šarpi? ¹² Ili kănd šjeri să ăj de škorpion ăm lok dă ov? ¹³ Dakă voj grešni ominj šćijec să dăđec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dăm nor Duh Svănt alu alor kari ăl ăntrabă!”

Isus u vărłjit afară pă drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22–30, 43–45; Mk 3,22–27)

¹⁴ Isus undată u vărłjit afară pă unu drak kari are mut, šă kănd u fost drakula vărłjit afară dăm ala om kari are mut, puče să svitaskă, šă alčilje ominji kari u văzut aje asre ămirac. ¹⁵ A orikic dăm jej u zăs: “Jăl u vărłjit afară pă drašj afară ku ažitala alu Beelzebul‡ princu dă demonur!” ¹⁶ Akulo asre alci kari ănšjirka pă Isus, šă jej u šjirut znak dăm nor să đe. §

¹⁷ Ali Isus šćije găndurlje alor, šă lju zăs: “Totă kraljevstva kari să borulešći una ku alt, jej ur uništili kraljevstva alor. Dakă familija una ku alt să borulešći, jej šur uništili familija alor. ¹⁸ Dakă Sotona să borulešći protiv dă jăl săngur, kum kraljevstvo aluj su cănje?*, šje rămănje dăm kraljevstva aluj? Kum voj zăšjec kă ju vărłjesk afară pă drašji dăm lume ku ažitala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakă ju vărłjesk pă drašji afară dăm lumi ku ažitala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštri vărłješći isto afară pă drašj ku ažitala alu Beelzebul? Jej săngur u dokazali kă nus toćni. ²⁰ Ali dakă ju măj pă drašji afară ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Kănd om bălour ăj naoružan šă pazešći kasa hundī kustă, atunšje pământu aluj ăj sigurnă. ²² Ali kănd bălour om ăl

napadalešci ša al manankă ku bătaje, aj je oružje da kari ovisilešci, ša aj amparcă šje u furat da la slab om. ‡

²³ Kari nu aj ku minji, ala aj protiv da minji ša šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala răsăpă. §

²⁴ Pă lok făr da apă rov duhu fužji afară dăm om, să lutulaskă* ša să koći lok să să odmaralskă. Dakă nu află njiš šjefăl lok, zăšji: 'Ju uj meržji am napoj am kasa ame dăm ala om hundî am fužjit.' ²⁵ Kănd draku u vinjit am napoj u aflat kă aje kasa aj čistilită, ša măturată. ²⁶ Atunšje meržji ša aduŝji maj šapči rov duhur maj rej da jăl săngur, ša jej u vinji napoj am om ša kustă akulo. Aša alu omula are tari urăt da kit dăm elši."

Blagoslovu da askultală

²⁷ Kum Isus svite, mujeri am gărmaďa da ominj u mužjit tari dăm tot graju ša su apukat să svitaskă: "Blagoslovulită aj aje kari cu purtat am injimă, kari cu rănjit ša cu păzăt!"

²⁸ Isus u ăntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovulit ăs eje kari audi vorba alu Dimizov ša u cănji!"

Isus aj maj mari da Jona ša da Salomon a tot daje ominji nu punje ureči

(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹ Kănd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat să svitaskă: "Voj ominj kari kustăc am asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotă znak, † ali njišj šjefăl altu znak no fi dat ka kum u făkut Dimizov čudo păntru prorok Jona. ‡ ³⁰ Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta am varuŝ Niniva, kă Dimizov lu mănat. § Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kă pă minji,

‡ 11,22 Asta spunji da Isus kari pobjedilešci pă Sotona ša pă demonurlje aluj. Isus aj bălour om kari je kutotu da la om bălour. § 11,23 šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala răsăpă Isus svitešci da akuljižala da učenikur kari al

sljedilešci "šjinji goď nu aduŝji pă ominj să vijă la minji să mă sljedilaskă, lji duŝji da la minji." * 11,24 "Lok făr da apă" svitešci da lok "lok pust" hundî draku lutalešci. † 11,29 Ku alčilje vorbi: "Jej găndešci da la minji să fak čudo ka dokaz, kă ju am vinjit da la Dimizov." ‡ 11,29 Jona Jona are prorok am Stari zavjet (vedi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Da pă tri zălji, vju u vinjit afară dăm injima mari alu peščilje, ka kum Isus u vinji afară dăm gropă. § 11,30 Alu

ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta am Niniva, varuŝ Asirija, jej as re mari neprijatelji alu Izrael (vedi Jon 3). * 11,30 Am original skrijă: "Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj." † 11,31 Kraljica da la Sabe (aku am Jemen) putuvule pašci 1.500 kilometrur să slušalaskă mudrostu

alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti da Krist (vedi 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12). ‡ 11,33 Stihurlje 33-36 aj metaforă kari Isus svitešci da ănvăcala aluj, aj ka "lumina." Jăl găndešci učenici aluj să puja ureči ša să djelilaskă ku alci. Jăl svitešci da ominj kari nu šćijă ili nu prihvatalešci ănvăcala ka kum jej ar fi am "ăntunjerik". § 11,38 Farizeji ave pravilo kă ominji trăbă să spelji mănjlje ka kum ar trăbuji să fijă obredno čišč la Dimizov.

Fišjoru alu Om kari Dimizov u mănat alu asta narod.*

³¹ Pă zuva kănd Dimizov u suduli, kraljica kari da kănva vladale pă pămănt da jug am Seba, † su răďika una ša je u suduli pă heje kari kustă astă. Je u vinjit da pă kraju da svijet, să slušulaskă pă Car Salomon kari are tari mudar. A aišje aj šjinjiva maj mari da Salomon a voj nu găndec să punjec ureči! ³² Am zua kănd Dimizov u suduli, ominji kari kusta am varuŝ Niniva su răďika ša ljur suduli ominji kari aku kustă, kă jej nu sur ănkăjit kănd Jona lji propovjedale. A ajišje aj šjinjiva maj mari da kit Jona a voj nu vac pokajalit!"

Šje Isus ănvacă aje aj lumina alu ominj

³³ Isus svitešci: "Njime nu acăcă lampă ša atunšje u punji pă lok hundî nu să veďi ili dăsup košară. Nu, jăl u punji am svijećnjak aša toc u vide lumină kănd vinji am nontru. ‡ ³⁴ Oču aj ka lampa alu telă. Dakă oču atov aj sănătos, atunšje tela ata ăntragă u fi am lumină, ali kănd ci oču bičag, tela ata ăntragă aj am ăntunjerik. ³⁵ Bagă sama da aje šje smatralešc kă aj lumina am činji să nu fijă făr da lumină." ³⁶ Dakă aj ăntragă tela ata am lumină, njiš unu dio da telă nu aj am ăntunjerik, atunšje aj kutotu am lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

Isus fašji da njimik pă farizeji ša pă učitelji da zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

³⁷ Kănd Isus u svătit, unu farizej lu čimat să mănăšji la jăl akasă. Isus u mers, ša u lot lok la masă. ³⁸ Kănd farizeju u văzut kă nu šu spălat mănjlje majnti ka kum aj običaj alu židov, su apukat să mănăšji a farizeju su začudulit. § ³⁹ Ali Domnu Isus ju

zās: “Aku voj farizeji pã dã nã afarã cãnjec kljiřtãru řã teru čiřć, ali pã dã nontru voj řćec pljinj dã pulkućalã řã relji. ⁴⁰ Voj řãr dã firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjřtina, u stvorulit řã nutrina?*” ⁴¹ Maj benj dãdec milostinja avostrã dãm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno řje voj avec, atunřje vu fi kutotu ćist.

⁴² Ali jao avovã farizejilor! Kã voj tari vã trudulec sã dãdec desetina dãm tot zaćinurlje řã povrćur alu Dimizov, a nu bãgãc sama dã pravdã řã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã fařjec, a hajelantã sã nu propustuleřć.†

⁴³ Ali jao avovã, farizejilor! Kã voj plãřjec lokurlje glavnã pã sastankur ãm sinagogã, řã pozdravalalã ku pořtovanje ãm varuř pã trgov. ⁴⁴ Jao avovã, kã voj řćec ka askunsã gropã pã kari ominji umblã a nu řćijã kã obredno ãs atunřje nećisti.”‡

⁴⁵ A unu dãm ućitelj dã zakonu alu Mojsije u zãs alu Isus: “Ućitelju, kãnd sviteřć ařa, tu nji vredãleřć řã pã noj.”

⁴⁶ Isus u zãs: “Jao řã avovã ućitelji dã zakonu alu Mojsije, kã punjec pã ominj maj mult teret dã pravilurlje alu vjera dã kit řje poći om purta, a voj nu gãndec njiř ku řjeřjitu mik sã ařutãc dã teretula sã dukã. ⁴⁷ Jao avovã! Kã voj gradalec spomenikur pã gropã alu proroci řã gãndec kã ku aje fiřjec benji, a preci avořtri lju amurãt. ⁴⁸ Ařa voj svedoćulec řã vã slagalec ku djela alu preci avořtri. Jej lju amurãt, a voj nastavalec ku lukru alor kãnd gradalec spomenikur.§ ⁴⁹ Dimizov ãm mudrořtu

aluj u zãs: ‘Ju uj mãna pã prorokur řã pã apostolur řã orikic dãm jej ur fi amurãc a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje dã la asta generacijã u fi trařalitã sãnřilje dã la toc proroci kari u fost vãrsatã dãm elři dã kãnd su stvorulit svetu: ⁵¹ su apuka dã la sãnřilje alu Abel pãnã la sãnřilje alu Zaharija,* kari u fost amurãt ãntri řrtvenik řã ãm svetinja dã Hram. Ju vã zãk: ‘Kã kutotu asta u fi trařalit dã la asta generacijã!’†

⁵² Jao avovã ućitelji dã zakonu alu Mojsije! Daje kã voj ac lot ãndãrãt ćejilje dã kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sãngur nacs ãm nontru řã ac sprećilit pã alci sã tunji ãm nontru kãnd gãnde.”

⁵³ Dã pã řje u fuřjit Isus dã pã lokula, ućitelji dã zakonu alu Mojsije řã farizeji sur ãngãndit sã mergã dã pã jãl sã ãl ispitivãlaskã. ⁵⁴ Gãnde sã ãl apuřji pã Isus ãm zamkã řje ar puće sã zãkã protiv dã jãl numa sã ãl dukã pã sud.

12

Isus upozoravaleřci pã ućenikur (Mt 10,26-27)

¹ Ařa mulc ominj su sakupilit dã mar kãlka una pã alt kic as re pã lãnga Isus. Ali Isus elři u zãs alu ućenici aluj: “Loc sama dã kvascu alu farizej! Ala kvas ãj licemjerje.* ² Njimika nuj akupirit řje no fi dãskupirit, njiř una tajnã kari no fi řćutã.† ³ Ařa dakã ac zãs řjeva ãm tunjerik su řći ãm luminã,

* **11,40** Isus koristileřci ãntribala numa sã fakã dã njimik pã farizej řje nu priřjepi kã haj řje ãj ãm sufljit ãj bitno alu Dimizov. † **11,42** Trãbã sã daj desetina alu nu slobud sã zanamaraleřć řã alćilje stvarur. ‡ **11,44** Eřće grop as re kapalići ãm pãmãnt hundi morći telurlje as re ãmgrupaći. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã gropur sã vadã alci sã nu umblji sus pã jej. Kãnd řidovi umbla sus pã grop atunřje jej as re obredno nećisti. Eřće grop fãřje aje sã fijã aje slućajno. § **11,48** Isus fařji dã njimik pã farizeji řã pã ućitelji dã zakonu alu Mojsije. Jej řćijã dã amurala dã prorok ali nu osuduleřći pã preci daje kã lju amurãt. Ku alćilje vorbi: “ãm lok sã lji osudulec, voj maj potvrdãlec aje řã vã slagalec ku aje”. * **11,51** Abel are elři om kari are amurãt ãm Stari zavjet (Stv 4,1-16) řã Zaharija posljednji om kari are amurãt ãm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11,51** Jedini proroci kari pořtivalereřći ãs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pã prorokur ãm Stari zavjet, ařa farizeji řã ućitelji dã zakonu alu Mojsije nu askultã pã Isus řã nu askultã pã apostolur kari Isus u mãna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunřje su suduli alu Izrael dã kutotu anjilje kãnd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11,52** Isus sviteřći dã istina alu Dimizov ka kum ar fi ãm kasa hundi ućitelji odbijaleřći sã tunji ali nu lasã alu alci sã ajvi ćejilje sã potã tuna ãm nontru. Asta znaćaleřći kã ućitelji nu kunořći benji pã Dimizov, a jej maj nu lasã pã alci sã ãl upoznulaskã. * **12,1** Ka kum kvasu kreřći ãm alot, ařa licemjerje kreřći ãm ãntragã zajednica. Ku alćilje vorbi: “Pãzãćãvã dã la licemjerje alu farizej, kari ãj ka kvasu” ili “Fijec opreznj sã nu fijec licemjernj ka farizeji. Reljilje alor ãm ponařanje, utjecaleřći pã toc, bař ka kum kvasu kreřći am alot.” † **12,2** Ku alćilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kã Dimizov u duskupira kutotu řje ãj askuns. Dimizov u otkrili kutotu řje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju řje toc askundi”. ‡ **12,3** Kãřurlje alor ãm Izrael ave ravni krovur, a ominji sã urkã sus řã řãde.

šă dakă ac šupunjit šjeva ăm soba avostră aje isto u fi mužjit pă krovur dă kăš.”[‡]

Nu vă fijă frikă

(Mt 10,28–33; 12,31–32; Mk 3,28–29)

⁴ Isus u zăs: “Urtašji amej lasăcămă să vă zăk, nu vă fijă frikă dă eje kari numa vă poči amură tela šă nu poči njimika să vă fakă.

⁵ Ju vuj zăšji dă šjinji trăbă să vă fijă frikă. Fijă vă frikă dă Dimizov kari poči să amori, atunšje vă poči vărli ăm pakao. Da anume, dă jăl vă trăbă să vă fijă frikă.

⁶ Nus šinšj (5) vrăbuj vândući dă doj banj? Dimizov nu mujtă pă njime. ⁷ A avovă čak šă păru pă kap vi umărat.[§] Nu vă fijă frikă! Voj ščec maj vredni dă gărmađă dă vrăbuj.”

Pă pămănt trăbujenj să priznalenj pă Isus

(Mt 10,32–33; 12,32; 10,19–20)

⁸ Isus u zăs: “Šjinji gođ pă pămănt mu priznali pă minji ăm nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pă jăl ăm nenće lu andelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pă minji nu mu priznali pă pămănt ju muj odreknuli dă jăl la andeljilje alu Dimizov. ¹⁰ Dakă bilo šjinji svitešći vorba protiv dă minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakă šjinjiva svitešći mišjunj dă Duhu Svănt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakă vu adușji la sud ăm sinagogur šă la poglavicur šă vladarur, nu vă brigalec kum šă ku šje muj branali, ili šje să zăk. ¹² Kănd u vinji vreme, Duhu Svănt ću ănvăca šje trăbă să zăšj.”

Isus svitešći alu ominj să nu fijă pohlepnă

¹³ Unu dăm ominj ăm gărmađă u zăs alu Isus: “Učitelju ză alu fračilje amnjov să să ămperci ku minji šje anj kăpătat.”

¹⁴ Isus u odbilit šă zăšje: “Omulji, šinji mu pus pă minji dă sudac, să ămpărc ăntri voj doj?” ¹⁵ Atunšje kănd u svătit alu toc kutotu, Isus u zăs: “Băgăc sama šă păzăcăvă dă pulkučălă! Dakă šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kă ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbă: “Are akulo om găzđak făr dă firi kari ave tălek

šă tălekula u adus mult plod. ¹⁷ Šă jăl šu zăs săngur aluj: ‘Šje să fak kă nam dăstul lok să puj ăndărăt šje mu kriskut?’

¹⁸ Atunšje, jăl u zăs: ‘Aša uj fașji: Ju uj răstuna skladișturlje amelji šă uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu šje mu kriskut.’ ¹⁹ Šă ju muj zăšji alu duša ame: ‘Aj mulći bunji stvarur aku, šă dă mulc ej šje ur vinji. Odmoruleșcići, mănănkă šă be, šă ănfulușeșcići!’

²⁰ Ali Dimizov ju zăs aluj: ‘Tu omulje făr dă firi! Mar ăm asta nopći uj šjire *duša ata. Atunšje šjinji u ave korist dăm stvarurlje šje caj pus ăndărăt?’

²¹ Aša păce omu kari ăș akulježi găzđășijilje păntru jăl săngur, a nu su găzđășjit ăm oči alu Dimizov.”

Isus ănvacă să nji răzămănj pă Dimizov

(Mt 6,25–34)

²² Kapu u zăs Isus alu učenici: “Daje vă zăk: voj nu trăbă să vă brigalec, dă kustu avostru, šă să fijec ăm brigur šje vic mănka, ili să vă brinulec ăm šje vic ămbrăka. ²³ Daje kă kustu ăj maj vrednă dă kit mănkar, šă tela maj mult dă kit colu.[†] ²⁴ Numa ujtăcăvă la găgărașc.[‡] Jej njișj nu samănă, njișj nu akulježi. Jelji nari skladiște ili šupă, šă tod daje Dimizov lji rănjeșci. Nu ščec voj maj vredni dă vrabujrljelje? ²⁵ Poči šjinjiva dăm voj ku brigurlje produžuli kustu? ²⁶ Dakă, nu pučec să fășjec niti maj măkăčelji, adășje ščec ăm brigur dă kutotu ostalo?”

²⁷ Numa ujtăcăvă la flor ăm telek! Jelji niti să truduleșci niti fașji colji ali ju vă zăk, kă njiș Car Salomon ăm găzđășije alor nu are ămbrăkat aša măndru ka florurlje ăm telek. ²⁸ Ali dakă Dimizov dă dastafel măndremi alu jarbă kari kustă astăs, šă să bagă ăm fok, kit atunšje maj mult u da jăl avovă. O voj avec mikă ănkriđălă! ²⁹ Dăm ala rănd nu vă găndec šje vic mănka šă šje vic be. Nu vă uznemirilec! ³⁰ Dă kutotu aje să brinuleșci ominj făr dă Dimizov. Ăngăndecăvă kă Tata avostru dăm nor șciĵă

§ 12,7 Pučenj să ănkriđenj alu Dimizov. Jăl șciĵă maj mult dă kit noj șciĵenj. Nu șciĵenj čak njiș kit păr avenj pă kap, ali Dimizov șciĵi asta kutotu. * 12,20 “Duša” ăj kustu alu aje osobă. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopći!”

† 12,23 Daje kă Dimizov vu dat kust, šă telă avostră, sigurno pučec să ănkriđec kă Isus vu da šje vi potrebno dă kust.

‡ 12,24 Hej kari slușaleșci pă Isus, jej smatraleșci pă gavranur kă ăș făr dă korist, daje kă Źidovi nu puće să mănășji eșće živadur.

šje vǎ trǎbǎ. ³¹ Šǎ anume tražalec kraljevstva alu Dimizov^š elši šǎ kutotu ostalo vu fi dat.

³² O mikǎ stadǎ,* nuc fijǎ frikǎ, kǎ Tata avostru sǎ ǎnfǎlušešći sǎ vǎ apušji ǎm kraljevstva aluj.

³³ Vinđec kutotu šje avec šǎ dǎđec alu sǎrašj. Aša adunǎcǎvǎ tǎšč kari nu su puće rupi, šǎ gǎzdǎšijǎ sǎ vǎ fijǎ ǎm nor kari nu propadalešći, hunđi lotri nor puće vinji, niti gǎndašji sǎ mǎnǎšji! ³⁴ Daje kǎ sufljičilje avoštři u fi hunđi ǎj blago avostru.”

Trǎbǎ učenici sǎ fijǎ spremni sǎ aščepći pǎ Dimizov

(Mt 24,45-51)

³⁵ Isus u zǎs alu učenici: “Fijec spremni dǎ lukru, la sǎ fijec opremilicǎ† šǎ ǎm mǎnjilje avoštři lasǎ fijǎ luminjilje acǎcaći.

³⁶ Aša u fi ka slugurlje kari u aščiptat pǎ gospodaru aluj sǎ sǎ ǎntorkǎ dǎ pǎ nuntǎ, spremni sǎ ǎj dǎsvǎkǎ kum u kukunji pǎ ušǎ. ³⁷ Mǎndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kǎnd u vinji gospodaru! Anume ju vǎ zǎk: Domnu šu punji sǎngur kintrinca sǎ lji služulaskǎ šǎ lju punji sǎ šadǎ la masǎ šǎ lju dvoruli. ³⁸ Šǎ kǎnd u vinji gospodaru ǎm miržuku dǎ nopći ili dǎspru zua šǎ lju afla aša, mǎndremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slušulecǎmǎ dǎ asta: ka sǎ šćijǎ gazda ǎm kari šas u vinji lotru, jǎl ar pǎzǎ šǎ nar lǎsa sǎ ǎj fijǎ provalalit ǎm kasǎ. ⁴⁰ Voj isto trǎbǎ sǎ fijec spremni, kǎ ju Fišjoru Omuluj uj vinji ǎm vremi kǎnd nu či nadali.”

⁴¹ Petar atunšje lu ǎntribat pǎ jǎl: “Domnu spuj tu asta usporedbǎ pǎntru noj učenici, ili ǎj pǎntru toc?”

⁴² Isus u zǎs: “Šinji ǎj ala vjernǎ šǎ kufiri upravitelj kari ǎl postavalešći dǎ gospodar pǎ kasa, šǎ ǎm pravǎ vremi u da mǎnkari alu toc ǎm kasa? ⁴³ Mǎndremi alu ala sluga kari kǎnd u vinji gospodaru, u fašji aša. ⁴⁴ Dǎ anume, ju vǎ spuj kǎ gospodaru u odredilit alu ala sluga sǎ vodulaskǎ ku

kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakǎ sluga šar zǎšji ǎm sufljituš: ‘Gospodaru, nu su ǎntoršji aša pǎfriš’, šǎ atunšje sǎ apušji sǎ batǎ pǎ slugur šǎ sǎ be, mǎnǎšji šǎ sǎ ambeći? ⁴⁶ Atunšje u vinji gospodaru alu sluga ǎm šjas kari nu šćijec. Šǎ atunšje fǎrd dǎ milost lu kaznali, ju da sudbinǎ ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari šćijǎ šje gǎndešći gospodaru, šǎ dakǎ nu fašji šǎ nu sǎ pripremilešći dǎ dolasku aluj, jǎl u kǎpǎta mulći luvalur. ⁴⁸ Ali dakǎ sluga nu šćijǎ voje alu gospodaru, šǎ fašji šjeva šje zaslužulešći kaznǎ, atunšje u kǎpǎta pucǎnji luvalur. Kǎ alu toc kari mult u fost dat, mult su aščipta dǎ la jej, šǎ alu eje alu kari u fost mult dat ǎm povjerenje, dǎ la eje šǎ maj mult u fi šjirut.”

ǎnvǎcala alu Isus u adušji razdor ǎntri ominj

(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Isus u zǎs: “Ju am vinjit sǎ vǎrljesk fok dǎ sud pǎ pǎmǎnt,‡ šǎ kum aš gǎndi sǎ sǎ apušji sǎ ardǎ! ⁵⁰ Trǎbǎ majnti sǎ mǎ buček ku mukur. Kum mǎ mučulesk pǎ šje aje no trešji! ⁵¹ Gǎndec kǎ am vinjit sǎ vǎ aduk putuljalǎ pǎ pǎmǎnt ǎntri ominj? Nu, ju am adus podjelǎ! ⁵² Dǎ aku maj menkulo ǎm kasa dǎ šinšj ominj ur fi ǎmpǎrcǎc tri u fi pǎ parče ame šǎ doj protiv dǎ tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dǎ fišjoruš, šǎ fišjoru u fi protiv dǎ tatusu, mumǎsa protiv dǎ fataš, a fata protiv dǎ mumǎsa, šǎ sokra protiv dǎ njivastaš, šǎ njivasta protiv dǎ sokraša.”

Isus lji spunji kǎ trǎbǎ sǎ fiji spremni kǎnd jǎl u vinji napoj

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gǎrmadǎ, Isus u zǎs: “Kǎnd viđec njejri oblakur kǎ sǎ rǎđika dǎ pǎ more pǎ zapad, voj odma zǎšjec: ‘Astǎs u fi plojǎ’, šǎ voj šćec u pravu. ⁵⁵ Šǎ kǎnd sǎ apukǎ sǎ batǎ vǎntu dǎm pustinja la jug, odma zǎšjec: ‘U fi zuva tari kaldǎ’, šǎ ǎj

š 12,31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešći: “ujtǎcǎvǎ la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstva alu Dimizov”.

* 12,32 mikǎ stadǎ Isus čamǎ pǎ učenikurlje aluj, stado. Stado ǎj grupǎ dǎ vašj ili kecur dǎ kari pastiru sǎ brinulešći. Ka kum pastiru sǎ brinulešći dǎ vašjilje alor, aša Dimizov sǎ brinulešći dǎ učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vǎ brinulec. Numa daje kǎ šćec mišj, slabi, ka stado delj mikǎ, tata dǎm nor ju su vǎzut dǎ voj sǎ kustǎc ǎm kraljevstva aluj.” † 12,35 ǎm original skrijǎ: “La coljilje avoštři fijǎ ljiǎgǎtǎ ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovǎ sǎ nu lji smetilaskǎ haljina kǎnd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avostrǎ ku kurova sus sǎ fijec spremni sǎ služulec.” ‡ 12,49 Asta ar puće sǎ fijǎ: 1) Isus u vinjit sǎ sudulaskǎ pǎ ominj, ili 2) Isus u vinjit sǎ čistilaskǎ pǎ ominj kari ǎnkredi, ili 3) Isus u vinjit sǎ adukǎ razdor ǎntri ominj.

aša. ⁵⁶ Licemjerilor!§ Voj šcijec sã čitalec znakurlje pã pãmãnt šã pã nor. Kum dã nu prišjipec šje aku sã dogudulešči.*

⁵⁷ Voj ac trãbuji dãm haje avostru sã šcijec šje aj benji. ⁵⁸ Dãkã šjinjiva či op-tužulešči pãntru dugu kari nac plãčit šã vã gãndešči sã vã adukã la sud, ãnšjarkã inka pã kalji sã vij la ligizalã majnti dã sud! Ar puće sã či adukã la sudac, sudacu sã či đe la oficir, šã oficiru či poći bãgã ãm čemicã. ⁵⁹ Ju vã zãk, kã akulo vi trãbuji sã rãmãj pãn šje no fi plãčit toc banji.”†

13

Isus čamã sã nji ãnkãjenj ku maj majnti

¹ Pã aje vremi orikic dãm regija Galileja ur vinjit la Isus šã jur spus dã Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pã jej sã lji amori kãnd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ãm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zãs: “Voj gãndec kã Galilejci ãs maj grešni dã bilo kari alci Galilejc, numa dãm ala rãnd kã ur pãcãt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Šã punjec ureći! Dãkã nu vic ãnkãji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Šã gãndec voj kã eje osamnaest lumi kari ur fost amurãc kãnd u kãzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ãm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakã nu vic ãnkãji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dã neplodnã smokvã spunji kã avenj pucãn vreme sã nji ãnkãjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbã: “Are akulo unu om kari ave sãmãnat ãm vinograd ljemn dã smokvã šã jãl tot vinje šã sã ujtã dãkã aj plod pã ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šã aša u zãs alu omula šje lukrã ãm gard: ‘Ujtãći ajišje! Kã mar tri aj mã ujta pã ljemnusta sã aflu plod šã nikad nu am aflat njimik. Tajãl ãndãrãt! Adãšje ar čãlti pãmãntu?’

⁸ Pã aje, omu šje lukra ãm gard u zãs: ‘Domnu, lasã maj unu aj sã fijã. Ju uj kapali pã lãngã jãl šã uj punji gnoj. ⁹ Dar atunšje u ave plod. Dãkã nu, poc sã ãl taj ãndãrãt.’”

§ **12,56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir sã prepoznulaskã znakovur kã vinji ploje ili kã u fi tari kald. Ali jej u odbilit sã priznalaskã kã čudurlje alu Isus as re znakovur kari aratã kã jãl aj ala pã kari Dimizov lu mãnat sã spasalaskã svetu.

* **12,56** Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trãbuji sã prišjipec šje značalešči šje Dimizov u fãkut pãšći minji ãm ešće zãlji!” † **12,59** Isus u spus alu ominj asta usporedbã sã lji đe upozorenje kã toc ar trãbuji sã sã pomirilaskã ku

Dimizov majnti dã šje vinji sud pã jej. * **13,21** ãm original skrijã: “tri merur” kari ari 40 kila.

Isus pã zuva dã sãmbãta iscjelilešči

¹⁰ Pã zua dã sãmbãta, Isus ãnvãca ãm una dã sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dã rov duh ãm je kari izazavale bičišug. Je are apljikatã žjos šã nu sã puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, šã ju zãs: “Mujeru, slobodnã ješć dãm bičišugu atov.” ¹³ Atunšje Isus u pus mãnjlilje aluj pã je, šã je dãm turdatã su uspravalit šã su apukat sã đe hvalã alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dã sinagogã are mir-giš daje kã Isus u ãntrimatu pã zuva dã sãmbãta šã jãl su ãntors la eje ominj šã u zãs: “Ås šinšj (6) zãlji ãm una sãmptãmãna hundĩ trãbã sã lukri! Dakã gãndec sã fijec sãnãtoš hajde pã una dãm elje zãlji, a nu pã sãmbãta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zãs: “Licemjerilor! Voj fišjec kãnd dãzljãgec pã vašjilje šã pã mãgari avoštri pã zuva dã sãmbãta šã lji dušjec la apã? ¹⁶ Ali asta mujeri, sãmãnca alu Abraham, kari Sotona u cãnutu ljigatã osamnaest ej šã nar ave pravo sã fijã dizljigatã dãm ala rãnd kã pã zuva dã sãmbãta?” ¹⁷ Pã asta, toc eje kari sã protivile as re rušãnac. Toc alci ãm gãrmadã sur ãnfãlušãt la toći mãndri šã bunji stvarurlje šje Isus fãšje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sãmãnca kari krešči ka kvasu kari sã širilešči (Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

¹⁸ Isus u ãntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samãnã kraljevstva alu Dimizov? Ku šje sã usporidãlenj? ¹⁹ Kã kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušičino sãmãnca kari aj tari mikã pã kari om u lotu šã u sãmãnat ãm garduš šã u krešči šã u fost mari ljemn šã vrãbujilje u fãkut skujbur ãm granur.”

²⁰ Jarã u ãntribat: “Ku šje sã usporidãlenj kraljevstvo alu Dimizov? ²¹ Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum mujere ari kvasac sã misãlaskã mari količinã dã fãjnã,* aša kutotu sã sã potã rãdika.”

Isus nji ānvacă kă āj teško să tunănj ām kraljevstva alu Dimizov

(Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

²² Isus putuvule ām Jeruzalem, prošule ām mulcī varušur šă satur šă pă akulo ānvacă ²³ Atunšje šjinjiva lu āntribat pă jăl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucănj ominj?”

Šă Isus u zăs alor: ²⁴ “Uša dă nor āj uskă. Borulecăvă tari să tunăc ām nontru. Ju vă pot zăšji kă mulc ur ānšjirka să tunji ali nor puće. ²⁵ Vreme u vinji kănd gospodaru dă kasa su ridika šă u āncižji uša atunšje. Voj pă alta parcī vic apuka să kukunjec šă vic aruga: ‘Domnu, dăsvă pāntru noj.’ Šă vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dă hundī šćec voj.’

²⁶ Voj vic apuka să zăšjec pă aje: ‘Ali noj anj but šă anj mănkat ku činji kănd ānvacaj pă ulicurlje anoštri.’

²⁷ Šă jăl u zăšji maj undată: ‘Ju vam zăs kă nu šćuv dă hundī šćec.† Fužjec dă la minji, voj ominjilor rej!’

²⁸ Da akulo vic plănžji šă vic kărcăji ku đinci šă vic fi mirgiš kănd vic viđe pă Abraham, Izak šă pă Jakov šă pă toc proroci ām kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărlijic afară. ²⁹ Šă eje kari ur šăđe la masă pă nuntă ām kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, šă dă pă Jug.‡ ³⁰ Băgăc sama kă orikic kari ās aku maj pucăn vāzni ur fi maj mar, a hej kari ās aku maj mar ur fi maj mišj.”§

Isus plănžji pă Jeruzalem

(Mt 23,37-39)

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus ām aje ista ză, să āl āmpurušjaskă. Šă ju zăs: “Herod gāndešcī să čī amori. Dām ala rānd lasă lokusta šă dući pă altu lok.”

³² Isus u āntors vorba: “Dušjecăvă šă zăšjec alu lisicurljelje:* ‘Ju măn pă drašj afară šă ozdravalaskă pă bičež. Ju uj fašji aša astăs, šă mănji šă tek ām treća zuva

uj zavăršăli.’ ³³ Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji šă treća zuva, izgledalešcī kă nu slobut proroku să mori afară dām Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc šă aj vărlijit petri pă eje kari Dimizov vu mănāt la činji! Kiči rāndur am gāndit să branalesk pă kupiji atej ka gājna pă pujiš dăsup haripilješ, ali voj nu gāndec! ³⁵ Ujtăcī aku! Kasa ata āj lăsātă sāngură golă.† Šă nu mic viđe pān šje nu vic zăšji: ‘Blagoslovulit să fijă kari vinji ām numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pă zuva dă sāmăbăta

¹ Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sāmăbăta šă jej să ujta pă jăl tari ku sama.*

² Om ku bičišug dă umflală dām apă su pojavaalit dădānenće aluj. ³ Isus u āntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije šă pă farizeji šje asre akulo: “Āj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sāmăbăta ili nu?” ⁴ Jej tăšje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsāt să fugă. ⁵ Isus lju āntribat: “Dăkă šjinjiva dām voj ari fišjor ili pă vakă kari u kăzut ām bunar adănkă nac skoći odma afară, šă pă zuva dă sāmăbăta?” ⁶ Pă aje, jej nu puće să uništilaskă vorba.

Isus ānvacă dă poniznost

⁷ Isus u băgat sama kum goći kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ām centră la masă. Isus lji ānvacă ku usporedbă pă jej: ⁸ “Kănd ješč čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu šădec pă lok dă časni gošč. Domaćinu ar puće să vi čimat pă šjinjiva maj vāzni dă voj pă ala lok. ⁹ Domaćinu ar puće să vijă ku omula, šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta āj pāntru jăl’, šă atunšje tu ješč ām rušānji. Vi trăbuji să čī dušj pă zadnji lok.

† 13,27 nu šćuv dă hundī šćec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pă gozba ame.” ‡ 13,29 Mulc Židovi kari pretpostavale kă jej ās dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dām toći lokurlje dām svet ur fi ukljućeni ām kraljevstva alu Dimizov. § 13,30 ām original skrijă: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešcī vāznost šă čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvāzniji ... ur fi mišj vāzni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”. * 13,32 lisicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šă kukavică. † 13,35 Ominji dām Jeruzalem u odbacalit pă Isus kă jăl āj Mesija. Domnu lju odbacali šă nu lju zaštitali. Dă pă aje kătānj dām Rim u uništīli Jeruzalem (70. god. dă pă Krist). 13,35 Ps 118,26 ‡ 13,35 Isus su āntoršji ām napoj pă pāmānt. Atunšje ominji dām Jeruzalem ur prepoznuli kă jăl āj Mesija. * 14,1 să ujta pă jăl tari ku sama gānde să vadă dakă āl poći optužīli dă šjeva kă āj duvină.

¹⁰ Aša känd ješč čimat, dući ša akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće sa vijä ša sa ac zäkä: ‘Urtaku amnjov, hajd maj äm sus.’ Atunšje äm asta slučaj tu vi puće sa aj maj mult poštovanje äm nenće alu urtašji atej ša gošč. ¹¹ A tot omu kari sa räđika sängur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi räđikac.”

¹² Su äntors la Domačin ša Isus u zäs: “Känd pripremilešč večerä nu čima numa pä urtašjic, ili pä fračic, ili pä njamuc ili pä gäzdašj susjedur, kä jej sigurno čur čimači pä činji isto ša aša cu fi äntors. ¹³ Maj benji känd fašj feštä čamälji pä särašj sa vij ša pä invaliž, ša pä ulož ša pä orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kä jej nuc poči äntoršji ali Dimizov ču nagradali äm nor pä zuva dä uskrnuće dä pravedni ominj.”

Isus svitešči dä mari feštä äm kraljestva aluj (Mt 22,1-14)

¹⁵ Känd unu dä m ominjije la masä u auzät, jäl u zäs: “Blagoslovulit äj ala kari u mänka pitä äm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u äntors vorba: “Undatä are unu om kari u dat mari večerä. Multä lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi dä večerä sluga u fost mänat la gošč sa lji čemi: ‘Hajdec’, u zäs jäl: ‘kä kutotu äj spremno!’ ¹⁸ Ali jej toc dä m jej sor apukat sa äš aflji izgovorur. Unu u zäs: ‘Ju am kumpärat telek, ša träbä sa mä duk sa u väd. Mä arogä la činji, sa zäšj sä m jerči.’ ¹⁹ Alci u zäs: ‘Ju am kumpärat šinjš (5) perez dä bikan ša träbä sa mä dukä sa änsjerkä. Mä arogä la činji, sa zäšj sä m jerči.’ ²⁰ Treči om u zäs: ‘Ju baš mam änsurat ša dä m ala ränd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers äm napoj la gazda aluj ša ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pä gazda ša jäl u zäs alu sluga aluj: ‘Ängribešćici, dući pä ulicur ša äm centru dä varuš ša adälji

pä särašj, ulož, invaliž ša pä orb sa vijä.’ ²² Känd u fäkut aje, gazda u javalit kä u fäkut aje ali inka are maj lok. ²³ Atunšje ju zäs gazda alu sluga: ‘Aku dući äm kot pä ulicur ša čamä† ša fä sa vijä, aša sa fijä kasa ame umpljitä. ²⁴ Kä njišj unu dä m eje elši kari asre čimac nor gusta dä m večera ame.”

Učenicu ar träbuji sa fijä tari predalic la Isus (Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj ä l sljedile pä jäl. Isus su äntors äm napoj ša u svätit alor: ²⁶ “Bilo šinjji dä m voj kari plašji maj tariš pä tatusu pä mumäsa pä bäšäcaš, pä kupijiš pä fraci ša pä sorälješ ša čak pä kustu aluj maj mult dä kit pä minji, nu poči sa fijä učenicu amnjov. ²⁷ Dakä šjinjiva gändešči sa fijä učenicu amnjov, träbä sa dukä krušje aluj sa mä sljedilaskä ša sa fijä spremni sa mori pä ntru minji.”*

²⁸ “Gändecävä aku dakä unu dä m voj gändešči sa fakä toranj, nu ac šäde elši žjos ša sa videc dakä avec dästul banj sa ä l fäšjec do kraja tornjula? ²⁹ Inace ar puće sa fašj temeljurlje ša hej šje sa ujtä la voj šar puće fašji šufä dä m voj daje kä nu avec dästul banj sa završalec. ³⁰ Jej ur zäšji: ‘Asta om su apukat sa gradalaskä ali no putut sa završälaskä!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sa mergä äm bätajä ku altu kralj. Ša sa nu šadä elši ša sa gändaskä dakä ku zešji (10) hiljada dä kätänj poči sa ä l savladalaskä ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada?

³² Atunšje dakä nu poči sa ä l savladalaskä u mäna pä pregovarač kitä äj inka neprijateljju dä parči sa äntrebi dä uvjetur dä putuljalä. ³³ Ša aša toc dä m voj dakä nu vic

† **14,20** Eje ominj kari as re čimac pä nuntä jej fišje dä njimik pä kralj. Dä nuntä jej dä mult mar ščije, a känd u vinjit vreme sa vijä, jej ur izmislilit mišjunj, ša izgovorur. Adäšje šjinjiva ar träbuji sa kumpiri telek kari nikad no u väzut ili sa kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar träbuji sa rämäji cjelo vrijeme akasä sa fiji ku mujere aluj? Jej cänje dä udvaru alor, dä familja alor maj tari dä kit dä gospodaru. Isus u upozorulit kä banji, udvaru ša familija nu slobud sa fijä maj bitni dä kit dä Dimizov (vejs retku 25-33 dos). ‡ **14,23** äm kot pä ulicur äm original skrijä: “pä kalji ili la ogradä” § **14,26** äm original skrijä: “Dakä šjinjiva vinji la minji a nu mrzälešči pä tata aluj nu poči fi učenicu amnjov”. Ajišje äj “mrzälalä” preuveličavanje dä pucän ljubav kari ominji ar träbuji sa areči numa alu Isusu. * **14,27** Isus nu zäšji kä krščanu ar träbuji sa fijä pä krušji. Rimljani stalno mäna pä ominj sa dukä krušje aluj majnti dä kit as re sus pä krušji sa fijä znak kä su pokorulit la Rim. Asta metaforä značalešči kä jej träbä sa sa pokorulaskä la Dimizov sa fijä spremni sa patalaskä numa sa fijä učenicu alu Isus. † **14,33** Benji äj sa gändešč sa fijä učenicu alu Isus, ali dakä šjinjiva gändešči sa sljedilaskä pä Isus a sa nu dukä krušje aluj, ša sa nu odbacalaskä kustu, jäl äj fär dä korist ka graditeljju kari nu putut sa završälaskä tornju ili ka kralju kari no putut sa pobjedilaskä.

läsa kutotu šje avec, nu poči sä fijä učeniku amnjov.”†

*Učenići alu Isus äs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

³⁴ Isus u zäs: “Sari äj bunä stvar ali däkä perđi izu, ku šje poc äntoršji bälureme? ³⁵ Nuj bunä atunšje njiš dä pämänt njiš dä šrot. Lume numa u värlješći ändärät. Punjec ureći voj kari avec ureći sä auzäc!”

15

*Usporedbä dä birka kari su pirdut
(Mt 18,12-14)*

¹ Pälängä Isus su okupulit tari mulc poreznici šä tari mari grešnici sä pujä ureći la vorba aluj. ² Farizeji šä učitelji dä zakonu alu Mojsije sur apukat sä äł gumunjaskä, šä jej zäšje: “Asta om sä družulešći ku grešnici, šä mänänkä ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbä: ⁴ “Däkä šjinjiva däm voj ari sto birš šä sä perđi una däm jelji, nac läsa pä ešče devedeset devet äm pustulot,† šä ac meržji dä pä aje una su kutäc pän šje nac afla? ⁵ Šä känd vic afla, aj dušji pä umirilje ku fälušjä. ⁶ Atunšje ac meržji akasä, vic čima pä urtašjic šä pä susjedi avoštri šä ac zäšji: ‘Änfälušäcävä ku minji, kä am aflat pä birka ame kari are pirdutä!’ ⁷ Ju vä zäk, ku fi maj mari fulušjä pä nor känd su änkäji unu grešnik, nego dä devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji träbä änkäjalä, äša jej gände.”‡

Usporedbä dä banji pirduc

⁸ Isus maj zäšji: “Ili haj sä zäšenj kä una mujeri ari zešji (10) banj däm aržjint§ šä atunšje unu däm jej perđi. Nu acäcä lumina šä mätura podu šä u kuta banj, pän šje nu aflä? ⁹ Šä känd u afla banj däm aržjint pärdut, je šu čima pä urtašjilje alji šä pä

susjedurlje una, šä u zäšji: ‘Änfälušäcävä ku minji, kä ju am aflat banji kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vä pot zäšji kä äj isto äša äntä andelji alu Dimizov. Dakä sä änkäješći unu grešnik, jej sä änfälušešći.”

Usporedbä dä fišjoru pirdut

¹¹ Isus u zäs: “Are unu om kari ave doj fišjor. ¹² Häł maj tänär u zäs alu tatusu: ‘Tatä, däm dio šje äm pripadalešći.’ Äša tata aluj u ämpärcät kutotu šje ave äntri jej.

¹³ Dä pä dovä tri zälji, fišjoru häł maj tänär u akuljes kutotu šje ave šä su pus pä kalji sä mergä däparci šä akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte fär dä gänd. ¹⁴ Känd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pä pämäntu hundi are jäl, šä su aflat äm säräšijä. ¹⁵ Äša u mers la unu om äm pämäntula kari lu mä-nat äm telek sä aj ränjäškä poršji.* ¹⁶ Aluj ji are äša fomi dä šu kivinjit sä mänäšji däm ha šje† mänka poršji, šä njime nuj däde njimika.

¹⁷ Dä pä aje jäl šu vinjit äm firi. Jäl u zäs: Tata amnjov ari mulci slugur šä jej ari um boglä dä mänkari a ju ajišje mor dä fomi! ¹⁸ Ju muj skula šä uj meržji la tata amnjov šä ju zäšji: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dä činji, šä alu Dimizov äm nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan sä fjuv čimat fišjoru atov. O lasämä sä fjuv radniku atov!’

²⁰ Atunšje su skulat šä u mers la tatusu. Ali mar känd are inka däparci dä la kasa alu tata aluj, tatusu lu väzut šä lu apukat mila dä jäl. Tatusu u aljirgat la jäl, lu ängärgäjet šä äł surätat tari. ²¹ Fišjoru ju zäs: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dä činji šä alu Dimizovu äm nor. Ju nu mes maj mult vredan sä fjuv čimat fišjoru atov.’

²² Tatusu u zäs alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš šä afläc maj bunji colji šä punjec pä jäl, dädecäj virigä‡ dä mäna aluj, šä cipiliš dä pišjorilje aluj.§ ²³ Šä apukäc pä maj mändru

* **15,2** šä mänänkä ku jej Farizeji nu mänka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogä, aje are kum su späla, desetina, kum u mänka šjeva ka mänkare. Alor lji are frikä kä Farizeji päntu aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15,4** Aje are pašnjaku däsväkut hundi as re birkur. Dä apropi as are alci pastirur kari lji päze. ‡ **15,7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji träbä änkäjalä Isus koristilešći šodä numa sä zäkä kä farizeji nus u pravo kä jej nu träbä sä šä änkäjaskä. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj gändešći kä voj šcec pravedni šä kä nu träbä sä vä änkäjec.” § **15,8** Äm original skrijä: “deset drahma”. Atunšje una drahma are una dnevnica. * **15,15** Zakonu alu Židovur zäšje kä poršj äs nečistä životinjur. Pängälä asta zakonu, Židovi nu are slobud sä mänäšji karnji dä pork. VejsLev 11,7. Židovi märzäle poršj. † **15,16** däm ha šje Äm original skrijä: “ljuskur däm rogač”. As re ljuskä däm mahunur kari krešči pä ljemnu dä rogač. ‡ **15,22** virigä Viriga äj znak dä čast šä dä autoritet. § **15,22** šä cipiliš dä pišjorilje aluj. Känd porc sandalur aje aratä kä ala om äj slobodan a nuj rob.

ränjită vakă šă amurăcu, atunšje lasă sã mänkănj šă sã fijenj fãloš. ²⁴ Adăšje? Dăm ala ränd kã astăs fišjoru amnjov are mort, a aku kustă ăm napoj! Jăl are pirdut šă aku su aflat!’ Aša jej sur apukat sã sã ănfălušaskă.

²⁵ Maj bătărn fišjor are ăm telek. Jăl vinje akasă šă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puće sã audă muzikă šă žok. ²⁶ Aša u čimat pã unu dăm slugur šă u ăntribat šje ăj aje. ²⁷ Šă ju spus: ‘Fračitu atov su ăntors akasă šă tatusu u amurăt maj mändră ränjită vakă dăm ala ränd kã su ăntors sãnătos!’

²⁸ Ali jăl are mirgiš šă nu gănde sã tunji ăm nontru. Šă aša u mers afară, a tatusu sã aruga la jăl sã vijă ăm nontru. ²⁹ Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: ‘Numa găndešćici kã mulc ej šje am lukrat dă činji ka robu, šă uvek am făkut šje maj zăs šă tot nu maj dat njiš mikă kecă sã pot ave slavalala ku urtašji amej. ³⁰ Ali känd astăs fišjoru atov u vinjit akasă kari u mänkănt kutotu šje aj dat găzdăšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj šă amor ränjită vakă pãntru jăl!’

³¹ Tatusu u zăs aluj: ‘Fišjoru amnjov, tu ješč uvijek ku minji, šă kutotu šje am ju ăj atov. ³² Isto aša benji ăj aku sã slavalenj šă sã nji ănfălušănj kã astăs fračilje atov are mort šă su ăntors ăm kust ăm napoj, šă jăl are pirdut šă aku su aflat!’ ”

16

Isus nji ănvacă kum sã koristilenj găzdăšije mudro šă ădirept

¹ Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: “Are om găzdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šă ju fost spus aluj kã upravitelju čaltešći šă răsăpă găzdăšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pã jăl šă ju zăs: ‘Šje ăj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kã tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zăs atunšje aluj sângur: ‘Šje sã fak, aku känd gazda je ăndărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri sã kapalesk? U

fi rušanji sã mă duk sã kuldujesk. ⁴ Šćuv šje uj fašji! Ju uj ădirežji aša dă känd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat ăm benji la kăšălje ominjistora.’*

⁵ Aša jăl u mănănt dă pã ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pã kiči unu. Jăl u ăntribat pã elši om: ‘Kit ješč dător alu gazda amnjov?’ ⁶ Jăl u ăntors vorba: ‘Sto bačvur† dă uloj dăm maslinur.’ Upravitelju u zăs: ‘Šăz žjos, jec računu šă pã friš skrijă pedeset.’

⁷ Šă jăl u ăntribat pã altu om: ‘Kit ješč tu dător?’ ‘Sto merur‡ dă pšenică.’ Šă jăl ju zăs aluj: ‘Jec računu šă skrijă osamdeset.’

⁸ Atunšje gospodaru u ămărit pã nu ădirept upravitelj kari ăm oči aluj nu are bun upravitelj, kã u arătat dăstafelă mărđuljijă kari nuj bună. Asta arată, kã ominji dă asta svet§ ăs maj mudri ăm stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină.* ⁹ Šă ju vă zăk: ‘Koristilec găzdăšije šje fužji daje kã ăj nepravednă ku aje vă fašjec urtašj pã lăngă voj, aša känd nu maj u fi găzdăšijă, atunšje voj vic fi apukac ăm nor dă erikeš.†

¹⁰ Ala kari ăj vjeran ăm maj mišj stvarur, ăj isto aša vjeran ăm stvarurlje mar; šă ala kari nuj vjeran ăm stvarurlje mišj ăj isto nu vjeran ăm stvarurlje mar. ¹¹ Šă aša dakă nac fost vjerni ăm svetovno găzdăšijă šjinji vu ănkredī ku pravă găzdăšijă sã upravljalec? ¹² Šă dakă nu šćijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešći avovă?

¹³ Njiš una sluga nu poči sã sluzulaskă pã doj gazdur dăm turdată, kã pã unu u zamrzăli a pã altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pã halalănt nu u puće viđe ăm oč. Nu pučec sluzuli šă alu găzdăšijă šă alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, šă jej su apukat sã ăš fakă šjuř. ¹⁵ Atunšje Isus u zăs: “Voj vă fišjec pravedni ăm oči alu lume, ali Dimizov šćijă suřlijčilje

* **16,4** uj fi apukat ăm benji la kăšălje ominjistora Asta značalešći kã alci ominj cu da lukru, šă alčilje stvarur šje ac trăbă dă kust. † **16,6** Sto bačvur Ăm original skrijă: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16,7** Sto merur Ăm original skrijă: “Sto kôrova”. Aje are oko 20.000 kilograma. § **16,8** ominji dă asta svet Asta ăj dă ominj kari ăs ka nu ădirept upravitelj kari nu kunošći pã Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dă asta svet ili svjetovni”. * **16,8** ominji dă lumină “Lumina” asta svitešći dă Dimizov ili dă ădirept ponašalală. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustă ăm svetlă”. † **16,9** voj vic fi apukac ăm nor dă erikeš. Asta značalešći kã Dimizov ăj zadovoljan kã koristilec banjii sã ažutăc alu ominj ili alu urtašj kari ažutăc. Dimizov šă ăndelji vu aščipta ăm domu alor ăm nor.

avoštri. Šje lume tari cenilešći, skārbā āj ām nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šā kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zāšji: “Zakonu alu Mojsije šā ken-vijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pān šje no vinjit Ivan kari bučuza šā dā atunšje spunje Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov a noj trābujenj sā nagovurelenj sā mergā ām kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu značalešći kā zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šā pāmāntu, kitā sā propadalaskā zakonu ili sā kadā una slovā dām zakon.

¹⁸ Kari sā lasā dā la bāšācaš šā sā ānsori ku alta bāšāca fašji preljub. Šā tot omu kari u ānsura pā mujeri kari āj lāsātā dā la bārbat isto fašji preljub.”

Usporedbā dā om gāzduk šā dā Lazar

¹⁹ Isus zāšji: “Are om gāzduk kari sā āmbrāka ām colji skumpi[‡] šā ām totā zā mānka skumpā mānkari. ²⁰ Akulo are isto aša om sārak kari sā čima Lazar kari are astupat ku čirevur pā jāl šā are pā košći la uša la ala gāzduk. ²¹ Jāl āš kivinje sā fijā rānjit ku mrvicurlje šje kāde dā pā masa alu omuluje gāzduk. Kānji delj divljā čak vinje la jāl šā āj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme kānd u murit kuldužu, šā andeji lor dus ām bracā la Abraham.[§] Omu gāzduk isto u murit šā u fost āngrupāt. ²³ Ām mari mukā ām podzemlje,^{*} gāzduku su ujtāt sus šā u vāzut pā Abraham dā dāparci šā pā Lazar kari are lāngā Abraham.

²⁴ Šā jāl u plāns ām mužjalā: ‘Tata, Abraham fijāc milā dā minji! Mānāl pā Lazar la minji lasāl sā āntupaskā zježjitu ām apā šā sām rāšjaskā ljimba, kā mari mukur ās pā minji ām fokusta.’

²⁵ Abraham u āntors vorba: ‘Fišjoru am-njov, tu trābā sā čī āngāndešć dā aje kānd arej pā pāmānt tu avej mulci bunji stvarur, kānd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jāl āj aku ām utjehā, kānd ješć tu ām mukā. ²⁶ Šā dā kutotu asta, āntri noj šā āntri voj āj mari

gropā fār dā kraj. Eje kari ar gāndi sā mergā dā ajišje la voj nu poči, šā njiš njime nu poči dā la voj sā vijā la noj.’

²⁷ Atunšje omu šje are gāzduk u zās: ‘Mā arog la činji sā āl māj pā Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am šinšj frac kari akulo kustā. Lasā sā lji upozurulaskā sā nu vijā pā ista lok pljin dā mukā!’

²⁹ Abraham u āntors vorba: ‘Jej ari ken-vijur kari Mojsije šā proroci ari skris dā jej sā lji opozurulaskā! Lasālji sā puajā ureci la jej!’

³⁰ A jāl u zās: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trābā sā lji vijā šjinjiva dām morc, šā jej sur ānkāji.’

³¹ Abraham u āntors vorba: ‘Dakā no punji ureče la Mojsije šā la prorokur, nur ānkredi njiš sā sā skolji šjinjiva dām morc.’”

17

Kum sā jārtenj šā sā fijenj vjerni sluga

(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)

¹ Isus u zās alu učenici aluj: “Napadajur dā relji trābā sā vijā ali jao alu ala om pā kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji sā ajvi petrā dām mlin ljigatā la gāt šā sā sā vārljaskā ām apā, dā kit sā puji pā grehur pā hej mišj. ³ Fijec ām samā! Dakā fračitu ac vitešći āmpurišešćil; atunšje dakā su ānkāji, jartāj. ⁴ Makar sā zgrešilaskā protiv dā činji šapči (7) rāndur ām una zā, dakā vinji la činji šapči (7) rāndur sā priznalaskā dā aje šje u fākut, jartāj.”

⁵ Apostolu u zās alu Domnu: “Dānji maj mult ānkriđalā!”

⁶ Domnu anostru u āntors vorba: “Sā vi avut ānkriđalā makar aša dā mikā ka sāmānca dā gorušičino zrno voj ac puče zāšji alu ljemnusta: ‘Skočići dām vānj šā sāmānāci ām more!’, šā voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dām voj zāšji alu sluga aluj, dā pā šje u lukra ām telek ili pāze pā biršj, sā ac zākā kānd vinji dām lukru: ‘Hajd jec lok?’

⁸ Mar ju zāšji am lok dā aje: ‘Dući šā fā šjeva dā mānkāt, ščimbāc coljilje, šā ašcāptāmā sā mānānk šā sā bjov, dā pā aje poc tu sā šās šā sā mānāšj!’ ⁹ Šā ar kāpāta sluga šjeva

[‡] 16,19 Ām original skrijā: “kari sā āmbrāka ām ljubičastā māndri colji”. Ljubičastā farbā šā tkaninā dām māndru lan as re tari skumpi. [§] 16,22 ām bracā la Abraham Ām original skrijā: “pā čeptu alu Abraham” ili “ām bracā alu Abraham”. Asta svitešći kā Abraham šā Lazar as re una lāngā alt pā aje feštā, pā grčki stil kānd mānka pā feštā.

Fālušājā ām nor are mulci rāndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum āj feštā. ^{*} 16,23 podzemlje Ām original skrijā: “Had”. Numurlje “Had” šā “Šeol” k koristile ām Biblijā kum āj morče šā lok hundi duša alu ominj fužji kānd jej mori.

ka posebnă zasluga dă aje dă šje u făkut? Ju găndesk kă nu. ¹⁰ Šă voj isto fășjec kutotu šje am zapovjedalit, trăbă să zășjec: ‘Noj šćenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ăș zešji (10) ominj ku gubă, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari sljedile granicurlje ăntri Samarija šă Galileja. ¹² Are aje să tunji ăm unu dăm saturljelje šă jăl u aflat pă drik zešji (10) ominj ku gubă. Jej ur stat pă dăparči ¹³ šă ur mužjit la jăl: “O Isuse Domnu! Fijăc milă dă noj!”

¹⁴ Kănd u văzut pă jej, Isus u zăs: “Dušjec šă arătăcăvă la pop să vadă dakă šcec sănătoš.” Jej lur pus ureci, šă pă kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunšje unu dăm jej kănd u văzut kă u fost čistilit su ăntors ăm napoj šă dăm tot graju slavale pă Dimizov. ¹⁶ Jăl u kăzut žjos pă ubrazu la pišjorilje alu Isus šă ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

¹⁷ Isus u ăntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hunđi ăș heščelanc novă (9) ominj? ¹⁸ Nu su ăntors njime ăm napoj să đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?” ¹⁹ Atunšje jăl u zăs: “Skolăci šă dući pă kaljec. Ănkriđala ata ću spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov ăj dapropi (Mt 24,23–28, 37–41)

²⁰ Kum u fost ăntribat dă la farizeji kănd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ăntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša să potă ominji să promatralaskă dă pă znakovur. ²¹ Aša lume să nu potă să zăkă: ‘Ujtăci! Ajiše ăj.’ Ili: ‘Akulo ăj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ăj ăntri voj!”

Isus spunji kă u vinji ăm napoj

²² Jăl u zăs lu učenici aluj: “U vinji vremi kănd vic kivinji să viđec una dăm zăljljelje kănd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită. ²³ Orikic ur zășji: ‘Ujtăci akulo ăj! Ajiše ăj!’ Nu fužjec ăm njikere nu vă maknalec!

²⁴ Kănd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăzânt dăm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aša u fi šă ku Fišjoru Omuluj ăm zua aluj. ²⁵ Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult šă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

²⁶ Kum are ăm zăljljelje kănd Noa kusta, aša u fi ăm zăljljelje kănd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. ²⁷ Atunšje jej mănka šă bije, să ănsura šă să ămirita pănă ăm zuve kănd Noa u tunat ăm arkă. Šă poplava u vinjit šă u uništilit pă toc kari nas re ăm arkă.

²⁸ Isto aša are ăm zăljljelje kănd Lot kusta. Jej mănka šă bije, kumpăra šă vinde, šă sămăna šă gradale. ²⁹ Ali pă zuva šje Lot u fužjit dăm Sodoma u kăzut fok šă sumpor dăm nor šă u uništilit pă jej toc. ³⁰ Isto aša u fi dăm turdată pă zuve kănd ju, Fišjoru alu Omuluj muj ăntoršji. ³¹ Dakă ăj ăm aje zuva omu pă krovuš dă kasa* a stvarurlje aluj ăș ăm kasa, nu mergă žjos dă pă jelji să ăș je ku jăl. Isto aša dakă ăj om ăm telek, nu mergă akasă. ³² Ăngăndecavă dă băšăca alu Lot šje ju su dogodulit!† ³³ Šinji gođe ănšjarkă să ăș spasalaskă kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. ³⁴ Ăm aje nopci ju vă spuj ur fi doj ominj ăm ista pat šă unu dăm jej u fi lot, halalănt u fi lăsat. ³⁵ Dovă mujer una ur meljali făn, šă una u fi lotă, hajelantă u rămănje.” ³⁶ ‡

³⁷ Učenici ur ăntribat pă Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jăl u odgovorulit: “Hunđi ăș ominj morc akulo u vinji lešinari.”§

18

Usporedba dă sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba să areci alu učenikur kă om ar trăbuji uvjek să să aroži šă nikad să nu odustulaskă. ² Jăl u zăs: “Ăm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiš nu să brigale dă njime šje jej zășji. ³ Šă akulo are una vădojă ăm varušula kari stalno vinje akulo la jăl, šă să aruga: ‘Apără mă dă dužmanu amnjov.’

^{17,26} Stv 19,1–29 ^{17,28} Stv 19,1–29 * ^{17,31} Krovurlje alor as re ravnă a ominji puće să umblji sus ili să šadă. † ^{17,32} Je su ujtat ăm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dăm Sodoma. ^{17,32} Stv 19,16 ‡ ^{17,36} Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ăm telek šă unu u fi lot, halalănt u rămănje.” ^{17,36} Mt 24,40 § ^{17,37} Kănd ominji veđi pă lešinarur kum ăș una, jej šćijă kă akulo ăș ominj morc. Aša toc u šći kănd u vinji sudu alu Dimizov. ^{17,37} Job 39,30

⁴ Una vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat să să ăngăndaskă:

‘Nu am njiš šefalj frikă dă Dimizov, ili brigă pă lăngă ominj. ⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalešci. Uj apăra, inace mu dosadali ku vinjala šă ku ăntribalurlje alji.’”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama šje šu zăs săngur aluj sudacu hamiš?*

⁷ Šă atunšje nu da Dimizov điriptači šă zaštită alu lume akuljesă aluj kari plănzi la jăl zuva šă nopce šă jăl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptači šă ku zaštită pă friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dăstafelă ănkriđală ăm ominj kănd ju muj ăntoršji pă pămănt?”

Usporedba dă farizej šă dă poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilică ăm pravednostu alor, a jej pă alci să ujtă ku mărznjă. ¹⁰ Jăl u zăs: “Doj ominj ur mers sus ăm Hram să să aroži. Unu dăm jej are farizej, šă altu om are poreznik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šă u zăs asta aruguminći păntru dă jăl: ‘O Dimizolje, ju dov hvală cijă kă nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta poreznik. ¹² Ju postulesk dovă răndur pă săptămăňă; dov desetina cijă dă kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Porezniku pă haje parci, u rămas dă parci, šă nu su ăndura să răđiši očiš ăm nor, numa ăš băce čeptu dă žalji šă zăšje: ‘Dimizolje aj milă dă minji grešnik!’ ¹⁴ Ju ăc zăk kă ala poreznik u mers akasă opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari să răđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

Isus blagoslovulešci pă kupij

(Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šă pă mišj kupijiš, să pujă Isus mănjlje pă jej să lji blagoslovulaskă. Ali kănd ur văzut aje učenici jej

ljur svătit să ăj đe uđină. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jăl šă u zăs: “Lasălji pă kupiji să vijă la minji šă nu lji branalec, kă kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vă zăk: ‘Kă kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’”†

Teško ăj alu găzdašj să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1–30; Mk 10,17–31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pă Isus: “Bun Učitelju, šje trăbă să fak să kapăt kust dă erikeš?”

¹⁹ Ju zăs Isus aluj: “Adăšje mă čem pă minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šcijă: ‘Nu fă preljub’, ‘Nu amură’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ăm mišjună’, ‘Poštivălešcić pă tatusu šă pă mumăta.’”

²¹ Jăl zăs: “Da šă asta am păzăt dăm tănjireme ame.”

²² Kănd u auzăt Isus aje, jăl ju zăs: “Ali ac ibizešci una stvară: dući šă vindic kutotu šje aj, ămparcă banji alu sărašj, šă tu vi ave găzdašijă ăm nor. Atunšje hajd šă sljedilešcimă pă minji.” ²³ Ali kănd u auzăt aje, tari su ăntristat kă jăl are găzđak ša nu gănde kutotu să văndă.

²⁴ Kănd u văzut Isus kită dă tari su ražočaralit, jăl u zăs: “Kită dă grov ăj dă eje kari ăs găzdašj să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ušuri ăj alu devi să tunji păm urečilje dă ak, dă kită alu găzđak să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej šje punje ureći ur zăs pă aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”§

²⁷ Isus u ăntors vorba: “Šje ăj nemoguće alu om, ăj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zăs: “Benji noj anj lăsat kutotu, šă čanj sljedilit pă činji.”

²⁹ Isus u ăntors u alor vorba: “Anume, ju vă zăk, kă šinji gođe ăš lasă kasaš, ili pă băšăcaš, ili pă fraciš, ili pă mumăsa šă

* **18,6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtăčăvă šje jăl u odlučilit!” † **18,17** Dimizov zahtijevalešci dă la ominj să apušji vlast dă la Dimizov ku pouzdanje šă ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “šjinji god găndešci să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trăbă să apušji ku pouzdanje šă ku poniznost ka kupilu.” ‡ **18,19** bun Isus postavale vorba să vadă dakă omu are bună razumijevanje dă identitetu alu Isus, dakă Isus ăj Dimizov. Dakă omu ăl prihvatalešci ka pă Dimizov atunšje jăl u prihvatali pozivu alu Isus să văndă kutotu šje ari šă să ăl sljedilaskă. **18,20** Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20 § **18,26** Židovi gănde kă ala om are găzđak daje kă Dimizov lu blagoslovulit daje kă ala om are pravedan. Jej gănde kă ominj sărašj nus pravedni. Atunšje kănd ominji punje ureći la Isus, jej ur zăs kă ăj nemoguće omu găzđak să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov, jej gănde kă ominji sărašj nu poći să să nadalaskă kă Dimizov lju spasali kănd u fi sudu.

pã tatusu, ili kupijiš pãntru kraljevstva alu Dimizov, ³⁰ a sã nu kapiçi dã aje maj mult ãm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morçe aluj

³¹ Isus u çimat pã dvanaest apostolur la jãl, šã u zãs: “Punjec ureçi, noj mãrženj ãm Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš ãm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali ãm mãnjlje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa, ³³ šã dã pã šje uj fi biçevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treça zuva.”

³⁴ Uçenici nu šçije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, šã jej nor prišjiput njimika šje sã ãngãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi ãm Jerihon

³⁵ Kum ãs re apropi ãm Jerihon, šjeva ka omu orb šãde pã drik šã kulduže. ³⁶ Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmadã trešji pã akulo, jãl su ãntribat šje ãj aje. ³⁷ Aša jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo. ³⁸ Pã aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mã arog la çinji aj milã dã minji!” ³⁹ Lume kari umblã ãm nençi ãj zãšje sã takã, ali jãl su apukat šã maj tari sã mužjaskã la jãl: “O Fišjoru alu David aj milã dã minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šã u dat zapovjed sã ãl adukã la jãl. Jãl lu ãntribat: ⁴¹ “Šje gãndešç sã fak pãntru çinji?”

Šã jãl u ãntors vorba: “O Domnu, ju gãndesk sã vãd!”

⁴² Isus ju zãs: “Ujtãçi! ãnkriðala ata çu ozdravalitã.” ⁴³ Šã jãl odma u kãpãtat sã vadã. Šã lu sljedilit pã Isus, šã slavale pã Dimizov. Šã totã lume kari ur vãzut dãde slavã alu Dimizov.

19

Zakej sã ãnkãješçi

¹ Isus u vinjit ãm Jerihon šã u trikut ãm ala varuš. ² Šã akulo are om šje sã çima Zakej. Jãl are glavni poreznik, šã are gãzdak. ³ Jãl ãnšjãrka sã vadã pã Isus šã sã saznalaskã šjinji ãj jãl. Ali nu ãl puçe sã ãl vadã akulo asre mulc ominj daje kã jãl are niskã om. ⁴ Dãm ala rãnd jãl u aljãrgat ãm nençi šã su urkat pã ljemn dã divlja smokvã ãm nadã kã lu vide daje kã Isus vinje pã aje kalje.

⁵ Kãnd u vinjit Isus pã lokula, jãl su ujtat sus šã lu vãzut pã jãl, šã ju zãs: “Zakej, pãfriš haj žjos, kã ju trãbã astãs sã vju la çinji akasã.”

⁶ Šã jãl su ãngribit sã vijã žjos šã lu apukat ku fãlušãjã. ⁷ Kãnd ur vãzut lume aje, jej toc gumunje: “Jãl u meržji la om kari ãj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat šã u zãs: “Domnu, ujtãçi! Ju dov žãmãtaçi dãm gãzdãšije ame alu sãrašj. Šã dakã am ãnšjãljit pã šjinjiva, ãntork patru rãndur majmult.”

⁹ Isus ju zãs aluj: “Astãs spasenje u vinjit la asta kasa,† kã šã asta ãj fišjoru alu Abraham.‡ ¹⁰ Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sã kotã šã sã spasalaskã pã ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar trãbuji sã rãmãji vjerni

(Mt 25,14–30)

¹¹ Mulc ominj ur auzãt elje vorbi, kum are dapropi dã Jeruzalem, šã ominji sã gãnde kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sã lji spuji maj una usporedbã. ¹² Jãl u zãs: “Unu gãzdak om su gãtat sã mergã ãm dãparçi pãmãnt sã kapiçi kraljevstva šã atunšje sã sã ãntorkã. ¹³ Jãl u çimat pã zešji (10) slugur, šã lju dat pola kila dã aržjint†,‡ šã u zãs: ‘Fãšjec korist aje pãn šje nu mã ãntork.’ ¹⁴ Ali

* **18,38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dã Izrael. Fišjoru alu David are numilje dã Mesija.” * **19,7** Židovi mrzãle pã poreznici šã jej gãnde kã njiš una osobã nu trãbã sã sã družulaskã una. † **19,9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alçilje vorbi: “Dimizov u spasalit pã ominj kari kustã ãm asta kasã.” ‡ **19,9** asta ãj fišjoru alu Abraham Ku alçilje vorbi: “om kari ari vjerã ka kum ave Abraham.” § **19,10** kari u fost pirdut Asta znaçalešçi: “ominj kari u fužjit dã la Dimizov daje kã ur grešilit.” * **19,11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ãnkriðe kã Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kãnd u vinji ãm Jeruzalem. Ku alçilje vorbi: “Isus odmah su apuka sã vladalaskã ãm kraljevstva alu Dimizov.” † **19,13** ‡ **19,13** pola kila dã aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dã 100 zãlji, aje šje ominji as re pãlçic dã patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dã platã.

ominji dăm lokula aluj ăl mărzäle, šă u mănät pã predstavnišj dă pã jăl sã zăkă: ‘Noj nu gândenj asta om sã nji fijă kralj.’

¹⁵ Ali jăl su ăntors ku autoritet dă kralj šă u dat zapovjed sã ăj adukă pã slugurljelje alu kari u dat banj sã vijă dădănenenci sã đe izvještaj šje ur făkut ku banji. ¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zăs: ‘Domnu, banji atej mu adus dă zešji (10) majmult.’ ¹⁷ Šă jăl u zăs aluj: ‘Măndru! Tu ješč bun sluga. Daje kă are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zešji (10) varušur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, šă u zăs: ‘Domnu, banji atej su răđikat dă šinšj (5) rändur.’ ¹⁹ Šă jăl u zăs isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pã šinšj (5) varušur.’

²⁰ Šă treći (3) u zăs: ‘Domnu, ajišje ăj banji atej, ju am păzăt pãntu činji, am pus ăm maramică. ²¹ Mijă mi are frikă dă činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit šă akuljež šje naj sãmănat.’

²² Šă u zăs kralju ăm ănturšjală dă vorba: ‘Dăm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šćijej kă mes om strog, šă jov šje nuj amnjov, šă akuljeg šje nam sãmănat. ²³ Atunšje adišje naj pus banji ăm bankă? Să vi putut šjeri banji ku kamaturlje kănd maš ăntoršji.’ ²⁴ Atunšje kralju u zăs alu hej šje stăce akulo: ‘Loc banji dă la jăl šă dădecăl alu ala kari ari zešji (10).’

²⁵ Jej ur zăs: ‘Ali Domnu, jăl mar ari šinšj (5) kilă dă aržjint!’

²⁶ Ju vă zăk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šă haj pucăn šje ari u fi lot dă la jăl.* ²⁷ A alu dužmanji amej kari nu gănde sã fjuv kralju alor, adușjecălji ajišje šă amurăcălji ăm oči amej!”

Isus tună ăm Jeruzalem ka Kralju

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

²⁸ Kănd Isus u spus usporedbe, u mers maj pã dăparci pã kalje dă Jeruzalem. ²⁹ Kănd Isus vinje mar apropi dă lok ăm Betfaga šă Betanija la planina dă maslinur, jăl u mănät pã doj učenikur aluj ăm nenči. ³⁰ Jăl u zăs: “Dușjec ăm sat ăm nenči. Kum

vinjec ăm lok, voj vic afla pã magar pã kari njime no šăzut.† Dăzljigăcăl šă adușjecăl la minji. ³¹ Dakă vu ăntriba šjinjiva: ‘Adișje ăl dăzljjež?’, numa zăj: ‘Alu Domnu ăj trăbă.’”

³² Šă kari u fost mănătă ur aflat točno kum jăl u zăs. ³³ Čak šă kănd dăzljiga pã magar, gazdurlje u ăntribat: “Adișje dăzljigăc?”

³⁴ Šă ănturšjala dă vorba are: “Alu Domnu ăj trăbă.” ³⁵ Šă lu dus la Isus šă ur pus haljinurlje alor pã magar šă u pus pã Isus sus pã jăl sã šadă.

³⁶ Kum măržje jăl ăm nenči, lume punje haljinurlje alor pã driku hundi prușule sã đe čast alu Isus. ³⁷ Šă baš kum vinje jăl apropi dă varuš hundi planina dă maslinur sã slăbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sã kănci ăm mari fălușăjă, šă dăm tot graju slavale pã Dimizov dă kutotu mari čudur šje ur văzut. ³⁸ Jej mužje:

“Blagoslovulit sã fijă

kralj kari vinji ăm numilje alu Domnu!

Putuljală ăm nor,

šă slava alu Dimizov!”

³⁹ Orikic dă farizej ăm gărmadă jur zăs: “Učitelju, zălji alu učenici atej sã nu svi-taskă aje.”

⁴⁰ A Isus lju zăs: “Dakă jej ur tășje, petrilje sur apuka sã mužjaskă ăm slavă.”

Isus plănzi pã Jeruzalem

⁴¹ Kănd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat sã plăngă pã jej dasupra. ⁴² Atunšje jăl u zăs: “Să vi šćut numa ăstăs šje adușji putuljala ata!‡ Aku ăj askunsă dă la oči atej. ⁴³ Daje kă vinji vreme kănd dužmanji atej ur ridika falur pălăngă činji, jej čur opkululi šă čur ănkuje dăm totă parce. ⁴⁴ Šă jej čur uniștili pã činji do kraja šă kutotu šje kustă akulo šă no maj rământje ăm činji njiš una petră pã alta petră, kutotu

§ 19,22 šă jov šje nuj amnjov, šă akuljeg šje nam sãmănat. Asta are numa izrekă. Osoba kari je dăm bankă kutotu ili akulježi šje alci samănă ăj metafora dă alci kari sã koristileșci ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * 19,26 Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristileșci benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šă dă la om kari nu koristileșci benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”. † 19,30 pã kari njime no šăzut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenă dă lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7). 19,38 Ps 118,25-26; 148,1 ‡ 19,42 Isus arată tuga aluj daje kă ominji ăm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sã fijă pomireni ku Dimizov.

päntru aje kã nu aj prepoznulit vreme kãnd Dimizov u vinjit la činji.”[§]

Isus mãnã afarã dãm Hram pã ominj kari vindĩ

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)

⁴⁵ Isus u mers ãm Hram, šã su apukat sã lji mãji afarã pã eje kari vinde šã kumpãra ãm nontru. ⁴⁶ Jãl u zãs alor: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dã aruguminĩ’ ali voj ac fãkut ‘špiljã dã pljačkaš!’”^{*}

⁴⁷ Dã zuva Isus ãnvãca ãm Hram, a mar popur šã učitelji dã zakonu alu Mojsije šã alci voður kari as re židovur planãrze sã ãl amori pã jãl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kã lume sã cãnje apropi dã jãl, šã punje tari urecí la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dã la Dimizov

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ Mar popur, učitelji dã zakonu alu Mojsije šã alci voður kari as re židovur ur vinjit la Isus ãm una zã kãnd ãnvãca pã lumi ãm Hram šã propovjedale Hir fãlos. ² Jej lor ãntribat pã jãl: “Pã alu šinji autoritet fašj stvarurlješće? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jãl u zãs: “Lasãcãmã pã minji sã vã ãntreb una stvar šã ãj dã voj sã ãm ãnturšjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zãs alu Ivan sã buçuzaskã pã ominj, ili ominji u zãs aje sã fakã?”

⁵ Jej ur svãtit una ku alt šã zãšje: “Dãkã anj zãšji ‘dã la Dimizov’, u ãntriba: ‘Adãšje atunšje nu ãnkriđec?’ ⁶ Ali dãkã anj zãšji noj: ‘Dã la ominj’, totã lume u vãrli petri pã noj sã nji amori. Kã jej ãs uvjerilic kã Ivan are prorok.” ⁷ Aša jej u ãntors vorba kã jej nu šćije dã hunđi u vinjit autoritet sã buçuzaskã.

⁸ Šã Isus u zãs: “Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješće.”

Isus fašji usporedbã ku židovski voður ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus su apukat sã spujã usporedbã alu lume: “Are unu om kari u sãmãnat vinograd šã u lãsat ãm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šã jãl atunšje u fužjit dãm pãmãntula pã maj lungã vremi. ¹⁰ Kãnd u vinjit vreme, jãl u mãnãt pã sluga la ominj ãm vinograd sã ãj đe parće aluj dãm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bãtut šã lor mãnãt ku mãnjlilje golji. ¹¹ Atunšje u mãnãt pã altu sluga ali šã pã jãl lor bãtut, vređãlit šã lor mãnãt ku mãnjlilje golji. ¹² Jãl u ãnšjirkat sã mãji pã treci sluga, ali šã pã jãl lor ranalit šã lor arukãnt.

¹³ Gazda dã vinograd u zãs pã aje: ‘Šje sã fak? Ju uj mãna pã fišjoru amnjov plãkut. Dar kãnd lu viđe pã jãl, pãlãngã jãl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije kãnd lor vãzut sur ligizit ãntri jej: ‘Jãl ãj nasljednik. Hajc sã ãl amurãnj aša nasljedstva aluj sã nji rãmãji anovã.’ ¹⁵ Atunšje lor dus afarã dãm vinograd šã lor amurãt.

Aku šje u fašji gazda dã vinograd? ¹⁶ Jãl u vinji šã u uništiti pã ominjije. Šã u da ãm najam vinogradu alu alci.”

Kãnd u auzãt jej aje kum ominji urãt sã ponašalešći, jej ur zãs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jãl su ujtat pã jej, šã u zãs: “Skris ãj svãntã kenvija:

‘Petrã kari graditelji u vãrljit ãndãrãt u fost aku petrã zaglavnã?’

Šje znaçalešći asta? ¹⁸ Toc kari kađi pã petre u fi zdrubit pã dãrãbelji, šã toc pã kari kađi u fi zdrubic.”

¹⁹ Učitelji dã zakonu alu Mojsije šã mar popur ur ãnšjirkat sã pujã mãnjlilje pã jãl ãm ala šas ali alor lji frikã dã lumi. Jej ur prišjiput kã jãl u spus dã asta usporedbã protiv dã jej.

Popi ãnšjarkã sã prevaralaskã pã Isus kãnd ãl ãntriba dã porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Popi šã alci voður ãl pratale pã Isus šã or mãnãt pã špijunj, ominj kari trišje ka ominj ãirepc kari ar trãbuji sã ãl op- tužulaskã pã Isus ãm šjeva šje ar zãšji krivo

§ 19,44 Ešće stihovur opisilešći opsadã hunđi kãtãnjilje u opkolulit varušu kari ari falur. Kãnd kãtãnjilje u opkoluli, ominji nu poçi sã mergã afarã šã njime nu poçi sã lji ažući. Isus šćije aje kã su dogoduli alu Jeruzalem ãm budučnost. 70. god. dã pã Krist, kãtãnjilje dã Rim u opkolulit Jeruzalem šã akulo u amurãt pã mulc ominj 19,46 Iz 56,7

19,46 Jr 7,11 * 19,46 Isus u fãkut dã njimik pã prodavaç daje kã jej ur uništavalit svrha dã Hramu alu Dimizov. Dimizov gãnde ominji sã sã arogã ãm Hramu aluj, ali prodavaçi aje koristile ka pã plac. Jej varale pã ominj daje kã lji naplatale maj mult dã rãnd dã žrtvã 20,17 Ps 118,22

aša sã äľ adukã pã Isus äm mänjilje dã upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor äntribat pã jãl: “Učitelju, noj ščijenj kã aje šje zãšj šã änvec äj točno, šã kã nu arec njiš šefãlj parći, ali tu änvacã anume kalje lu Dimizov. ²² Aku äj benji dã noj židovur sã plãčenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šã lju zãs alor: ²⁴ “Arãtam banji ku kari plãčešć porezu.† Aku alu šjinji äj ubrazu šã numilje sus?”

Jej ur zãs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plãčec alu car šje äj pripadalešći lu car šã dãdec lu Dimizov šje pripadalešći alu Dimizov!” ²⁶ Jej nu puće sã aflji njimika rov äm svatu aluj äntri toc lumi, šã jej asre ämirac la änturšjala dã vorba aluj, šã u tãkut.

Saduceji äntrebã pã Isus dã uskrnuće
(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zãšji kã njime nu su skula dãm morc ur vinjit la jãl, ku trik äntribalã: ²⁸ Jej ur zãs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pãntu noj kã dakã fraćisu omuluj ar muri šã lasã pã bãšãcaš fãr dã kupij, atunšje fraćisu aluj trãbã sã u ämiriçi šã sã rãdišji familija pãntu fraćisu mort.§ ²⁹ Undatã asre šapći frac. Elši u lot bãšãcã šã u murit fãr dã kupij. ³⁰ Šã drugi u lotu pã je, šã jãl u murit fãr dã kupij. ³¹ Šã treći u lotu pã je. Maj toc šapći ur lotu šã ur murit, šã njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pã zadnji šã mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi bãšãce kãnd or uskrnuli morci? Ängãndešćiçi kã toc šapći ur avutu dã bãšãcã.”

³⁴ Isus u äntors vorba alor: “Äm asta svet lume sã ämiritã šã sã änsorã. ³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni sã uskrsnulaskã dãm morc njiš nu su änsura, njiš nu sã ämiritã. ³⁶ Šã jej nu poći maj mult nikad sã mori, kã jej äs kupiji alu Dimizov daje kã äs riđikac dãm morc. Jej äs ka andeji. ³⁷ Atunšje dã uskrnuće šã Mojsije u arãtat

aje äm svedoćulala aluj dã grmu šje arde. Akulo jãl čamã pã Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šã Dimizovu lu Jakov, multã dobã dã pã šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustã, kãnd toc kustã pãntu jãl.”*

³⁹ Šjeva ka učitelji dã zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dã pã aje jej nu sor maj ändurat sã äľ äňšjeršji ku äntribalur.

Mesija äj maj mari dã kit Car David
(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹ Isus u äntribat: “Šje gãndešći jej kum svitešći dã Mesija kã äj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dã jãl sãngur äm kenvije dã Psalmur zãšji:

‘Domnu u zãs alu Domnu amnjov:

Šãz pã desna parće ame.

⁴³ Šã ju uj vãrlji pã dužmanji atej dãsup pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno äľ čamã: ‘Domnu’, atunšje kum poći jãl sã äj fijã fišjor?’†

Isus upozoravalešći pã ućenici aluj sã sã pãzaskã dã učitelji dã zakonu alu Mojsije
(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵ Isus svite lu ućenici aluj a totã lume punje ureći. ⁴⁶ Jãl u zãs: “Je sama dã učitelji dã zakon alu Mojsije. Jej uživalešći sã sã šetalaskã äm haljinur lunž šã sã fijã pozdravalic ku poštovanje äm varuš pã trgur šã jej plašji sã šadã lokurlje časni äm sinagogur šã pã nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkalešći pã udovicur äm kãšãlje alor, kãnd fašji lunž aruguminći dã predstavã. Ali jej ur kãpãta maj gre kaznã.”

21

Udovica dã kutotu šje ari alu Dimizov
(Mk 12,41-44)

¹ Kum su ujtat äm sus Isus u vãzut pã ominj gãzdašj kum bagã banj äm škatulã

* **20,22** Jej sã nadale kã Isus u zãšje “da ili nu”. Dakã u zãšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pã jãl kã lji zãšji sã plãčãškã porez la alci kari äs pã vlast. Dakã zãšji “nu” atunšje vjerski voður ar puće sã zãkã alu Rimljani kã Isus änvacã sã kršãlaskã zakonu alu Rim. † **20,24** Äm original skrijã: “denar”. ‡ **20,27** saduceji grupa dã židov kari äs vjernici šã političari jej numa prihvatalešći elši šinšj kenvijur dãm stari zavjet šã jej nur änkruzit äm kust dã pã morći.

20,28 Pnz 25,5-6 § **20,28** Äm original skrijã: “rãđika familijã pãntu fraćisu aluj.” **20,37** Izl 3,6 * **20,38** Daje kã ešće ominj ur murit fizički, jej trãbã sã fijã duhovno äm kust. Ku alćilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustã, makar kã tela alor ur murit daje kã duhu alor kustã äm prisutnosti alu Dimizov.” **20,43** Ps 110,1 † **20,44** Daje kã David u čimat pã Mesija kã äj Domnu aluj, aje značalešći kã Krist äj maj mari dã kit David šã nuj numa potomku alu David.

kari are ăm Hram. ² Jăl u vâzutu isto aša pã mujere vãdojã kum u pus ăm nontru doj mišj banj dãm aržjint. ³ Isus u zãs: “Ju vã zãk anume, kã asta sãrakã vãdojã anume u dat maj mult dãm toc jej. ⁴ Adišje? Daje kã toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dãm aje šje ave mult kãnd mujere u dat dãm sãrãšijã šã kutotu šje ave dã kust.”

*Znakur dã ănturšjala lu Krist
(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)*

⁵ Kãnd učenici svite dã Hram, šã zãšje kã ave mândri mar petri, šã are ukrasalit ku ukurasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zãs: ⁶ “A dã ešce stvarur la šje vã ujtãc aku, zuva u vinji, kãnd njiš una petrã no rãmãnje ajiše una pã alta. Jelji ur fi toci vãrljici žos.”

⁷ Jej lor ăntribat pã jăl: “Učitelju kãnd u fi aje? Šã šefãlj znakuvur ur fi kari ur zãšji kãnd u fi?”

⁸ Jăl u zãs: “Ujtãcãvã sã nu fijec zãbunjic. Multã lumi ur vinji ăm numilje amnjov šã ur zãšji: ‘Ju mes Mesija’, šã ‘Vreme ăj apropi.’ Ali nu bãgãc sama la jej. ⁹ Šã kãnd auzãc dã tabãrur šã dã nemirur nu fijec frikoš, kã ešce dogadajur trãbã sã fijã elši ali kraj no vinji aša pã friš.” ¹⁰ Jăl isto aša lju zãs: “Nacija sur boruli protiv dã nacija, šã kraljevstva protiv dã kraljevstva. ¹¹ Šã u fi potresur pã različitã lokur isto ka šã fome šã kugur. Šã pã nor ur fi frikoši stvarur dã vãzut šã urãci znakur.

¹² Ali majnti dã šje u fi kutotu asta, šã vor apuka. Jej vur adušji ăm sinagogur la sud šã vor bãga ăm čemicur. Jej vur trãje la kraljur šã la alci vladar daje kã šcec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da šansã sã svedočulec. ¹⁴ Ali nu vã brigalec šje ac zãšji ăm nençi dã obranã. ¹⁵ Kã ju voj da ăm vreme firi šã mãrduljiã ăm aje merã dã njime no puće sã sã obranalaskã dã aje, ili sã sã batã protiv dã aje. ¹⁶ Šã voj vic fi izdalic, da čak šã dã la roditelji avoštiri šã dã la frac šã dã la njam, urtašj, šã orikic dãm voj ur fi amurãc. ¹⁷ Toc vor mãrzãli daje kã šcec učenici amej. ¹⁸ Tot njiš unu pãr* dã pã kapičilje avoštiri nu vu piri. ¹⁹ Šã dãkã nu odustanalec vic kãpãta kust dã erikeš.”

* **21,18** unu pãr Isus svitešçi dã maj mik dio la aje osobã. Jăl svitešçi kã ăntragã osoba nu u propadali. Isus mar spunje kã orikic ur fi amurãc, a šjinjiva prišjepi kã duhovno alor nu lju fi njimika. **21,24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21,27** Dn 7,13

*Proroštvo dã uništenje dã Jeruzalem
(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)*

²⁰ Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dã kãtãnj, atunšje voj ac šci kã u fi uništen. ²¹ Atunšje eje ăm regija Judeja trãbã sã skepi ăm planinur, eje kari kustã ăm varuș trãbã sã fugã dã akulo šã heje pãm satur sã nu mergã ăm varuș. ²² Kã ăm elje zãlji dã osvetã kutotu stvarurlje dãm Kenvija svãntã sur umplje. ²³ Jao alu elje kari ăs gãrjonji ili rãnješci pã cãcã kupij ăm zãljilje kã bjeda šã mirgu protiv dã eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pã špica dã mač šã ostali ur fi zarobulic ănrã mulçi nacijur. Jeruzalem u fi kãlkat dã la ominji kari nus židovi pãn šje nu lji trešji vreme dã vladalalã.”

*Isus svitešçi kum su ăntoršji napoj pã pãmãnt
(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)*

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pã sori, lunã šã pã šcevilje, šã ominji pã pãmãnt ur fi ăm mari nevoljur, dã graju mari dã valovur. ²⁶ Sufličilje ominjilor lu lãsa dã frikã dã ha šje tek u vinji pã svet kã silurlje dãm nor sur zdrãnšjina. ²⁷ Šã atunšje jej ur svedočuli kã ju am vinjit Fišjoru Omuluj pã oblak ku mari pučeri šã ku slavã. ²⁸ Kãnd u fi asta ujtãcãvã sus šã rãdikac kapičilje kã Dimizov vinji sã vã oslobudulaskã.”

*Usporedbã dã ljemnu dã smokvã
(Mt 24,32; Mk 13,28)*

²⁹ Isus lju spus usporedbã: “Bãgãc sama la ljemnu dã smokvã, šã alčilje ljemnji! ³⁰ Kit sã punji listur, voj viđec kã vara ăj apropi. ³¹ Isto aša kãnd vi viđe asta kã u fi voj ac šci kã kraljevstva lu Dimizov ăj apropi. ³² Anume, ju pot zãšji: asta ominj kari kustã no fužji ăndãrãt majnti dã šje

kutotu asta no fi.[†] ³³ Norurlje šă pământu u trešji ändărăt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak

(Mt 24,36–51; Mk 13,32–37)

³⁴ Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm suflj-tuc dă mänkari, butură šă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči să vijă ³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pământ. ³⁶ Păzăc dăm ala ränd pă toči vremilje. Šă arugăcävă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta šje u fi, šă să pučec să fijec ăm nenće ame la Fišjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopće jăl fužje afară šă ăš fășje lok la planina dă maslinur. ³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să pujă ureči la jăl ăm Hram.

22

Juda su ligizit să izdălaskă pă Isus

(Mt 26,1–5, 14–16; Mk 14,1–2, 10–11; Iv 11,45–53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elši ză dă blagdan dă pita făr dă kvas. ² Mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puče să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

³ Atunšje Sotona u tunat ăm Juda Iskar-iot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jăl u mers šă su ligizit ku mar popur šă ku stražari dă Hram kum ar puče să ăl izdalaskă pă Isus. ⁵ Jej asre făloš dă aje šă sor ligizit ku Juda să ăj đe banj. ⁶ Juda su ligizit šă atunšje su ujtat dă prilikă să ăl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

Priprema dă Pasha

(Mt 26,17–19; Mk 14,12–16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje să fijă

žrtvovalită. ⁸ Aša Isus u mănăt pă Petar šă pă Ivan šă lju zăs: “Dušjec šă pripremilec večera dă Pashă pântru noj să mänkănj.”

⁹ Jej lor ăntribat pă jăl: “Hundi găndešč să pripremlenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureči, kum vinjec ăm varuš, voj ac afla pă om kari dušji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păn la kasa hundi meržji. ¹¹ Atunšje zăšjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju ăntrabă, Hundi ăj soba ăm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’ ¹² Jăl cu arăta atunšje soba sus pă kat mari šă opremilită ku kutotu. Fășjec pripremlurje akulo.” ¹³ Aša jej ur mers šă ur aflat stvarurle kum Isus ljur zăs, šă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20–30; Mk 14,17–26; Iv 13,21–30; 1 Kor 11,23–25)

¹⁴ Kănd u vinjit vreme să mănăšji una, Isus šu lot lok la masă, šă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă šje uj patali ku morče. ¹⁶ Ju vă zăk kă nikad maj mult nu uj mănka večera dă Pasha majnti dă šje nu su ispunuli ăm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunšje u lot kljištaru ku vin šă u dat hvală alu Dimizov, šă u zăs: “Loc asta šă ămpărcăc ăntri voj. ¹⁸ Ăm napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur păn šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, šă u dat hvală alu Dimizov, u rupt ăm dovă šă u dat la učenici aluj šă u zăs: “Asta ăj tela ame, kari u fost dată pântru voj. Fășjec asta ăm ăngăndală dă minji.” ²⁰ Šă isto aša dă pă mänkari, jăl u lot kljištaru dăm kari toc ur be šă u zăs: “Asta kljištar ăj novi zavjet ăm sănžilje amnjov, kari ăj vărsat pântru voj.

[†] 21,32 asta ominj kari kustăĂm original skrijă: “asta generacijă”. Postojulešči različitur načinur kum să prišjipenj asta redak: 1. asta generacija značalešči pă heje kari kusta ăm vreme kănd Isus svite a aje značalešči kă u fi uništenje dă Jeruzalem šă alči znakovur kari u adušji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă značalešči alta vrstă dă ominj kari ăs rej šă să suprotstavljalešči lu Isus, a aje značalešči kă uvijek u fi nevjernici kari să suprotstavljalešči lu Isus păn la trenutak kănd jăl su vratali pă pământ; 3. asta generacijă značalešči “asta rasă” odnosulešči pă židovur, šje značalašči kă židovska rasa nu u prošuli majnti dă šje Isus su ăntoršji pă pământ, ili 4. asta generacija značalešči kă ominji u kusta păn do kraja a aje značalešči kănd su dogoduli događajur su spomenuli ăm stihovur 25–26, Isus su ăntoršji pă pământ kănd aje generacijă u kusta. * 22,16 Pasha u podsjetilit pă izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dăm ropstvo dăm Egiptat kănd u žrtvovalit birkă a jej u pus sănžji pă uša alu kasa alor. Pă sličan način, Isus u mănăt pă birka alu Dimizov šă ku sănžilje alu Isus să oslobodulaskă pă narodu alor dăm grehurlje alor. Isus ăm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštă, jej ur slavali kă Dimizov lju izbavali.

²¹ Ujtăcăvă kă izdajica ame aj la masă apropi dă minji! ²² Ju Fişjoru Omuluj uj muri kă aša are skris am nenci ali jao lu omula kari mu izdalit!” ²³ Pă aje jej sor apukat să să antrebi una pă alt kari ar faşji aje.

Ponizni aş maj mari am kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat antri jej, ka şjinji ar trăbuji să fijă maj mari antră jej. ²⁵ Aša Isus u zăs: “Kraljevi dă asta svet vladaleşci ku narodu pă koristu alor şă ari puçeri pă jej, şă jej sāngur zăşji kă faşji benji. ²⁶ Ali nu aj aša ku voj! Lasăc pă maj mari dām voj să fijă hăl maj ponizni, a hăl maj bătarn ka sluga. ²⁷ Aku şjinji aj maj mari, gostu la masă ili poslužitelju kari aj sluga? Hăl kari aj la masă da nu? Ali ujtăci, ju mes ajişje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rămas ku minji pām anşjirkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijă, aša isto, ju voj da avovă, ³⁰ pravo să mänkăc şă să bijec la masa ame am kraljevstva ame, şă să şădec pă prijestolje, să sudulec pă dvanaest plemurlje dă Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dă kuşnjur şă dă pretnjur şje vinji

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

³¹ Isus u zăs: “Şă tu Şimun, Şimun, punji ureci! Sotona u şjirut dopuštenje să vă iskušulaskă ka pă pşenică am sito.† ³² Ali ju mam arugat pāntru činji, dă ankridala ata să nu kadă. Şă tu trăbă să ambălurec am vjeră pă fracı atej känd vij am napoj la minji.”

³³ Petar u zăs: “Domnje ju mes spreman să mă duk am čemică şă să mor ku činji!”

³⁴ Isus u antors vorba: “Lasă mă să ac zăk kă kukoşu no kukuruzu astăs majnti dă şje tu mi tăgădi am tri rāndur kă nu mă kunoşc.”

³⁵ Isus jară lju antribat: “Känd vam mănafară făr dă đibularuş şă făr dă tăşč, ili cipiliş, arec am şjeva ka potreba?”

Jej u zăs: “Nu.”

³⁶ Ali jăl u svătit: “Maj mejnkulo, dakă avec đibularuş jec ku voj, şă isto aša şă taşka şă dakă nu aj mač vindi şubac şă kumpără mač.‡ ³⁷ Kă sigurno trăbă să să ispunulaskă şje are skris dă minji, anume: ‘Jăl are smatralit dă zločinac’-isto şje u zăs proroci dă minji trăbă să să ispunulaskă.”

³⁸ Atunşje jej ur zăs: “Ujtăci Domnje, noj avenj doj maçur.”

Jăl u antors vorba: “Aku aj dăstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus am gardu dă Getsemanija

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dă maslinur, kum ave jăl obiçaj să fakă, şă učenici aluj ur vinjit ku jăl. ⁴⁰ Känd u vinjit jăl pă lok, jăl u zăs alor: “Arugăcăvă dă aje să nu kădec am kuşnjă!”

⁴¹ Jăl su maknulit andărăt dă la jej aša dă parci ka kum aj vărli petră, şă u kăzut pă đinuc, şă să aruga. ⁴² Jăl u zăs: “Tata, dakă tu gāndeşc je kljiştarusta dă patnjă dă la minji! Jară nu fijă ame vojă mar ata fijă făkută!” ⁴³ Atunşje andalu dām nor u vinjit şă lu ambălurit pă jăl. ⁴⁴ Kum are am mari mukur jăl şă maj tari să aruga. Şă znoju aluj su făkut am kapljicur, dă sānzi kura pă pāmănt.* ⁴⁵ Atunşje Isus su skulat dām aruguminci şă u mers am napoj la apostoli aluj. Jăl lju aflat kum să kulka činji dă žalji. ⁴⁶ Aša jăl lju zăs: “Adăşje vă kulkăc? Skulăcăvă şă arugăcăvă să nu kădec am kuşnjă!”

Isus aj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

⁴⁷ Isus inka svite känd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pă jăl. Unu dām jej are şă Juda unu dām dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus şă lu surutat am

† 22,31 Đavao gānde să lji odvojulaskă dă la Isus ka kum seljak odvajaleşci pşenică dă la ljuskă. ‡ 22,36 Känd učenici majnti ur krenulit să propovjedălaskă, Isus are tari popularan a ominji ur arătāt gostoprıstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje să promjenule aku a mulc ominj su suprotstavalı lu Isus a učenici trăbă să să pāzaskă să fijă spremni să să osigurulaskă şă să zaştitilaskă. 22,37 Iz 53,12 § 22,38 Aku aj dăstul ku asta svat Asta ar puçe să fijă: 1. jej ari dovoljno maçur, ku alçilje vorbi: “aku avenj dovoljno maçur” ili 2. Isus gāndeşci jej să şçe să svitaskă dă aje kă ari maçevur: “Dăstul aj asta svat dă maçevur”. Känd Isus svite kă ar trbuji să kumpiri maçevur, jăl lji svite dă opasnost ku kari su afla. Jăl anume nu gānde să kumpiri jej maçevur şă să borulaskă. * 22,44 Am orikic starogrçki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zäs aluj: “Juda, izdalešc pä minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli känd u väzut šje su dogodulit jej ur äntribat: “Domnu, sä nji bäčenj ku mačurlje?” ⁵⁰ Šä unu däm jej u luvit ku maču pä sluga lu popa mari, šä ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zäs: “Dästul, nu maj vä bäcec!” Jäl u pus mäna pä ureci šä lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zäs lu mar popur šä lu straža dä Hram, šä lu bätrnji kari ur vinjit afarä protiv dä jäl: “Ac vinjit ku mačur šä ku palicur ka pä buntovnik? ⁵³ Nikad nac räđikat njiš žježijtu protiv dä minji känd arem ku voj äm totä zä äm Hram. Ali aku äj vreme avosträ šä sä vladalaskä tama.”†

Petar tägädešci pä Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pä Isus, lor dus ändärät šä lor dus la kasa la maj mari popä. Petar sljedile pä däparči. ⁵⁵ Fok ur fäkut äm sredina dä udvar, šä kum šäde lume akulo, Petar u vinjit äntri jej. ⁵⁶ Una tänarä sluškinja lu väzut kä šadi äm lumina dä fok, u mucät pä jäl tari šä u zäs dä pä aje: “Omusta are ku jäl isto.”

⁵⁷ Ali jäl u tägädit šä u zäs: “Nu, ju nu mes. Ju nu äł kunosk pä jäl!”

⁵⁸ Nu mult dä pä aje altu om lu väzut šä u zäs: “Spunji! Tu ješc unu däm jej!”

Ali Petar u äntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dä pä aje altu om uporno tvrdäle: “Sigurno, asta om are ku jäl, kä jäl äj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zäs: “Ju nu šcuv dä šje svitešci!” Šä točno atunšje känd inka svite, kukošu u kukuruzät. ⁶¹ Domnu su äntors šä su ujtat pä Petar. Šä vorbilje lu Domnuluj ur vinjit äm napoj la Petar, kum u zäs jäl: “Majnti dä šje kukošu u kukuruzä astäs tu mi tägädi pä minji äm tri rändur.” ⁶² Šä Petar u mers afarä šä plängänt tari.

⁶³ Ominji kari äł päze pä Isus äš fäšje šjuf däm jäl šä äł bäče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancä pä oč, äł luve äm ubraz šä sä akäca dä jäl: “Ajde prorokulešci! Spunji nji šjinji ču luvit äm ubraz?” ⁶⁵ Šä jej alu Isus ur zäs maj mulci uräči vorbi.

Isus äj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶ Dä räkori äm alta zä, bätrnji, una ku mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije, ur adus pä Isus äm nenće dä sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zäs: “Spunjinji dakä ješc tu Krist.”

Jäl u äntors vorba: “Sä vä spuj nu mac änkredi, ⁶⁸ šä sä vä äntreb pä voj dä Krist, voj nu ac äntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi äm pučeri pä desna parci dä mäna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šä jej toc ur zäs, “Atunšje tu ješc Fišjoru alu Dimizov?”

Šä jäl u äntors vorba: “Da baš kum zäšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zäs: “Šefälj dokazur maj mult nji träbujä? Noj sängur anj auzät däm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šä rimljanin
(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

¹ Toc kari as re dio dä šud sor skulat šä lor adus pä Isus la Pilat. ² Šä jej sor apukat sä adukä optužbur protiv dä jäl: “Noj anj aflat kum strikă pä lumi. Jäl u zabranalit sä sä pläčaskä porezu lu Caru dä Rim. Jäl tvrdälešci kä jäl äj Krist Car.”

³ Pilat lu äntribat: “Ješc tu Car dä Židov?” Isus u äntors vorba: “Da kum aj zäs tu.”

⁴ Pilat u zäs atunšje lu mar popur šä lu gärmadä dä lumi, “Ju nam aflat njimika dä šje laš optužuli šä suduli.”

⁵ Ali jej šä maj tari navalale: “Jäl bunulešci pä toc pä pämäntu anostru.* Su apukat sä äncevi äm Galileja šä u vinjit äm Jeruzalem.”

Isus äm nenće lu Car Herod

⁶ Känd u auzät Pilat kä sä svitešci dä Galileja, jäl u äntribat: “Äj omusta däm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mänat la Herod kari are äm Jeruzalem atunšje.

⁸ Herod are fälos kä veđi pä Isus. Kä dä mult gände sä äł vadä pä Jäl daje kä u auzät mult dä jäl, šä Herod sä nadale kä lu vide sä fakä čudur. ⁹ Herod svite mult, äntriba mulci, ali nu ju fost äntorsä njiš una

† 22,53 vladalaskä tamaAje äj vreme känd Sotona lukrä. 22,69 Ps 110,1 * 23,5 toc pä pämäntu anostru Äm original skrijä: “pä m äntragä Judeja”. Ali ajišje sä odnosulešci pä rimska provincija “Judeja”, pä cijela domovina alu Židov.

vorba. ¹⁰ Mar popur ša učitelji da zakonu alu Mojsije asre isto akulo ša jej ur zas tari mar optužbur protiv da Isus. ¹¹ Atunšje Herod ša stražurlje aluj aš fašje šoda dam Isus ša al fašje buland. Jej lor ambrakat pa jal am haljinur da Car ša lor manat la Pilat. ¹² Ša am aje za Pilat ša Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus am napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunšje Pilat u čimat una pa mar popur ša pa alci voður kari as re židovi ša pa garmada da lumi. ¹⁴ Jal lju zas: "Voj ac adus pa omusta ka bunule pa lumi ali ju va uvjeralesk ka kand al ispicem nam aflat njiš šefalj krivicā am jal. Jal nu aj duvina njiš da una krivicā da šje ac optužulit. ¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik am jal, kapu lu manat am napoj la noj. Jal no fakut njimika sa zavredilaska kazna da morci. ¹⁶ Ju uj da sa al bičalaska benji benj ša luj slābuzā."

Da li Pilat u slābuzā pa Isus ili pa Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit am grupur tari, "Andarāt ku omusta! Noj gandenj sa al slābož pa Baraba!" ¹⁹ (Baraba are am čemicā ka bunule pa lumi am Jeruzalem ša u amurāt.) ²⁰ Pilat daje gānde sa slābodā pa Isus ša aša lju svātit alor am napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: "Punjecāl pa krušji! Punjecāl pa krušji!"

²² Atunšje po treći rānd, jal lju svātit alor: "Adišje? Spunjecām šje rov u fakut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sa zaslūžulaska morci. Aša luj da sa al bičalaska ša atunšje lāsa sa fugā."

²³ Ali jej mužje ša maj tari, ša zahtjevale sa al pujā pa krušji. Ša napokon jej ur kāpātāt šje gānde. ²⁴ Pilat u dat zapovjed sa sa fakā kazna šje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Aša am tokmā ku zahtjevula, jal u slābuzāt dam čemicā pa om šje u rāđikat bunā ša u

amurāt ali jal u antors pa Isus la jej sa al pujā pa krušji.

Pā Isus al punji pa krušji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Ša kum lor dus andarāt pa Isus, jej ur apukat pa om šje sa čima Šimun, dam varušu Cirena, kari vinje akasā dam sat. Jej ur pus krušje pa jal sa dukā am loku lu Isus. ²⁷ Multā lumi al sljedile pa Isus ša mujer kari plānžje ša žalale pa jal. ²⁸ Isus su antors la jej ša lju zas: "Mujerilje dam Jeruzalem, nu plānžjec pāntru minji, mar plānžjec pāntru voj ša pāntru kupiji avoštři. ²⁹ Kā anume u vinji vremi† kānd ur zāšji lume, 'Blagoslovulici ās elje kari nikad no ar avut ša injimilje kari nikad nor purtat kupij ša cāčalje kari nikad nor avut lapci am jelji!'[§] ³⁰ Lume sor apuka atunšje sa zākā lu planinur: 'Kādec žos pa noj!' ša lu đalur: 'Astupācānji!' ³¹ Kā dakā fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puče sa peci uskat?'"*

³² Akulo asre isto doj alci, amāndoj kriminalci kari trābā sa fijā pus pa krušji sa mori ku Isus una. ³³ Kānd ur vinjit pa loku šje sa čima osu da kap, jej lor apukat ša lor pus pa krušji, una ku doj kriminalci, unu pa desna, unu pa ljeva parce aluj.

³⁴ Ša Isus u zas: "Tata Dimizovu amnjov, jartālji kā jej nu šcijā šje fašji."† Ša vojnici ur skos kockā sa sa amperci dam coljilje aluj antri jej.

³⁵ Lume stāce ša sa ujta; ša vladarur asre akulo ša al rāde: "Jal u spasalit pa alci. Aku dakā aj Krist, akuljes da la Dimizov, lasā sa sa spasalaska sāngur!" ³⁶ Kātānjilje isto aš fašje šjuf dam jal. Ša jej ur vinjit ša u ambijet aluj ucāt.† ³⁷ Jej ur zas: "Dakā ješc tu Caru da Židov, spasalešci pa činji sāngur!" ³⁸ Sus la kap are skris: "Asta aj Caru da Židov."

† 23,17 Am bātārnji grčki rukopisur aj: 17 "Jej ave običaj pa festival kā are obavezalit pa unu dam zatvoreniš sa slābodā afarā." Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. ‡ 23,29 Asta vremi u vinjit 70 aj da pa Krist. Kātānjilje da Rim u opkolulit

šā uništilit Jeruzalem ša u murit pa mulc židovur. § 23,29 Am aje vremi kupiji am Jeruzalem ur trpāli tari urāt. Atunšje ominji ur gāndi kā aj maj benji da ominj sa nu ajvi kupij. Nuj tugā maj mari kānd vejs kum kupiji alor patalešci ili mori. 23,30 Hoš 10,8 * 23,31 Uskat ljemnu maj tari ardi da kit verdi ljemnu. Ardala značalešci patalālā ili kaznā. Isus are pa krušji ka verdi ljemnu daje kā jal nu zaslužulit sa ardā (sa trpālaskā). Ominji kari u odbacalit pa

Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit sa ardā (sa patalaskā) da grehurlje alor. † 23,34 Ša Isus u zas: "Tata Dimizovu amnjov, jartālji kā jej nu šcijā šje fašji." Am orikic grčki rukopisur nuj asta skris. 23,34 Ps 22,18 ‡ 23,36 Ocāt are jeftinā buturā kari obični ominj bije. Vojnici fašje šjuf dam Isus ša aj dāde jeftinā buturā alu šjinjiva kari aj kralj.

23,36 Ps 69,21

Doj kriminalc una pã kruşji ku Isus

³⁹ Unu dãm eje kriminalc kari aš re puş pã kruşji ku Isus ał vredile şã jãl u zãs: “Dakã jeşć tu Krist, atunşje spasaleşćici, şã pã noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pã elşi şã u zãs: “Nu ci frikã dã Dimizov? Tãr-pãleşć ista kazna ka jãl. ⁴¹ Tu şã ju şćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kãpãtat kaznã dã lukrurlje relji, ali omusta no fãkut njimika.” ⁴² Atunşje ju zãs lu Isus: “Isuse, aŋgãndeşćici tu dã minji kãnd vi vinji aŋ kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zãs aŋ anturşjalã dã vorba: “Anume, ju ač zãk: astã vi fi ku minji aŋ Raj!”

Morçe lu Isus

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Iv 19,28–30)

⁴⁴ Kãnd are hundiva dãm njaza, are aŋ-tunjerik aŋtreg pãmãntu pãn aŋ tri (3) şasur. ⁴⁵ Sorilje are aŋtunjerik, şã feringa aŋ Hram[§] su tijet pã pola. ⁴⁶ Atunşje Isus u plãns aŋ graj tari şã zãşje: “Tata aŋ mãnjlje atelji ju puj duhu amnjov.” Kãnd u zãs Isus asta, jãl u murit.

⁴⁷ Kãnd u vãzut asta kapetanu şje u fost, jãl u slavalit pã Dimizov kum u zãs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Şã totã lume kari sor akuljes sã vadã kum lor punji pã kruşji, kãnd ur vãzut şje u fost, ur mers akasã şã aš bãce dã žalji çepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ał kunuşce pã jãl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja stãce şã sã ujta dã dãparçi.

Josip punji aŋ gropã pã Isus

(Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Iv 19,38–42)

⁵⁰ Are om şje sã čima Josip. Jãl are član dã mari sud dã židov. Bun om şã pravedan ⁵¹ kari no dat pã prav la odlukurlje şje ur fãkut ku Isus. Jãl are dãm Arimateja, unu varuş la Judeja şã are dãm unu kari aşćipta sã vijã kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat şã lu aŋtribat dakã poçi kãpãta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pã Isus dã pã kruşji şã lu aŋvãlit aŋ plahtã. Şã lu pus aŋ gropã şje are sklesalitã dãm petrã aŋ kari inka njime no fost aŋgrupatã. ⁵⁴ Zuva dã pripremã are şã zuva dã sãmbãta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja isto ał sljedile. Jelji ur vãzut grupa, şã kum are tela aluj postavalitã. ⁵⁶ Aşa ur mers aŋ napoj şã ur pripremit uloj şã parfemur sã ungã tela alu Isus, ali pã zuva dã sãmbãta jej sã odmarale dã pã zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult aŋ gropã

(Mt 28,1–10; Mk 16,1–8; Iv 20,1–9)

¹ Elşi zuva dã sãptãmãnã, are duminjika, tari dã điminjaca mujerilje ur mers la gropã, şã aduşje uloj ku miros şje ur pripremit. ² Jej ur aflat petrã* kã u fost aŋtorsã aŋdãrãt dã la gropã. ³ Kãnd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Şã atunşje, kãnd inka stãce akulo aŋ šok, ujtãci! Doj ominj stãce lãngã jelji aŋ colji şje svitlãze. ⁵ Mujerilje sur aŋfrikuaşat tari, kapu sur poklonulit pãn la pãmãnt ku ubrazu şã ominji lgor zãs: “Adişje kutãc pã om aŋ kust aŋtrã ominj morc? ⁶ Jãl nuj ajişe. Jãl u uskrnulit! Aŋgãndecãvã şje vu zãs jãl kãnd are inka aŋ Galileja: ⁷ “Trãbã ju Fişjoru Omuluj sã fjuv dat aŋ mãnjlje lu ominji rej şã sã mã puji pã kruşji daje sã uskrnulaskã pã treća (3) zã.”

⁸ Atunşje jej sor aŋgãndit dã vorbilje aluj. ⁹ Kãnd sor aŋtors dã la gropã kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur şã alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dãm varuşu Magdala, Ivana şã Marija, mumãsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puveşce alu mujeriljelje lju su vãzut alu apostolur kã svite bulunzemi, dã aşa nu ljur aŋkrizut. ¹² Ali Petar su skulat şã u aljirgat la gropã. Akulo u stat sã sã ujci aŋ nontru, şã u vãzut numa plahtã. Atunşje u mers aŋ napoj hundi are şã sã aŋtriba şje u fost aje.

Isus sã aratã la učenikur pã kalje aŋ Emaus

¹³ Aŋ aje ista zuva doj (2) učenikur mãrşje aŋ lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dãm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt şje u fost. ¹⁵ Atunşje kãnd svite şã kãnd sã aŋtriba dã kutotu aje, Isus sãngur u vinjit şã umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit sã nu ał kunoskã pã Isus.

§ 23,45 feringa aŋ Hram Asta ferinã are 25 metara dã nalt şã odvajale svãnt loku dã la Hram. * 24,2 petrã Asta are mar, isklesan okruglã petrã dovoljno mari sã askundã ulaz dã mãmãnci. Trãbuje maj mulc ominj sã maknalaskã petra. 24,7 Lk 9,22

¹⁷ Isus lju ăntribat pã jej: “Šã šje raspravljalec aša iskreno kãnd umblãc?” Šã jej or stat trišč.

¹⁸ Unu dãm jej, unu kari sã čima Kleofa, ju ăntors vorba: “Ješč tu jedini stranac âm Jeruzalem kari nu šcijã šje u fost ajiše âm zadnji par zãlji?”

¹⁹ Isus u ăntribat: “Šje u fost?”

Jej ur ăntors vorba: “Dã kutotu šje su dogodulit ku Isus dãm Nazaret. Jãl are Prorok, om bãlour âm djelur, šã âm vorbi âm njence lu Dimizov, šã la lumi. ²⁰ Mar popur šã anoštri poglavarur lor dat sã sudulaskã pã Isus pã morči, šã jej lur pus pã krušji! ²¹ Noj nji nadalenj kã aj jãl ala unu kari u otkupili Izrael. Šã astãs aj treća (3) zuva dã atunšje. ²² Ali pã aje kutotu orikići mujer dãm grupa anostrã nju iznenadalit benji benj. Dã rãkori dã điminjacasta jelji ur mers la gropã. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit âm napoj sã nji zãkã kã ur vãzut vizijã dã anđelj dã kari ur zãs kã Isus aj âm kust. ²⁴ Orikic dãm grupa anostrã ur mers la gropã sã vadã šã ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vãzut pã jãl.”

²⁵ Šã Isus lju zãs: “O voj ominj bulãnž šã âm sufljičilje avoštri nu šcec spremni sã ănkriđec šje ur zãs proroci! ²⁶ Nar trãbuji Krist sã patalaskã dã toći stvarurlješčẽ šã atunšje Dimizov sã ãl proslavalaskã?”†

²⁷ Jãl u spus maj menkulo šje are zãs dã jãl, âm toći svãnti kenvijur; su apukat ku Mojsije šã pãm toc Proroci.

²⁸ Kãnd ur vinjit dapropi âm lok hundĩ mãržje, Isus su arãtat âm namjerã sã mergã maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit sã rãmãji. “Rãmãnji ku noj; mar aj kasno. Zuva aj mar gata.” Atunšje jãl u mers âm nontru sã rãmãji ku jej. ³⁰ Atunšje kãnd are ku jej la masã, Isus u lot pitã, u blagoslovulitu šã u rupt âm dovã šã lju dat alor. ³¹ Aku oči alor puće sã vadã, šã jej lor kunuskut, šã dã pã aje Isus u nestalit.

³² Šã jej ur zãs una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštri kãnd svite jãl ku noj pã kalji, šã kãnd nji objasnale jãl svãntã kenvijã?” ³³ Atunšje jej sor skulat šã ur mers âm napoj âm Jeruzalem. Akulo ur aflat pã

jedanaest (11) apostolur una pã kupã, šã pã orikic alci ku jej. ³⁴ Eščẽ lju spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šã su arãtat la Šimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus šje ur pãcãt pã kalji, šã kum lor kunuskut kãnd u rupt pita.

*Isus sã aratã la učenikur
(Iv 20,19-23)*

³⁶ Čak šã kãnd svite dã aje šje ur pãcãt, Isus stãce akulo ăntrã jej šã jãl lju zãs: “Putuljalã fijã ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic šã ănfrikušac kã jej gãnde kã vedi duh. ³⁸ Ali Isus u zãs: “Adišje vi frikã? Šã adãšje vinji sumnjur âm sufljičilje avoštri? ³⁹ Ujtãcãvã la pišjorilje amelji šã la mãnjlilje amelji! Ujtãcãvã ju mes! Punjec mãnjlilje šã uvjerilecãvã, kã duh nari karnji šã osã kum viđec kum ju am.” ⁴⁰ Kãnd u zãs asta jãl lju arãtat mãnjlilje šã pišjorilje.

⁴¹ Ali dã fãlušuja mari, jej inka nu ănkriđe, šã sã čudule. Jãl lju zãs: “Avec ajiše šjeva dã mãnkat?” ⁴² Jej jur dat aluj dãrab dã pešći fript. ⁴³ Isus u lot šã u mãnkat âm nence alor.‡

⁴⁴ Isus lju zãs: “Asta aj aje šje ju vã svitem avovã kãnd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dã minji as re skrišã âm zakonu lu Mojsije, šã âm kenvijurlje dã prorokur šã âm Psalmur trãbuje sã sã ispunulaskã.” ⁴⁵ Atunšje jãl lju dãsvãkut gãndurlje alor sã potã sã prišjepi svãntã kenvija. ⁴⁶ Jej u zãs: “Asta aj skris âm svãntã kenvijã: kã Krist trãbã sã patalaskã šã sã uskrsnulaskã dãm morc pã treća (3) zã. ⁴⁷ Isto aša ănkãjalã šã jirtala dã grehur ar trãbuji sã fijã propovjedalići âm numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šã sã sã apušji elši ku propovjed âm Jeruzalem. ⁴⁸ Voj šcec svedoci dã stvarurlješčẽ.

⁴⁹ Šã ju uj mãnã žos pã voj Duh svãnt šje Tata amnjov u igirit. Ali rãmãnjec ajiše âm varuš pãn šje nu vic fi âmbrãkac ku pučeri dã sus!”§

*Isus sã ăntoršji âm nor
(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)*

⁵⁰ Isus lju dus dã apropi âm lok Betanija. Jãl u rãđikat mãnjlilje âm sus šã

† 24,26 Asta svitešći dã vremi kãnd Isus u kãpãta čast šã slava kãnd jãl u fi car. ‡ 24,43 Asta u fãkut sã lji areçi kã nuj duh, kã duhovur nu mãnãnkã. § 24,49 âmbrãkac ku pučeri dã sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupã pã osobã, ku aje u kãpãta sila dã Svãnt duhu sã svjedočulaskã lu alci dã Isus.

lju blagoslovulit pã jej. ⁵¹ Šã kãnd lji fulušuje mari sur ãntors ãm Jeruzalem, ⁵³ šã blagoslovule pã jej, jãl u fost rãđikat šã dus ãm Hram cijelo vreme ãl blagoslovule pã sus ãm nor. ⁵² Jej sã klanjale la jãl, šã ku Dimizov.